

СВЕТЪТ Е ЦВЕТЕН ЗА ВСИЧКИ ДЕТСКИ ОЧИ

Сборник с творби на ученици, наградени
в XIII Национален ученически конкурс за литературно
творчество и журналистика „Стоян Михайловски“ – Русе 2020
и II Национален конкурс за детска рисунка
„Светът е цветен за всички детски очи“ – Русе 2021

СВЕТЪТ Е ЦВЕТЕН

за всички детски очи

Сборник

*с творби на ученици, наградени в XIII Национален ученически конкурс
за литературно творчество и журналистика
„Стоян Михайловски“ – Русе 2020
и II Национален конкурс за детска рисунка
„Светът е цветен за всички детски очи“ – Русе 2021*

ОБЩИНА
РУСЕ

*Изданието е осъществено по проект,
финансиран от Програма „Култура“
на Община Русе за финансиране на събития
и проекти в областта на изкуствата и
културата за 2021 г.*

Съставител: **Общински детски център за култура и изкуство, гр. Русе**

Предпечат и дизайн: **ИК „ПАРНАС“**

Печат: **„Русепрес“**

Сборникът с работно заглавие **„СВЕТЪТ Е ЦВЕТЕН ЗА ВСИЧКИ ДЕТСКИ ОЧИ“**, който се подготвя от Общинския детски център за култура и изкуство в Русе, ще включи наградените творби от два конкурса – Националния ученически конкурс за литература и журналистика „Стоян Михайловски“ и конкурс за рисунка.

Изданието ще продължи традицията от представяне на най-добрите текстове, представени от стотици български деца и младежи за мащабния литературен конкурс „Стоян Михайловски“. Преди година бе издаден алманах с премирани творби от последните десет издания на конкурса. По този начин се показват не само творческите дарби и таланти на отличените участници, но също и високите критерии на журито на конкурса, което със своята оценка много често дава път на млади дарования, които по-късно се развиват успешно в различни сфери на изкуството и културата.

Сборникът ще включва творбите на получените първа, втора и трета награда, Голямата награда и специалните награди, отредени за авторите на най-впечатляващите и най-оригиналните текстове на участниците от всички възрастови групи.

Текстовете ще бъдат илюстрирани с наградени рисунки от конкурс на ОбДЦКИ за майсторство на деца с дарби в сферата на живописата и графиката.

Сборникът ще се разпространява сред русенски деца и младежи, като ги стимулира към творчество, той ще бъде връчен на от следващите наградени в новото издание на конкурса „Стоян Михайловски“, което ще се проведе през 2021 година (годината, в която се навършват 165 години от рождението на автора на химна на българската просвета и култура „Върви, народе възродени“, написан в русенската Мъжка гимназия).

Нели ПИГУЛЕВА

редактор, журналист,

член на журито на конкурса „Стоян Михайловски“

ЖИВЕЦЪТ И ПОСЛАНИЯТА НА МЛАДОТО СЛОВО

Настоящият алманах е третият по ред, включваща литературни произведения и журналистически материали, получили награди в Националния ученически конкурс за литературно творчество и журналистика „Стоян Михайловски“, който се провежда в Русе от 2007 година.

Когато човек прочете публикуваните творби на младите дарования, ще се убеди, че изданието носи своята значимост и индивидуалност, важните послания на словото на бъдещите поети, писатели, журналисти. Като своеобразен завършек на конкурса алманахът носи и мисията на конкурса – развиване на творческото въображение и талант; укрепване на човешките ценности – родолюбие, човечност, доброта, взаимно уважение, признателност, патриотизъм, етническа толерантност, отговорност; споделяне на дарби и създаване на творчески контакти.

През изминалите 13 години чрез изявиите на стотиците вече участници конкурсът доказва, че е потребен и престижен. Неведнъж през годините работещите с талантливите деца в кръжоци, клубове, центрове учители, литератори и журналисти са изразявали своята признателност към организаторите – за будителската ревност, с която утвърждават ценностите на конкурса, за избора на темите, които предизвикват разнопосочни търсения, стимулират творчески пробиви и открития на младите творци.

Последният конкурс не прави изключение от познатите вече положителни оценки и очаквания.

Журналистическите материали, представени по зададената тема „Времето е жестоко“, осезаемо са поразчовъркали интереса и съответно мисълта на младите пера и за участие в конкурса постъпила много добри материали. Както казваме в такива случаи, ръката пак е на пулса – отмерва и отчита, напихва... Различните ракурси, които следват темата по цитат от публицистиката на Гео Милев, само доказват, че българските младежи мислят и не отминават злободневните теми на деня. Предизвикателствата към младите хора не са малко и това е видно от техните свежи есета и репортажи, впечатление правят и добрите интервюта и анкети – приятни за четене, някои и закачливи и предразполагащи събеседниците интересни отговори. Освен традиционно силното участие на млади журналисти от клубове и училища от Пловдив, Варна, Шумен, София, Разград, Русе, а в последните години и Тервел, Карнобат, Бургас, Петрич, Добрич, вече свой почерк показват и техни връстници от Каварна, Хаджидимово, Ямбол, с.Арчар, Чирпан и т.н.

Всеки конкурс си има своите силни знаци – будно присъствие, зорки наблюдения на ставащото в нас и около нас, колоритни препратки от минало през настояще в бъдеще, стремеж към добър – ясен, точен, стегнат – изказ, остроумни и умели сравнения и прочее. Освен това конкуренцията зарежда особена тръпка, а резултатите вдъхновяват. Отделните ученически клубове стават част от поривите на мисъл и дух, които Русенският конкурс провокира. Не случайно те изказват своята благодарност за предизвикателствата и възможностите, които той дава!

Алманахът за пореден път ще е първа възможност за публикация на мнозина от младите ав-

тори. Така, чрез неговите страници, се популяризира най-доброто от традиционния и трепетно очакван от учениците в цялата страна русенски конкурс „Стоян Михайловски“. Творчески форум, подаващ ръка на бъдещите български писатели, журналисти и читатели.

Пламен АТАНАСОВ

*журналист, дългогодишен ръководител на клуб
„Журналистика“ при ОбДЦКИ,
член на журито на конкурса „Стоян Михайловски“*

С огромно удоволствие и истинско възхищение участвах в журирането на изключително талантиливи деца от цяла България – Русе, Казанлък, Попово, Търговище, София, Бургас и много други градове. Прекрасни рисунки с много любов и фантазия радваха очите и душите ни. Деца от 6 до 18 години показаха своя талант и високото ниво на своите преподаватели и школите им.

Тяхната специфика им отрежда важно място в културния живот на страната. Добре подготвени, талантиливи и вдъхновени, те – школите и децата, са бъдещето за развитие на изобразителните изкуства и техните традиции.

Мая КУБРАТОВА

*художник,
председател на журито
на конкурса за детска рисунка*

ПОЕЗИЯ

І награда

Фая ГЕРАТЛИЕВА

ТАКСИ КЪМ ЗВЕЗДИТЕ ИЛИ ЗВЕЗДНИ ИСТОРИИ

Ако искате да полетите,
в облаците или към звездите,
вземете просто една книга
и малка да е пак ви стига.
Започнете да четете,
ще ви омаят редовете,
те светове ще ви разкрият,
в мистерия ще ви обвият.
Такси към всяко приключение,
водач към всякакви умения,
това е книгата прекрасна,
със нея искам да порасна.

Така направих днес и аз,
книга си избрах завчас,
пътеводител стана тя,
а аз избрах да полетя.

И ето, както си четях,
във космоса аз излетях,
защото зная, че звездите
показват пътя към мечтите.
Открих галактики, планети,
открих звезди, дори комети,
със странни същества говорих
и с враговете им аз спорих.
Но в миг дочу се нечий глас,
познат ми беше, трепнах аз,
над книгата си бях заспала,
а мама тук ме е видяла.
– Не спи, че вдигнал се е мрака,
училището пак те чака!

Така без повече вълнения
приключи това приключение.
И чакаше ме пак таксито,
но то не летеше към звездите.

II награда

Нелина МАРИНОВА

ПРИЯТЕЛИ

С Ванчето аз съм в конфликт, а защо не зная.
Чудя се как ще свърши свадата накрая!
Гледаме се все накриво, цупиме се двете,
не обелваме и дума ний след часовете.

Ала днес усетих яко нейната подкрепа.
На площадката аз паднах, нараних се леко.
Тя дойде и ме повдигна, поддържа ме здраво.
И при нашата сестра заведе ме направо.

Разприказвахме се после с нея много здраво
и разбрахме, че в сръдната двете не сме прави.
С нея знаем, че успехи имаме си разни,
но това направо казвам, вече не ни дразни.

Оттогава ние двете все сме неразделни,
станахме си първи дружки и сме много верни.
Да спечелиш ти приятел, никак не е малко
винаги да го подкрепяш, без да ти е жалко.

III награда

Таня АЛЕКСИЕВА

ПРИЯТЕЛСТВО

Приятелството не е просто игра,
то е обич нежна, сбъдната мечта.
Не е само смях и веселба,
а и да си помагаме взаимно в беда!

Не трябва да се караш с приятел.
Той не е враг, нито пък предател.
В трудни моменти и в беда,
той ще утеша нашата тъга.

Приятелство – безценен дар
в сърцата ни то внася жар!
Очите ни от радост греят,
душите ни в облаци се реят!

ПРОЗА

І награда

Виктор ДИЛМАН АЛИ

СТАРИЯТ МОРЯК И МОМЧЕТО

Старият моряк всеки ден идваше в кръчмата до вълноломната стена. Качваше се на балкона и се взираше в морето. Погледът му не срещаше хоризонт, а сърцето му бленуваше по пътници сини ветрове.

Момчето на кръчмаря му носеше питието. Веднъж седна до него и си показа ръцете; кръчмарят го беше бил. „Искам да стана юнга на някой кораб и да не се върна...“ – очите на момчето бяха изпълнен с копнеж.

Морякът го погледна и се върна в детството си, на пристанището в Генуа; и там имаше кръчма с балкон. Там се събираха старите морски вълци и хвърляха долари на хлапетата. Той беше едно от тях и винаги успяваше да си хване или десет, или петак... и после бързаше да си купи малко хляб.

Един ден най-старият морски вълк го проследи и му каза: „Преди да хапнеш, попитай мечтата дали е с теб и чак тогава посягай към хляба!“

Старият моряк погледна момчето и попита:

– А на теб, момче, какво ти казва мечтата?

Малкият кръчмар се зачуди. Старият моряк му показва безкрайната морска шир, без хоризонт. Видя безкраен път, който повлече сърцето му и то литна в мечти за презокеански кораби и приказни морски светове...

– Моята мечта е, когато намеря хоризонта, да се кача на най-големия кораб...

Не довърши; старият моряк го поведе към лодката, с която ловеше риба. Качиха се безмълвно. Лодката започна да се пълни с вода. Момчето разбираше, че е юнга и изхвърляше водата.

Появиха се вълни, стихийни и яростно разсърдени. Но момчето изхвърляше водата и лодката се държеше на повърхността. Най-после вълните се успокоиха и бавно притихнаха.

– Умори ли се? – попита старият моряк.

– Чудно, но не. Не съм уморен – отговори момчето.

– Знаеш ли защо? Защото докосна мечтата си и вече си на нейните криле...

На другия ден момчето не дойде в кръчмата. Не дойде в кръчмата на следващия също. Кръчмарят сам носеше питието на стария моряк. Той не попита къде е момчето. Защото знаеше. Беше му показал пътя на морски бродяга.

Минаха години. Нямахме го стария моряк. Но лодката му все така стоеше вързана на вълноломната стена. Млад капитан застана пред нея и отдаде почит.

– Защо? – попита едно малко момче, което безцелно хвърляше камъчета.

– Ами защото тя ражда мечти, а те откриват най-смелите морски пътища и разкриват най-дълбоките тайни, скрити в океана.

I награда

Емили БОХОСЯН

ДЯВОЛИ, АНГЕЛИ И ЗЛОДЕИ

Отишли да карат лодки. Сигурно се питате кои? Това били семейство Донго – мъж, жена, братче и сестриче. Аха, забравих да ви кажа имената им! Бащата се казвал Емил, Майката – Сахар, момченцето – Тили, а момиченцето – Лоли. И така – да продължим! След като тръгнали, минали под един мост, достигащ до средата на реката и веднага след това се озовали в света на дяволите. Побили ги тръпки от ужас, а зъбите им затракали от страх. Изведнъж една студена ръка се свлякла по гърба на Емил, пръстите ѝ щракнали хищно и Емил изчезнал. Бил отвлечен... От кого, ще попитате вие? Ами не му знам името. Но бил отвлечен от същество с големи злобни очи, опашка, рога и червена кожа – три пъти по-голямо от нормален човек. След мистериозното изчезване лодката се върнала в нормалния свят. Сахар и децата уплашено изскочили от нея, но Тили не преценил разстоянието и паднал в реката. Течението го понесло и го прекарало под половинчатия мост. Той попаднал в страната на злодеите. Емил и Тили обаче били затворени в различни светове. Единствената им връзка били едни магически огледала. Ще разберете защо след малко...

Сахар и Лоли били потресени, но не се предали и решили да открият начин да освободят Емил и Тили. Те отишли в една стара и изоставена библиотека, за да потърсят в древните книги някакъв знак къде са попаднали близките им. Библиотеката приличала на обитавана от духове. Портата била огромна и обгра-

дена от потънали в прах скъпоценни камъни. След като влезли, двете се качили по полуразрушени стълби. Имало много книги от долу до горе, но две на най-горния ред изведнъж проблеснали. Решили, че това са важните книги. Ала Лоли и майка ѝ нямало как да стигнат до високото. Но момиченцето толкова силно пожелало книгите да отидат при него, че двете тлъсти книги се разклатили и тромаво полетели, кацайки в ръцете им. Без да губят време, Сахар и Лоли започнали да четат. Обаче не намерили нито една важна думичка. Затова решили да не губят повече време и пак отишли на реката. Бродейки обезумели от мъка покрай водата, изведнъж видели мост на другия бряг, свършващ до средата на реката. Спогледали се. Сахар предложила на Лоли да опита да направи същия трик, който използвала с книгите. Лоли ясно си представила, че са на другия бряг, хванала здраво ръката на майка си и двете полетели над реката.

После минали под моста. Защо са направили това ще запитате?! Ами защото били убедени, че ще попаднат в същия неизвестен за тях свят, където изчезнали най-скъпите им хора. Но се оказали в света на ангелите. Когато се озовали там, изкарали ангелите на ангелите. Крилатите обитатели бързо ги разпитали:

– Какво търсите тук?

– Ние не знаехме, че ще попаднем на това място – оправдали се те.

– Тук никога не е стъпвал човешки крак – казали строго ангелите.

– Е, ето че вече е стъпил – заявило момиченцето.

Сахар и Лоли разказали какво се е случило с тях. Ангелите им показали едно огледало, през което общували с дяволите и злодеите. Сега разбрахте ли

за какво служат огледалата? Комуникация! Нали?

Най-старият ангел едва-едва дотърлил един очукан казан. Предложил да превърнат огледалото в портал към другите два свята. Останалите се съгласили и се захванали за работа. Смесвали течности от различни бутилки, бъркали с огромна пръчка, но отварата все не се получавала такава, каквато трябвало да бъде. Злите създания от другата страна разбрали, че ангелите се опитват да навлязат в техните светове, затова започнали да съскат, да крещят и да вият злостно. Огледалата се пропукали и се отворил портал. На ангелите отново им излезли ангелите, когато дяволите и злодеите нахлули с гръм и трясък. Започнала невъобразима битка. В този момент една птица започнала да кръжи над Лоли и пуснала в ръцете ѝ писмо. То проговорило с човешки глас, съобщавайки ѝ, че тя е магьосница. Момиченцето повярвало в това, съсредоточило се и успяло да превърне неканените гости в горяща пепел.

Изведнъж Емил и Тили се появили и се хвърлили да ги прегръщат. Всички си отдъхнали, но тъкмо преди да си тръгнат, пепелта се завъртяла във въздуха и създавала ужасяващо чудовище. Лоли обаче не се изплашила, съсредоточила се, както си знаела и го изпратила на Марс. Така всички получили това, което им се полага. Емил, Сахар, Лоли и Тили се сбогували с ангелите и се върнали там, където започна нашата история. А – и да ви кажа още нещо. Марс е червен, нали? Това вероятно е заради гнева на чудовището, захвърлено завинаги на тази планета.

II награда

Сияна НАЙДЕНОВА

НЕЩО МНОГО, МНОГО ВАЖНО

Имало едно време два кактуса. Те растели сред пустинята Сахара. Единият кактус се казвал Морис, а другият бил доста по-нисък и се казвал Брек.

Един ден между двата кактуса израснала красива, червена роза. Морис и Брек много я харесали. Обикнали я и я нарекли Лина. Тя растяла между двата кактуса и те се грижели за нея все едно, че са ѝ майка и баща. Давали ѝ да пие вода от тях, забавлявали я и още какво ли не правели, за да се чувства добре около тях.

Един горещ слънчев ден покрай тях минал един селянин и казал:

– Я виж ти! Насред нищото израснала роза! Ще я откъсна и ще я подаря на дъщеря си.

Той посегнал към Лина, но кактусът Морис му се изпречил. Селянинът се убоил в бодлите му и се отказал от розата.

Вместо да им благодари, Лина много се разсърдила на кактусите. Започнала да мисли, че тя е най-хубавото цвете на света и заобиждала своите приятели. Държала се високомерно с тях и те и се разсърдили. Спрели да ѝ дават от своята вода.

След пет дни Лина надвиснала над земята, увехнала – изгубила своята красота. Започнала да съжалява, че се е държала лошо с приятелите си.

Но кактусите били добри по душа, въпреки че били грозни на външен вид, полели Лина. В този момент тя разбрала нещо много, много важно: нямало нищо по-ценно от доброто приятелство!

III награда

Кристиян Петков

СЪРДИТИЯТ ТЕЛЕФОН

Мечтата на Томи най-сетне се сбъдна, защото получи дългоочакваният телефон. Най-нов модел. Беше подарък за отличният му успех първия срок. Цяла ваканция Томиния телефон беше най-щастливото устройство на света. Томи му беше изтеглил игри и двамата печелеха много състезания. Беше в ръцете му до късно вечерта, а после отново през целия ден. Започна вторият срок. Томи го взимаше със себе си на училище и през междучасията и граеше с него. Е да, по време на час му беше доста скучно, защото беше свикнал да е винаги активен. Понякога Томи успяваше да го вземе през часа, тъй като двамата бяха станали много близки и си липсваха.

Но един ден учителката забеляза телефона в ръцете на момчето по време на час. Тя му го отне и каза, че ще го върне утре като дойдат родителите му. Телефончето се натъжи, беше му скучно, пък и постоянно получаваше покани за игри, на които нямаше кой да отговори. На всичкото отгоре бабата на Томи не преставаше да звъни. После звъняха майка му, баща му, докато учителката не им се обади да им обясни. Но все пак той остана в училище. Стана тъмно, а телефонът стоеше заключен в шкафа на бюрото на госпожата. Разсърди се и то много. Чувстваше се самотен и изоставен. Батерията му свърши, а нямаше кой да го зареди. Беше ядосан на целия свят.

После се замисли защо се получи така. И стигна до извода, че с Томи са прекарвали заедно повече време от колкото е необходимо. Томи беше разва-

лил успеха си в училище и беше станал зависим от своя приятел-телефончето. Нещо трябваше да се промени, за да не стои и друг път в шкафа на училище. На другия ден учителката предаде телефона на родителите и те си поговориха надълго и нашироко с момчето. То вече имаше определено време което да прекарва с телефона си.

Телефончето беше доволно и на този вариант, защото иначе щяха да го продадат на друго дете. А то толкова обичаше Томи. Вече не беше сърдит телефон и чакаше с нетърпение някой да звънне.

III награда

Константин Стаев

САМО ЕДИН ПРИЯТЕЛ СТИГА, НО ДА Е ИСТИНСКИЯТ

Предишното лято се запознах с едно момче. Казваше се Петър. Беше дошъл във Велинград за лятната ваканция на гости при баба си. От момента, в който се видяхме, сякаш стана магия! Много си допаднахме, станахме неразделни. Единственото време, което прекарвахме отделно, беше през нощта, когато всеки се прибираще да спи по къщите си.

Петър беше забавен, интересен, различен. Разказваше вълнуващи неща и случки от големия град, в който живееше, показваше ми нови игри и видеоклипове, мечтаехме заедно как ще пораснем и ще учим в един университет, ще работим заедно в неговия град.

Така неусетно измина лятото в игри и веселби. Петър си замина и тогава ме удари като с чук САМОТАТА. Преди познанството ми с него имах много приятели, но те се бяха отдалечили от мен през времето, докато не бяхме общували. А от рождението си имах Виктор, който ми беше комшия, майките ни бяха приятелки и ние бяхме като братя. Само този Виктор не се отдръпна от мен. На първата сутрин за училище, ме настигна и закричи до мен сякаш не го бях загърбил и изоставил за цели три месеца. Не каза нищо, нито веднъж не спомена, че цяло лято не го бях потърсил. Нито веднъж не се разсърди, намръщи, натякна. Всеки ден ме забираше за училище, ходехме заедно дотам, в часовете ми помагаше, когато имах трудности, заставаше винаги до мен срещу онези

момчета, които не спираха да се заяждат с мен.

Лека – полека се сблизих отново с всички, но главен помощник за това беше Виктор. Той има огромно сърце и ми го доказа нееднократно. Изтърколи се учебната година и отново настъпи дългоочакваното лято. Тичахме по поляните, измисляхме игри и забавления на открито, смеехме се и се радвахме на времето.

Тогава дойде Петър отново. С нов телефон, последен модел, лъскава тротинетка, лаптоп и плейстейшън с безброй интересни игри. Зарадвах му се от сърце. Нищо, че не беше ме потърсил нито веднъж през изтеклата година. Нищо, че не отговаряше на съобщенията и обажданията ми. Нищо, че когато бяхме на екскурзия с класа ни в неговия град, той не пожела да дойде да се видим.

Започнахме да играем заедно. Но той никога не желаше да кани в дома си Виктор и другите деца за да играем заедно. Искаше да сме само двамата. Харесваше ми да прекарвам времето си с него, но обичах и другите си приятели. Поканих го да играе с нас навън, за да сме заедно. Той отказа и ги нарече селяни, и че си нямат нищо от лъскавите му неща. Тогава разбрах.

Разбрах, че истинските приятели са с теб, дори когато нямаш нищо. Те са до нас дори когато ги обидиш и нараниш несъзнателно. Разбрах, че приятелството не е само радост, а и прошка и взаимопомощ.

Разбрах, че да имаш истински приятел, макар и само един никак не е малко! Безценно е!

Раздел „Литературно творчество“

II възрастова група IV – VII клас/

ПОЕЗИЯ

I награда

Никола КИРОВ

ПО ЖИЦАТА

Има я! Има я! –
каза Моканина –
Бялата лястовичка.
Нелечими болки
с поглед изцелила,
съдби човешки
с полет прекроила.

Търся я...
По жиците бродя клет,
из целия интернет
години наред.
За живот копнея
с друг сюжет!
Безспирно не спирам,
в мрежата галопирам.
Бързам. Не издържам!

Търся я...
Влизам, излизам
в измерения различни:
сайтове, форуми,

инстаграм аудитории,
живея чужди
Тik-Tok истории.
Изгубен в намерена илюзия.

Търся я...
Сменям портрети,
намествам герои,
играя фалшиви роли,
все важни, главни, епични...
Гуляй с дигитални калории
от лайкове токсични.
Карнавал с маски живи.

Търся я..
Сред усмихнати хора
с лица безлични –
фотошопирани,
души бездушни –
роботизирани.
Лесни приятелства,
любов и предателства.

Търся я...
В свят виртуален,
необятен, безкраен,
за самотни сърца
няма свободни места,

заети са всички
от празна VIP суета –
мрак от силна светлина.
Лъжа в лъскава мечта.

Намери ме!
Надежда задъхана
с вяра въздъхна:
„Има я! Има я,
бялата лястовичка!“
Пред мен стои
една протегната
приятелска ръка.

I награда

Ива СТЕФАНОВА

БЯЛАТА ЛЯСТОВИЦА – ИМА ЛИ Я?

Животът хората ожесточи,
един за друг сме врагове родени,
забравихме очите на доброто.
по жиците чернеят птици неми.
А лястовица бяла няма,
надежда всяка оставете,
доброто се превърна в драма,
и розата е вече черно цвете.
От слънцето-ни лъч надежда,
тъмнее във горите гъсти,
и любовта е пак измама
и вярата изтича между пръстите...
Излизам на шосето ни широко,
напразно търся птици сред звездите,
по жиците пак няма лястовица бяла,
„надежда всяка тука оставете“
И питам се – „Това ли е България?“ –
която беше като цвете.

II награда

Марина ПАНЧЕВА

НАДЕЖДА СВЕТЛА

Надежда светла крие се в сърцето ми,
родена някога от тлеещата жар
на някакъв забравен детски огън,
разпалван с вдъхновение и плам.

Над него бяла птичка литва в небесата.
Издига се над цветното хвърчило,
което спуска се във надпревара с вятъра
и пак се вдига, поглед в свода впила.

Лети над него лястовичката далече,
сред слънчеви лъчи, над планината.
Отстъпват облаците – знаят вече,
път трябва да дадат на светлината.

И пак откривам в утрото мечтите си,
в примамливия хоризонт се вглеждам –
усмихнато небе приканва ме с очите си
и синевата му превръща се в надежда.

Звъни напевно, разлюлява тишината
гласът на бялата красива птица.
Издига се над мен да ме изпрати,
в очите да запали огнена искрица.

След нея литвам и не мога да се спра.
Две слънца усмихнати са ми крилата,
изпърхали в безкрайно нежна синева.
Щастлива съм – догонвам светлината!

ПРОЗА

I награда

Божидара ПЕЕВА

ЗВЕЗДАТА НА БЕЛА

Имало едно момиче на име Бела. Тя била четиринадесет годишна, с дълга руса коса и светло сини очи. Съдбата обаче била безмилостна към нея. Била едва на дванадесет години, когато я блъснала кола. След злополуката тя останала в инвалидна количка, така като не можела да ходи. От много лекари потърсили помощ родителите ѝ, но никой не могъл да разбере причината, поради която тя не можела да оздравее напълно.

Дошъл отново поредният ден, в който трябвало да отиде на преглед в болницата. След прегледа докторът помолил родителите ѝ за разговор извън стаята. Обяснил им, че причината тя да не може да ходи вече толкова време не е физическа, а психологическа, така като тя просто се е предала и загубила надежда отново да бъде като другите деца на нейната възраст. Предложил им да убедят Бела и да я заведат на място, за което се говори, че там много хора са се излекували. Родителите се съгласили, защото биха дали всичко да върнат предишния живот на дъщеря си. Влезли обратно в стаята при Бела и там лекаря ѝ обяснил, че няма причина да не тича заедно с другите деца. Просто трябва да повярва, че ще може.

След като се прибрали у дома, родителите ѝ започнали да разпитват своите познати за посещавано място, за което се вярва, че помага за много болести. Няколко дни след това възрастна жена им разказала за една близка планина, на върха на която ако болен човек види през нощта падаща звезда, оздравява.

Родителите на Бела се зарадвали и внимателно ѝ разказали за планината и падащата звезда. Станало така, че в сърцето на Бела се пробудила силната вяра, че тя може да я види и да проходи. Заприготвяли се за път, а Бела била на върха на своето вълнение от очакващото я. Затова може би, когато пристигнали на върха на планината, тя усетила, нещо магическо в това място. Още повече, че надеждата да получат желаната помощ била завела там още много други хора като нея.

Наближила вечерта и сумракът се спуснал над земята. Хората запалили огънове, затоплили се под одеялата си. През цялото това време Бела внимателно наблюдавала обсипаното със звезди небе, търсейки там своята желана звезда. В един момент едва не извикала от вълнение, защото ясно видяла как една звезда полетяла от небесния свод направо към нея. Сърцето ѝ лудо забило. Испитала необяснима топлина, сякаш звездата невидимо била влязла в гърдите ѝ. Миг след това нещо в нея закрепяло с все сила да стане, да се изправи на крака и да тръгне по зелената земя на планината. Събрала сили, изправила се смело на крака и тръгнала.

Това според мен е една поучителна история за надеждата и вярата, защото всички ние носим по една звезда в нас. Повярваме ли в нея, със сигурност ще можем да вършим добри чудеса.

II награда

Стефани ИВАНОВА

БЯЛАТА ПТИЦА

Приказка

Преди много лета в едно китно селце живеел белобрад старец. Съселяните му го обичали и почитали. Когато имали нерешими проблеми, се допитвали до него за съвет, защото бил много мъдър. Никой дори и не подозирал, че именно той е добрият дух, който пазел от беди селото, неговите жители и посевите в полето. Старецът бил вълшебник. Тайно се превръщал в бяла лястовичка, грижовно обикалял всеки дом, чувал хорските желания и ги сбъдвал. Всеки, който зърнел бялата птица, ставал по-добър, по-работлив и състрадателен човек. Мълвата за чудната птица се разнесла из цялата земя. Постепенно от всички краища заприиждали хора, водени от своите страдания, за да търсят лек и надежда. Старецът внимателно изслушвал чуждата мъка и съветвал отчаяните да не губят надежда, да продължават да се трудят, да бъдат добри хора, да възпитават у децата си любов и добродетели.

Един ден пред портата на вълшебника спряла каруца. Някой плахо потропал по нея. Старецът отворил вратата и видял пред себе си висок мъж. Лицето му било опалено от жежкото слънце, ръцете му жилисти, с мазоли. Облечен бил в овехтяла, но чиста и спретната, везана носия. Ясно личало, че човекът бил селянин, който изкарвал прехраната си с пот на челото. Вълшебникът с блага усмивка го поканил в двора, извадил от кладенеца студена вода и му подал да пие. Непознатият почтително свалил шапката

си и нерешително я замачкал в ръцете си.

– Каква беда те води при мен, пътниче?-попитал кротко старецът.

– Дядо, имам един-едничък син, той е най-личният момък в нашето село-едва чуто продумал непознатият. – Най-голямата му мечта е да се изучи, да стане даскал и да открие училище, в което да учат децата на всички бедни съселани. Но аз съм много беден, имам само една нивица, всяка година, точно преди да ожъна житото, завива вихрушка и едри като орех ледени късове стъпкват в земята цялата реколта. Мъката ми е непреодолима-не мога да спестя пари за обучението на сина си.

– Безплатно ли ще се учат децата на твоите съселани? – попитал вълшебникът. – Защото който прави добро другиму, без да чака нищо в отплата, ще постигне желаното. Сега си иди със здраве. Продължи да се трудиш все така неуморно, наесен ще добиеш богат урожай.

Селянинът дал обещание, че ако изучи сина си, той ще образува бедните деца, без да получава заплата. Минало лятото, дошла есента. Селянинът с тревога следял небето. Точно преди жътва запълзели буреносни облаци. Сърцето на бедняка се изпълнило с отчаяние. Точно преди да закапят тежките капки дъжд над малката нивица закръжала бяла птица. Тя бързо се стрелвала от единия към другия ѝ край. Извила се страшна буря. Узрелите класове се запревивали до земята. Ледени парчета се изсипали като порой. Но нито едно не паднало върху узрялото жито. Бялата птица опазила урожая. Селянинът ожънал, прибрал богатата реколта, продал я на пазара. Със спечелените пари изпратил сина си да се изучи в големия град. Момчето било добро и прилежно. Скоро станало даскал. Върнало се на село. Бащиното сърце

преливало от радост и гордост. Селянинът не забравил какво му заръчал белобрадият старец. Събрал всички селяни и с общи усилия построили училище-просторно, светло. В него бедните деца учили безплатно. Те обикнали от цялото си сърце своя млад учител, който винаги бил усмихнат и намирал блага дума за всяко едно от тях. Не след дълго под стряхата на училището, огласяно от радостни детски смехове, свила гнездо бяла лястовичка. Вълшебникът бдял над стореното добро. Селото се замогнало. Хората забравили доскорошните си беди и неволи. Сърцата им се изпълнили с надежда, състрадание и обич. Безкористно помагали на всеки, изпаднал в беда.

Така бялата птица научила хората, че не злобата и завистта, а добротата и съпричастието ще сбъднат техните мечти.

III награда

Лариса ХРИСТОВА

МИЛО ДНЕВНИЧЕ, ПОМОГНИ МИ

17-ти април.

Мило дневниче, само с теб мога да споделя. Днес, когато влязох в училище, видях момичетата от моя клас. Те ме погледнаха и започнаха да се смеят. Чух как едното от тях прошеушна „Вижте я, ха-ха!“, а другото ѝ каза: „модна грешка“. Аз продължих напред по коридора, но някое от тях ме спъна, щях да падна. След това те продължиха да ми се смеят. Няма да лъжа – определено чувството не ми хареса. Стана ми много обидно.

18-ти април.

Днес видях в коридора същите момичетата да си говорят с най-добрата ми приятелка. Веднага си помислих, че може би и тя ме възприема така, както и те. За момент реших, че са прави. Аз настина съм ужасна. Понякога ми се искаше да съм толкова красива, колкото тях. Перфектните момичета, с перфектни тела, сини очи и дълга коса... Е, на какво се надявам...

19-ти април.

Днешният ден беше един от най-ужасните. Както всяка сутрин влязох в класната стая, но тогава всички се обърнаха, започнаха да ме гледат особено и да си шушукат подигравателно. Оказа се, че съществувала страница „Най-грозните момичета от нашия град“, в която имаше мои снимки, най-вероятно взети от профила ми в същата социална мрежа. Под снимките бяха споделени много коментари, който ме обиждаха и говореха за това колко зле изглежда

косата ми, какъв е стилът ми, тялото и какво ли още не. След като почетох всичко това за себе си, се разплаках. Едва издържах до края на часовете. Прибрах, влязох в стаята си и плаках дълго време. Все още се чудя с какво заслужих това. Те нямат представа колко много болят думите им.

20-ти април.

Честно казано не знам откъде намерих сили да стана и да отида на училище. Влизайки в стаята, се опитах да бъда спокойна, все едно, че нищо не се е случило. Седнах си на чина и тогава видях моя снимка, залепена на него. Цялата беше надраскана. Взех я и я изхвърлих. Едно от момичетата, което стоеше зад всичко това, каза:

– В коша, там ти е мястото. Ха-ха.

След това ме заля с някакъв сок, който държеше. За секунди останах като вцепенена. Не знаех какво да направя, нито пък какво да мисля. Това беше – аз потъвах все повече и нямаше никаква надежда нещата да се променят.

Имах резервни дрехи в шкафчето и се преоблякох. След тази случка въпреки не исках да правя нищо, само дето сълзите не спираха. Не бях се усмихвала от дни, вече намразих начина, по-който изглеждах и като цяло коя съм. Не ми остана никаква надежда, че нещо ще се промени. Чувствах се изгубена, не знаех какво да правя. Страхувах се. Осъзнавах, че съм жертва на тормоз.

21-ти април.

Цяла вечер убеждавах себе си, че трябва да потърся помощ. Набрах смелост да разкажа всичко на майка си. Направих го. Само дето сълзите тръгнаха преди мене (винаги издават размера на проблема ми). Тя ме прегърна и след това ми обясни всичко – че трябва да обичам себе си, че никой не е перфек-

тен и това, че всеки е красив по свой собствен начин. Мама! От споделеното ми олекна. Появи се светулкица надежда, че ще се справя.

26-ти април. (Една седмица по-късно)

Мило дневниче, всичко се нарежда. Чувствам се много по-добре. Майка ми помогна и продължава да го прави. Страницата беше изтрита, момичета бяха наказани и най-важното, те ми се извиниха. Все още ми е трудно да се оправя напълно, но съм благодарна на майка си. Да поискам помощ, беше най-трудната и най-правилната постъпка. Радвам се, че споделих преди да е станало късно. Светът и животът отново започнаха да добиват цвят и настроение!

III награда

Славей МИНЧЕВА

САМОЛЕТЧЕТО

Беше най-обикновено хартиено самолетче, сгънато по стандартния начин, формат А4. Никой не помнеше кога точно се появи... Хората гледаха в телефоните си, а ако случайно го видеха, го мислеха за детска измишльотина. Имаше все пак такива, които се обръщаха от любопитство, за да видят кой го е изстрелял. Когато не забелязваха никой и нищо, просто се обръщаха и продължаваха по пътя си. Защото бяха заети, много заети...

Никой не помнеше и точно кога истерията около летящото хартиено самолетче обхвана света. Сателити и телевизии започнаха да го следят. Специални приложения показваха пътя му. Прочути професори предлагаха теории защо земното притегляне не го лови. Тълпи от хора скандираха, че самолетчето е Кутията на Пандора, която не трябва да се пипа и лови, защото ще донесе световни бедствия.

И докато самолетчето си летеше, хаосът обхвана света. Полиция охраняваше пътя му. Децата зарязваха уроците и по цял ден сгъваха самолети. Скоро улиците се покриха с хартия.

А самолетчето си летеше, летеше... Праволинейното му движение беше толкова ниско, че и дете да протегне ръка щеше да го хване.

Един ден самолетчето стигна до морето. Една вълна се издигна и галювно го хвана. Прегърна го и го отнесе. След няколко дни от самолетчето остана само бяла пяна. Никой не посмя да тръгне след него. Никой не видя нищо...

16.02 Космическо време, совалка XLV

До базата

Съобщение с червен код за спешност

Предавателят е успешно върнат. Докладва за синя планета с координати в Слънчевата система. Обитателите са страхливи и суеверни. Техника – първобитна. Чипът с научен прогрес – недоставен. Да се опита отново след 1 000 000 години.

30.05.2019 год., четвъртък

Мило дневниче,

Днес се случиха две важни неща. Днес станах на 11 години. Хартиеният самолет прелетя край нашия блок. Излязох и хукнах да го хвана, но паднах. Толкова съм непохватна! Изпуснах го! Само аз ли виждам очевидното!? Попитах малкия си брат за самолета и той ми каза: „Това е НЛО!“. Бяха извънземните, а аз ги изпуснах! Кога ще дойдат пак, кога...?

ПОЕЗИЯ

I награда

Божана СЛАВКОВА

ДУМИ

Жицата
около врата ми
във врата ми
Държи комуникацията
Опорите ѝ приличат на бухал
Гукам
По скелето ѝ се изкачвам
за да полетя
Птичо ми е
Но от небето падат само лайна
Черни птици
А аз съм бяла лястовица
Празно бяло – неразлично
на небето облак
и съм всичко
От всички цветове
дойдох
за да си тръгна

За някой може да остана
Само сянка в сграда
Жицата изписа само думи на белия лист – небе
Листът
п
а
д
а

.
.
.

I награда

Сиана ГЕОРГИЕВА

ИМА ЛИ Я?

Акростих

Бяла тишина, пълна с упование.

Ято бели птици, чиито бели криле носят надеждата.

Линията на човешката съдба следва пътя, все по теля.

А човешката мъка и болка са безкрайни.

Лято, слънце, светли висини, весела глъч.

Ясни момински гласове пеят песни за младост и любов.

Синьото небе ги обгръща и кичи с пъстроцветни дъги от щастие.

Трепет, невинност, чистота, блян по непостижимото, красивото.

Облак тъмен, зла прокоба, дебне-демон същи,

Властва над човешка немощ, нишки на съдба плетете.

Има ли я-бялата лястовичка?

Човекът ще я търси до сетния си дъх,

Край да сложи на мъки и тегла.

Ангел бял, пратеник на Бога!

II награда

Паулина СИВКОВА

ЛЯСТОВИЧКЕ БЯЛА

Бяла си – седиш във тъмнината.

Лоша си – когато свършат ти добри делата.

Къде си ти – късмета щом в отплата
напусне хората,

понесли тежките шамари на съдбата!

Бяла си – но и толкоз „черна“!

Мечтаем да те видим,

но дали надеждата за теб е верна?

А може би във теб магия няма?

И всичко казано е мъничка измама?!

Дали магия си, или пък сън – не зная.

Но вярващите в теб повежда.

Надеждата умираща накрая –

последната – лястовичата надежда!

III награда

Мария ТОНЕВА

АЗ ЖИВЕЯ...

Аз живея...

Аз живея на земята, чиито
синове са и отнети.

И стъпвам, там където
душите на много са взети.
Кръвта им там напоена
от години, години наред,
лежи в земята прободена,
чакаща още своя ред.
Чака да дойде нейно дете,
което срама и ще захвърли
и нейната чест пак ще плете-
българско жито високо ще хвърли.

Аз живея...

В България – страната, дете
в миналото е била безстрашна
и сърцето нейно вече взето
направило я тъй прашна.
Прашно е и в домовете.
И в селата. Няма хора,
тръгват си от градовете.
Махат нужната упора,
и заменят си страната
дала им живот и благодат.
Бягат уж напред децата,
ала всичко връща ги назад.

Аз живея...

И никога не ще оставя,
теб, родино мила!
И няма като другите да правя,
да отнемам чудната ти сила.
Ще помня миналото твое
и героите прокървели.
Знам, всичко твое е и мое,
земите толкова одрипавели.
Ще помня пътя на борбата.
И душите на борците наши, които
носят ни и днес свободата
и откъсват отгоре българско жито.

Раздел „Литературно творчество“

III възрастова група /VIII – XII клас/

ПРОЗА

I награда

Велислава ВЕСЕЛИНОВА

КУКЛА НА КОНЦИ

Имало едно време една малка кукла на конци. В театъра ежедневно играели представления с нея и тя била щастлива от смеховете на децата. Тяхната радост била заразителна. Имала си собствено сандъче, в което можела да се излежава. Стаята, в която я държали, била с прозорец с чудна гледка, откъдето се виждал центърът на големия град, в който бил театърът.

Куклата по цял ден гледала преминаващите хора и си представяла какъв е животът им. Как сутрин стават с усмивка и слънцето огрява щастливите им лица, и малко им завиждала, защото сутрешните лъчи не прониквали през прозореца на малката ѝ стаичка. Представяла си и как вечер, под бялата светлина на луната, си казват нежни думи, каквито тя никога не била казвала, защото такива нямало в детските пиеси. Представяла си какво сънува всеки от свободните хора навън – как някои сънуват любимия си човек, след като са прекарвали цял ден с него, как Любовта ги връща един до друг дори и в сънищата им. Любов, която куклата никога нямало да изпита! А защо пък да не може да я изпита?!? Представяла си как други сънуват прекрасни градини, пълни с цветя, с краси-

ви сини океани и високи, зелени планини, които тя никога, ама съвсем никога нямало да види. А защо пък да не да ги види?...

Защо?!?

Защото била завързана с тези ужасно стегнати конци, които ѝ причинявали непрекъсната болка! Тези конци, с които я дърпали и принуждавали да прави неща, които не иска. Тя карала всички да се усмихват през деня, а вечер ронела сълзи, мечтаейки да е свободна. Някога мечтите ѝ я правели щастлива, но с времето те станали ужасни. Ужасни, не защото в тях имало нещо лошо, а защото били единствено мечти, които никога нямало да станат реалност. Заради конците... Заради тези въжета, здраво стегнати около нея!!! Само ако можела да ги отвърже.... Или да ги скъса.... Да ги разкъса с малките си дървени ръчички и никога повече дори да не помисли за тях!

А защо да не може?

Какво я спирало? Можела да го направи още сега! Можела да се освободи от контрола на хората върху нея и да живее живота, за който мечтаела всяка вечер. И щяла да го направи!

Дървената кукла хванала своите конци и с всички сили започнала да ги дърпа. Ръчичките ѝ почнали да се протъркват и да я болят, почти щели да се запалят от болката. Но тя не спирала! И как би спряла? Веднъж решила се, не бивало да спира. Дърпала с всички сили, които можело да има една дървена кукла. И въжетата започнали да се късат! Ставали все по тънки, а куклата грейнала, защото Свободата ѝ била само на няколко напъна от нея! Продължила да дърпа конците, на които висяла и.... те се скъсали!

Да, скъсали се! Куклата била свободна! Щастието ѝ стояло пред нея и я викало.

Тя паднала на студената земя и понечила да се из-

прави, за да започне своя истински живот. Живот, в който нямало да зависи от никого.

Но не могла.... Защо не можела, да се изправи?!? Вкарала всичките си останали сили, но не помръдвала дори и на сантиметър.

Конците, които тя ненавиждала толкова много, конците които не ѝ позволявали да живее истински живот, били единственото, което я отличавало от всяка една безполезна вещ.

Конците, които не ѝ давали да живее, били единственото нещо, което поддържало живота ѝ. . .

I награда

Йоан ИВАНОВ

СЕСТРА ДАЯНА

Сълзата ѝ се стече през редовете и хартията глухо я пое, оставяйки размиа следа от мастило. Някъде се чу тътен. Земята потрепери. Пламъкът на газовата лампа, която стоеше на олющената дървена маса се наклони заплашително настрана, заплашвайки да остави палатката в пълен мрак. Даяна я хвана с една ръка и плахо вдигна поглед нагоре, ослушвайки се за повторен удар, но такъв не последва. Отдръпна ръката си от лампата и избърса очите с опакото на престилката си. Отново погледна писмото, което едва доловимо трепереше в ръката ѝ и се усмихна.

-Ранен! Имаме ранен! – гласът премина като острие през брезента и прониза корема на момичето, което тикна писмото в джоба си и излезе тичешком от палатката.

Тичаше с всички сили по посока на гласа към светлата жълта къща и просторната, цветна градина, към мама и татко. Защото те я чакаха зад сивите планини, над които слънцето залязваше безгрижно всяка вечер.

Бялата престилка се мяркаше покрай палатката, от които долитаха грозни стенания, сестрата заобикаляше насядалите войници, които тъжно се топлеха на огньовете, но не ги виждаше. Бягаше с усмивка на лице, без да знае, че се усмихва. Пък и дори да го бе разбрала, нямаше да повярва, защото на това място, човек трудно се усмихваше.

– Дяна, хвани от там! – пренесоха ранения мъж върху носилката. Кракът му бе в тежко състояние.

Даяна винаги започваше работа в безупречно бяла и изгладена престилка. И сега тя застана до новата сестра, която трепереше от страх и погнуса, а отпред вече беше опръскана с кръв. Уплахата изписваше интересно изражение върху нежното ѝ лице.

– Ще се наложи ампутация, ако искаме да го спасим! Даяна, подготви го! Маринел, какво ме гледаш, дай насам марлите и спирта.

– Сп-пи-рт-та свърши, док-ктор-ре! – едва говореше, гледайки ту крака на войника, ту доктора.

– Тогава донеси уиски от някъде. Но побързай, защото ще го загубим! – след тези думи Маринел изхвърча от палатката.

Даяна започна да подготвя инструментите със спокойствие, на което дори тя самата се учуди. Работеше почти механично, мислите ѝ бяха някъде другаде, някъде далеч, където беше дома.

Изведнъж мръсната ръка на войника я сграбчи за китката.

– Момиче! Момиче! – раненият се надигна от леглото.

– Да, кажете! – Даяна се насили да се усмихне, въпреки, че лицето на войника я караше да потръпне от ужас.

– Отвън...отвън има момче... дете... чуваш ли? – той стисна хватката около китката на Дяна и я наведе към себе си – трябва да се погри... за не... го! Разби...ш ли? – думите едва се ронеха от устата му – Обещаваш ли? Каж ми...

– Да, обещавам! – Даяна би направила всичко само и само да я пусне.

Войникът затвори очи и се въздъхна тежко.

– Ехо! Чувате ли ме? Стойте буден! – тя го бутна силно по рамото, но той не отвори очите си. Дишаше тежко и на пресекулки – Стойте буден! Стойте буден!

Докторе! Губим го!

В този момент Маринел влезе в палатката. Олюлявайки се подаде четвърт шише уиски на доктора.

– Толкова успях да намеря...

Докторът мълчаливо пое бутилката. Дезинфекцира инструмента, с който щеше да се извърши операцията. Даяна сложи упойката в рамото на войника и се отдръпна. Златните лозя. Светлосиньото небе над просторните ливади. Нейното топло легло с копринени завеси. Даяна излезе навън и остави хладния вечерен въздух да успокои горещото ѝ чело и да отмие грозната картина на умирация, която се закачи за съзнанието ѝ и не ѝ даваше да го забрави. Имаше чувството, че никога нямаше да свикне, а ѝ не се налагаше, защото щеше да се прибере, скоро.

Даяна чу нечий плач. Едва доловим вопъл, който се разнасяше някъде наблизко. Ослуша се и установи, че плача идваше изпод частите на разглобен танк, който лежеше наблизко. Тя тръгна натам.

– Ехо! – Даяна впери поглед в тъмния куп метални отломки, но не откри нищо – Ехо, покажи се! Казаха ми за теб...

Изад веригата се показа малко момче, на не повече от дванайсет години (до колкото Даяна успя да прецени в тъмното). То застана на разстояние от нея.

– Здравей! Твоя баща каза, че ще бъдеш тук. Хайде, ела с мен, да се стоплиш – момчето не помръдна – От кръвта ли се плашиш? – Даяна се сети, че не бе свалила окървавената престилка – Имам друга. Хайде, ела с мен. Баща ти ще се оправя и ще можеш да го видиш, но все още не може, защото го оперираха и...

– Той не ми е баща.

Даяна замълча.

– Баща ми отдавна замина на фронта и не знам,

дали е жив.

Даяна не каза нищо. Една малка сълза блесна върху бузата на момчето за миг и след това изчезна като привидение.

– Ела да се стоплим, хайде – наистина беше доста студено. Зад тях някой извика и някъде в далечината се чу отново тътен, който накара момчето да потрепери. Или пък му беше студено – Ще ти направя чай... – Даяна направи крачка към него.

– Чай... – повтори като ехо момчето – Баща ми обичаше да пие чай.– непознатото момче тръгна с нея към палатката.

Даяна сложи последните две листа босилек и сипа вряла вода, която бе сложила на огъня малко преди да излезе.

– Как се озова тук? – Даяна се осмели да го попита, когато видя, че Нако (така се казваше момчето), се посъвзе.

– От съседното село съм. Брат ми беше болен на легло и не успяхме да избягаме. Къщата ни беше взривена. Останах само аз – Нако отпи малка глътка и още повече се сви в одеялото, което Даяна му даде – Пратиха ме да занеса храна и вода по окопите. Но когато стигнах не намерих нищо. Беше ме страх да се върна. Тогава чух, че някой стене под купчина пръст. Аз си мислех, че всички са умрели... имаше тела навсякъде... и-и тогава го чух. Разрових пръстта и го намерих. Каза, че скоро ще дойде някой да ни прибере. Останах до него. Дадох му вода и храна... е, това което беше останало, защото когато слизах в окопа малко разсипах нещата, нали разбирате... бях много уплашен. Стояхме така... не знам, може би няколко минути или няколко дена... Пръстта се сипеше върху нас и беше страшно... – момчето замълча. Отново отпи от чая – А вие? – зачервените му очи

срещнаха погледа на Даяна.

– Аз... аз учих медицина и постъпих на служба тук, на фронта – Даяна докосна писмото, което бе преместила в джоба на чистата престилка – Живея със семейството си. Баща ми е текстилен инженер, а майка ми счетоводител и живеехме добре, слава богу... – Даяна се засмя – Имам голяма розова стая, меко, топло легло, старинно бюро, на което си пиша писмата... пиано. Когато празнуваме, се събираме в голямата червена зала и танцуваме до сутринта с красиви рокли и с най-чаровните кавалери...

– Звучи като в приказка. Искаш ли да се върнеш?

– Всъщност се връщам – Даяна не успя да скрие усмивката си – Организират група от ранени войници, които тръгват утре вечерта. Връщат ги у дома. Има едно свободно място. Баща ми се познава с един сержант от седма дивизия, който предложи да ме върне и аз се съгласих.

Нако не каза нищо. Отпи малка глътка от чая.

Даяна сложи Нако да легне на нейното място. Закопча спалния чувал и го ови с одеялото.

– Тук през нощта става доста студено... – Нако кимна и притвори очи – А ти? – Даяна сложи ръка на рамото му – При кой ще останеш? – Нако вече бе заспал.

Тази нощ не успя да спи.

Утрото посрещна войниците в пълна бойна готовност и с информация за вражеска атака по източния фланг. Сержант Друм влезе в палатката на Даяна, която вече се решише пред счупеното огледало.

– Госпожице! Стягайте се, тръгваме при първа възможност. Не се знае, дали ще има друг шанс... Добре ли сте? – сержант Друм забеляза подпухналите очи на Даяна. След това погледа му попадна, върху Нако, който се надигна сънен.

– Нека поговорим навън, сержант... – Даяна се обърна към сержанта.

Двамата излязоха пред палатката.

– Да не би да сте се отказала? – сержант Друм се обърна към медицинската сестра. В погледа на този суров мъж за пръв път се четеше страх.

– Знаете ли, че има поверие, че който болен види бяла лястовица, оздравява скоро след това?

– Не, не го знаех. Каква връзка има това с...

– Аз съм доктор, сержант. Облека ли бялата престилка се превръщам в надежда за всички болни. Мислих много. Искам да вземете момчето...

– Това може да е последната ви възможност за много време напред, госпожице.

– Искам да вземете момчето, което лежи в палатката. Искам да го заведете при баща ми и да му кажете да се грижи за него, като роден син – гласът ѝ потрепери. Избърса сълза.

– Баща ви ще бъде съсипан...

– Това е моето желание. Аз решавам дали да тръгна или не.

Сержант Друм не отвърна. Сбърчи вежди, преценявайки за кратко ситуацията след това се обърна. Отдалечавайки се извика:

– След половин час да ме чака пред палатката! Дори и толкова време може да нямаме – си промърмори след това, но вече бе твърде далеч, за да го чуе Даяна.

Медицинската сестра се върна в палатката. Нако вече бе станал. Той я погледна въпросително.

– Отиваш у дома, Нако. Сержант Друм ще те вземе след малко. Тръгваш на моето място.

– Но аз...

– Семейството ми са добри хора. Бъди послушен... – тя се усмихна, но в очите ѝ имаше безкрайна

тъга.

Нако се хвърли в прегръдките ѝ и така стояха докато сержантът не се появи пред палатката.

Плътно сиво кълбо от пепел се носеше над полето и обгръщаше обгорелите стволове на дърветата. Самотен гарван пристъпяше клатушкайки се между разкъсани дрехи, почернели, сгърчени пръсти и вперени в сивотата, мъртви очи.

Сержант Друм, затулил носа си с мръсен парцал, внимателно оглеждаше трупове, търсейки оцелели. През замрежения му от сълзи поглед попадна, като по чудо и оцелял шипков храст. На ред със сбръчканите червени плодчета, тъжно се полюшваше бяла престилка, опръскана с капки кръв. Даяна! Скръбта, която разкъса пашкула на умората му, беше непоносима. Той се срина до храста, хвана с напуканите си ръце плата и го притисна до лицето си. Скъпа Даяна! И тебе ли ми отнеха? Зад храста се чу тих стон...

Тя му подаде ръка и двамата тръгнаха през градината към жълтата къща на хълма. Някъде отекна детски смях.

II награда

Симона ВАСИЛЕВА

ЛЮБОВТА НА СЛЪНЦЕТО И ЛУНАТА

Ще ви разкажа история изпълнена с любов. Тя ще ви накара да повярвате, че всичко е възможно и че любовта е безгранична и винаги достижима.

Една ранна сутрин, както всеки ден птичките пеели по дърветата, хора, животни и цветя се събуждали и подготвяли за новия ден и всичко било прекрасно. Слънцето бавно се показвало от хоризонта и неговите лъчи затопляли земята. Първоначално изгревът бил алено червен – както всяка сутрин. Но знаете ли защо? Не? Е, аз ще ви обясня.

Слънчо бил влюбен в Луната. Почервенявал щом я видел. Макар и да се виждали съвсем за кратко – само по няколко минути сутрин и вечер, когато денят трябвало да стане нощ и обратно. Възхищавал се на нейните големи кратери и сребристия ѝ цвят. Той толкова много я харесвал, че когато приближавало време за тяхната кратка среща неговото коремче се свивало на топка и в него прехвърчали пеперудки. Никога не знаел какво да ѝ каже или как да я заговори. Бил пленен от нейната красота. Тайно мечтаел някой ден да събере смелост и да разкрие чувствата си пред нея. Много се ядосвал за своята нерешителност. Но днес измислил да пита всяко едно животно, всяко едно цвете или човек, докато не разбере как да заговори Луната и да успее да разкрие чувствата си пред нея.

И така денят започвал лека-полека. Сънчо се зачудил от кого да поиска съвет за любовта. Решил да огледа внимателно земята и когато види, че някой го

гледа да пита. Навел се добре над нея. Погледнал надясно – не, никой не гледал в него. След това погледнал наляво – и що да види – десетки слънчогледи се взирали в него. Той много се зарадвал и веднага си провикнал:

– Здравейте, слънчогледи! Приятели мили, тук съм за да ви попитам как да успея да говоря с момичето, което харесвам и как да разкрия чувствата си?

– Привет, привет – отвърнал му един слънчоглед – аз също като бях срамежлив и много притеснен. Но да знаеш, че щом ѝ признаеш всичко тя ще те обикне, а ти ще си много горд от себе си.

– Наистина ли? Само трябва да съм по-спокоен и ще се справя?

– Да. Трябва да повярваш в себе си и всичко ще се получи. Бъди усмихнат и ще видиш!

– Добре. Ще опитам и ще ти кажа, когато успея. Много ти благодаря.

– Няма за какво, приятел.

И Слънчо тръгнал отново по света. До срещата му с Луната имало още много време. Решил да попита и някое животинче как да се справи с любовта. Навел се отново над земята поогледал се добре и видял две бели пеперудки, които да се гонели из въздуха. Изглеждали много щастливи заедно.

– Здравейте, красиви пеперудки. Как сте? Виждам колко сте щастливи и влюбени. Моля ви за помощ! Как да призная чувствата си към моята любима?

Двете пеперудки кацнали на една зелена, свежа тревичка и му отвърнали с весел глас:

– Любовта е цяла наука. Много крехка и много красива – точно като самите нас – казала му едната.

– Ние се запознахме още когато бяхме гъсеници, след това си направихме пашкулите на едно и също дърво, на едно и също място, един до друг. Прека-

рахме дълго време заедно. Докато се превръщаме в пеперуди си говорихме през пашкулите. Обещахме си, че когато се превърнем в пеперуди никога няма да се разделяме – разказала другата.

– Ооо, та това е толкова красива история! Как и аз да успея да съм като вас?

– Просто бъди себе си. Такъв какъвто си. Попитай я за любимите ѝ неща и интереси – посъветвала го едната.

– След това и кажи няколко комплимента – допълнила другата – И това е. Не се притеснявай – всичко ще бъде наред!

– Много ви благодаря. Щом успея ще дойда да ви разкажа!

– Ще чакаме с нетърпение! – извикали пеперудките и запърхали радостно с криле.

И така продължило си слънцето по пътя, но сякаш времето се движело със скорост на костенурка. За накрая решило да попита един човек как да спечели сърцето на своята любима. Поогледал се отново и видял мъж, който стоял сам на пейка на един хълм. Стоял и се любувал на красотата на природата. Наслаждавал се на тишината и спокойствието. Слънчо се приближил към човека и го попитал тихо:

– Здравейте! Може ли да ви попитам как да призная чувствата си към моята любима и трудно ли е това?

Човекът се обърнал с усмивка към него и му казал:

– Ела, седни до мен на тази пейка. Любовта е трудно нещо, но всеки човек или създание я носи в сърцето си. Не мога да те науча на любов. Никой не може. Трябва да успееш сам. Това е едно голямо предизвикателство, но повярвай ми – ще успееш. Само бъди себе си. Не е нужно да приличаш на някой друг. Красотата е вътре в теб. И знаеш ли? Ти доставяш тол-

кова много обич на хората по света. Никога не бих се сетил, че ти си срамежлив или, че не можеш да кажеш на любимата си, че я обичаш. Все пак теб всеки те обича и всеки ти се радва. Но помни – никога не се предавай, винаги опитвай и се старай да ставаш все по-добър. А любовта идва от вътре, от теб самия.

– Еха! Това беше много красиво. Беше страхотно! Много ти благодаря! – развълнувано казало слънцето на човека.

– Няма за какво да ми благодариш, просто отиди и бъди себе си, а утре ще те чакам пак на тази пейка, за да ми разкажеш всичко.

– Добре. Отивам.

И тръгнало слънцето към своята среща с Луната, за да може неговата най-съкровена мечта да се сбъдне. Докато бързало колкото може си сресало лъчите с голямото гребенче, за да може да е по-красиво. Скоро стигнало планината, където всеки ден залязвало и от там започвала нощта. Зад тази планина Слънцето и Луната се срещали за кратко и точно това било времето за действие. Веднага я зърнал. Изчервил се отново леко, но знаел, че сега ще успее да се справи. Луната била толкова красива. Тя също го видяла и му се усмихнала приятелски. Слънчо се приближил към нея и ѝ казал:

– Здравей! Как мина твоя нощ? Какви интересни неща се случиха при теб?

– Здравей и на теб! Ами, видях много интересни неща – дечица, който не искаха да заспават или пък родители, заспали от умора пред своите телевизорите. И аз понякога присядам при тях, за да погледам интересен филм. А при теб?

– Днес две пеперудки, слънчогледи и мил човек ми даваха съвети за любовта.

– Така ли? – попитала заинтересована Луната. И

какво научи?

– Най-важното, което научих е, че трябва да бъдеш себе си и никога да не се предаваш, макар и любовта да е трудна и дори понякога неразбираема.

Луната му се усмихнала и дори и леко се изчервила. Говорили си толкова дълго, че за малко да забравят отново да тръгнат по света. Научили толкова много един за друг. Оказало се, че и двамата обичали сериали, пуканки и сладолед. Обичали приключенията и научаването на нови неща. Слънчо бил толкова щастлив, че е успял да изпълни своята мечта. Това бил най-прекрасния ден в живота му и никога нямало да го забрави.

А един ден станало затъмнение и всички се досетили, че Слънцето и Луната са се целунали. Тогава се случила тяхната първа целувка и тя била незабравима. От този ден нататък те винаги си разказвали за техните приключения и случки, които са преживяли. Знаели, че любовта винаги побеждава и били много щастливи заедно!

II награда

Денислав ДИМИТРОВ

ВЕЩИЦАТА

Оттогава време мина, момче! Още млад бях, глупав, и още дълго насетне грешах. Ама ще ти прикажа нещо – не що щеш, а де трябва да чуеш... Па после върви, дето си беше наумил!

Малък бях, като побягнах от село, да живея при чичо ми Стояна в града. Голям човек бе, търговец на жито, ама бездетен и вдовец. По онуй време тъкмо се чуваше за заразата, дето моряла на запад. Минаха се обаче няколко месеца,откак чичо ми заръча хамбарите му да мета, и като листа почнаха да падат хората един подир друг. Не ни подмина чумата. И намериха се в оня миг поповете да излазят от усойни дупки. Като пожар пламна страхът. В църквите денем и нощем се лееха хора, а песните в молитви се измениха. Станаха много агънцата Христови, дето спасение от Господа чакаха. Отвсякъде чувах старите хора да шушукат за тая напаст зловеща и дали ще се найде спасение.

– Голям, страшен грях трябва да е сторен! За какво иначе такава болест! Пощада няма да дойде, додето всичко се не измие! – викаше и чичо ми с тях.

Търкаляха се седмиците, а чумата беснееше...Трупове лежаха по стъгди и по дворища. Воня страшна се носеше навсякъде. Свикна се обаче и с нея. А по-после никой не гледаше трупа, дето подминава, на човек ли бе или на псе . Почти нямаше вече кой да погребва телата. Изпонаплашили се бяха всички. Зер намериха се и такива, дето загубиха вяра и молитва и се отдръпнаха да се давят по кръчмите, ала

останаха и осланящи се на Бога. Разделиха се хората.

Тогаз ще да е била жътва, щото тръгна по селата чичо ми Стоян да изкупува житата. Много ужасии видял тогава. Повечето селяни изпопадвали направо по нивята и по градините – ни лек видели, ни мирисали. Селата се изпонатръшкали целите, а оживелците бягали.

Но отредил Бог, чичо ми по пътя между селата да намери момиче, побегнало, само и полуживо от глад и жажда, па я взел той със себе си. Момата за пръв път зърнах, когато чичо Стоян вече към града се връщаше със стоката, ама бях чул каква е. Кой не беше! Един, преварил да се върне от селата калфа, думаше за нея дивни неща!

Откъдето минеше чичо с колата, отвсякъде надничаха любопитни лица да видят спасеното момиче. И щом го съгледаха, погледите залепваха по вратни и по стобори... Тъй ненагледно бе лицето му и сякаш да ти се прище да вярваш, че е от мермер ваяно. Забравили чумата, вървяха хората от улиците пеша подир колата с житото... Чудна, невиджана мома бе тя. Върху белоснежното ѝ лице се спускаха гъстите ѝ вранени коси. Две живи възчерни очи те пиеха, а устните ѝкато гроздови зърна аха-аха да се спукат от сладост...

Остана тя да живее при чичо в една малка одая. Скромно беше момичето, не оплака се ни веднъж, но му личеше, че за дома страда. Шеташе по светло из къщата, а вечер рано се прибираще в стаичката. Мина се обаче време и посвикна. Показа се пред хората и една нейна усмивка огряваше като хиляда слънца. Поглъщаха я с поглед съседите и селяните, дето идеха на пазаря в неделя... И сякаш забравил чумата, суетеше се народът покрай нея, като че е царкиня някаква. Който минаваше по улицата, все с

поглед търсеше черните ѝ коси.

Създаде се обаче и адетът на мъжете от кръчмите да се навъртат нарочно покрай дома на чичо Стоян и да сучат мустаци. На него като досега почитан човек, хич се не хареса тази работа. Сопата му заигра по гърбовете на мераклиите, ала поотдръпна се момата в себе си.

Намериха се хора обаче, които страняха от нея.

– Чумата да ги изпонатръшка всичките! Ще пати тоя и цялата му рода, що я домъкна от селото ѝ. Таквази хубост зло носи! Стойте и гледайте как се къщи рушат! – вресеше една саката бабичка и вярваха ѝ суеверните люде .

– Тъй, бабо, тъй! Откакто я довякоха тая вещица, само нещастия има по нашенско! Оная вечер два кобили една друга се изяли в конюшната, разкъсани ги намерили! А бай Начо какво?! Снаха му преди две седмици теле родила! Не ме гледай тъй, Стефане, че ще те цапна! За какво ми е да те лъжа? Родила, бе и мърдало, с ей такива копитца!

Празни приказки и клюки бяха това. Хубаво, хубаво беше момичето, всеки го виждаше, а боязливата душа не прощава... Ревнуваха простите жени мъжете си от новодошлата... Други пък завиждаха, задето Бог така я надарил. Не закъсняха и поповете да узнаят какво се дума за нея и повярваха на тия сплетни! Нахвърлиха се връз чичо, човек на години... Упрекнаха го, че държи в къщата си младо момиче. Какво щял да го прави?! Богу не било угодно мома да седи при него ни годена, ни венчана... Не пускаха я вече в черковата... Оттогава, дори невярващите в приказките, погледнаха на благото ѝ лице с други очи.

Един тъмен ден, като бяхме с чичо Стоян на чаршията и нещо за житата с мющерииите хортувахме, яви се при нас девойчето. Кога ще се случи сама

жена на чаршията да доди!?! И тъкмо да ѝ се скара човек, настана отвън врява. Към дюкяня приближаваше погребението на чумавото момче от нашта махала, на което преди пет деня сватба бяха вдигнали. Найотпреде идеше майката. Ала като съзря нашата мома пред дюкяна, запря се. Запря и върволицата подир себе си. Безумна ярост прииждаше от очите на оная майка. „Черната вещица!“ – пропищя тя и се втурна към нас, а след нея към момата ни се хвърли обезумялия народ .

Повече не помня! Локвата кръв и днес пламти в главата ми. В съня ми вие отчаяният вик на чичо Стоян : „Спрете! Гроба на мъртвия с кръвта на момичето ли ще прилеете?!“

...

Къде ли е намерил Бог място за бялата ѝ душа? Дали е стигнал адовият катран за душите на онези, що оцапаха ръцете си с невинната ѝ кръв...

III награда

Ана ТЕРЗИЕВА

БЯЛАТА ЛЯСТОВИЦА

„Не можеш да живееш така! Да драскаш „изкуство“ и да очакваш като с магия да ти се появяват пари в ръцете. Що за детски приумици витаят в главата ти, Ава? Порасни, Ава! Порасни и слез на земята!“

Думите на родителите ѝ ехтяха в главата ѝ и сълзи се стичаха по лицето ѝ. Но нищо. Грешката си беше нейна. Беше посмяла да говори за мечтите си. Тя реши да я поправи. И избяга.

Ето я сега, вървеше сама из улиците на Сивия град. Така го беше нарекла. Защо ли? Очевидно беше. Всички сгради, улици, коли и дори хората в него ѝ бяха сиви, от сив бетон, сив асфалт, сива стомана, облечени със сиви дрехи, изпълнени със сиви души. Ежедневие и монотонност. Ава спря и въздъхна. Беше изпълнена с ярост. Огледа се – пред нея бетонни сиви сгради, край нея бетонни сиви сгради, зад нея бетонни сиви сгради, сякаш се беше озовала в бетонна сива клетка. Свечеряваше се.

Изведнъж момичето съзря на тротоара пред себе си малкото безжизнено телце на едно лястовиче. Белият му пух бе изцапан с ръждиви петна кръв. То лежеше мъртво на студения каменен паваж. Светът вече го беше забравил. Вълна от мъка се надигна в нея. „Нечестен тъжен свят.“ Тя намери отнякъде листа и покри изстиналото телце на птичето. Заплака безпомощно. Сълзите ѝ паднаха тежко по зелените листа на земята. Някакъв човек мина наблизко и я погледна разсеяно. Продължи по пътя си, говорей-

ки по телефона, незаинтересован и равнодушен към случващото се:

– Не, утре ще изпратя докладната и статистиката. Да. Да. Дочуване.

Той продължи забързан напред и се изгуби от поглед. Момичето се изправи и се загледа в отдалечаващата се фигура. „Стига.“ Уличните лампи светнаха. „Бяло лястовиче, обещавам ти, че няма да бъдеш забравено. А на теб, жесток град, на теб ще покажа как да заживееш истински. Ще те променя. Гледайте, хора, гледайте как ще променя сигурния ви... сив... монотонен... скучен... бездушен... безсърдечен свят.“

Тя влезе в един магазин за художествени материали и купи няколко цвята спрей за графити и една предпазна маска. После посети магазина за строителни материали и взе няколко цвята фасадни бои. Не можеше да си позволи друго. Отвън топлата лятна вечер беше спуснала тъмната си пелерина. Улиците и тротоарите бяха пусти. Светеха само крайпътните лампи и прозорците на жилищата на хората. Ава си избра една празна стена на главната улица, сумрачни сенки се бяха спуснали по нея. Момичето върза дългата си буйна коса, сложи си предпазната маска и извади спрейовете от раницата. Започна да твори. Ръката ѝ се движеше плавно и спокойно, понякога трепваше или описваше спирала. Отсреща се оформи крило, човка, крак, опашка. Тя взе кофата с тъмносиньото. И изпръска боя срещу фасадата на сградата. Момичето погледна гордо творението си и изчезна в нощта.

На следващия ден хората се трупаха при ъгъла на главната улица, за да видят картината. Тя представляваше бяло очертана птица с разперени, изящно избразени крила, с дълга опашка, с тънки крака, с изви-ти нокти, с права човка и фини очи, които изглеждаха

така, сякаш бяха живи. Беше лястовица, изпръскана с капки тъмносиня боя. Изумление, примесено с недоволство бе изписано по лицата им. Красиво беше. Но не трябваше да е там. Все пак беше красиво... Трябваше да се разбере кой го беше направил...

Художничката беше сянката, която излизаше нощем. Градът беше нейното платно, което всяка вечер тя изпълваше все повече и повече с живота на стенните си картини. Бурята от яростта, горестта и непримиримостта ѝ бушуваше с нейните птици с разперени крила. Всяка птичка беше различна от другите – дали по вид, дали изпръскана с различна боя. Всеки ден гражданите откриваха нови творения. Под всяко имаше един и същ подпис: „Бялата лястовица“.

„Бива ли такава нещо? Лудост!“, мърмореха те, струпани да наблюдават картините. Но никой не пожела те да бъдат заличени. Те бяха нещо... необичайно. И колкото повече творби се появяваха по сградите, толкова повече минувачи се спираха да ги погледат. Не след дълго целият Сив град се изпълни с бели птици. Нямахте сграда или улица, която да не беше посетена и изрисувана от Бялата лястовица. Нямахте човек, който да не спореше с другите за значението на стенните птици или за самоличността на автора им. И сякаш животът се будеше с рисунките на момичето – непознат заговаряше непознатия, усмивки засияваха на лицата на онези, които никога не се усмихваха.

Ава наблюдаваше тази промяна. Вечер се измъкваше от вкъщи и продължаваше да рисува. Птиците ѝ скоро щяха да полетят. И мечтата ѝ щеше да литне с тях.

Но ето че настъпи есента. Завиха студените ветрове. Сиви облаци покриха небето. Рукнаха есенни-

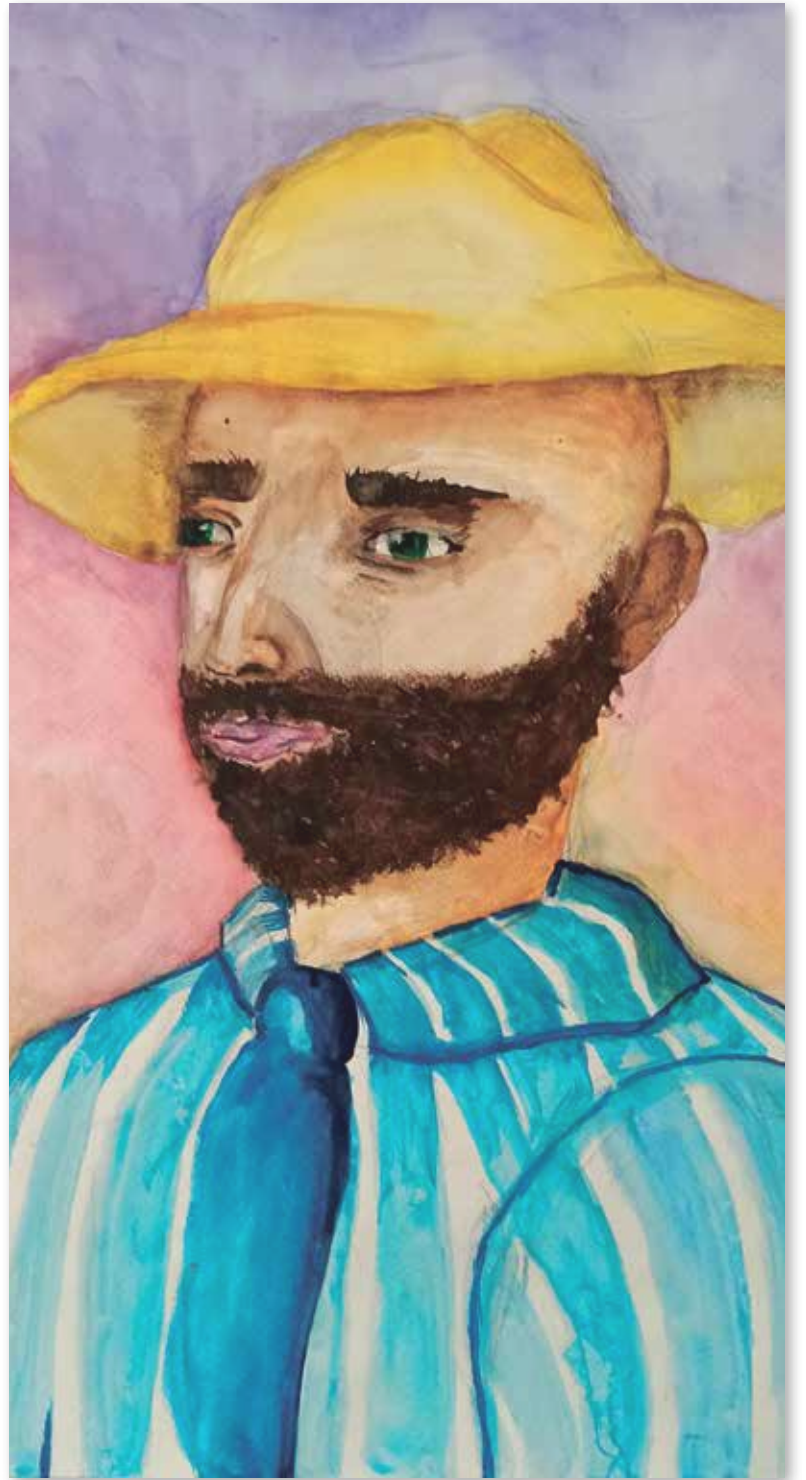
те дъждове – изливаха се ден след ден, седмица след седмица. Градските лястовици се събраха на многобройни ята, разпериха крила и отлетяха на юг. Ава стоеше притихнала на прозореца си и гледаше мълчливо как черните им силуети се губят зад хоризонта. Тя не тъжеше, че си тръгват. Ситните капки валяха по нейните птици, създадени със спрей за графити. Но те не изчезваха. Оставаха в града си, въпреки сивите облаци и есенния дъжд.

След време дъждът си замина и бледо слънце озари сградите и улиците. Ава спря да рисува. Птиците ѝ сега летяха свободни в човешките сърца. И градът не спря да бъде изпълнен с цветове, с картини и със спомена за Бялата лястовица.

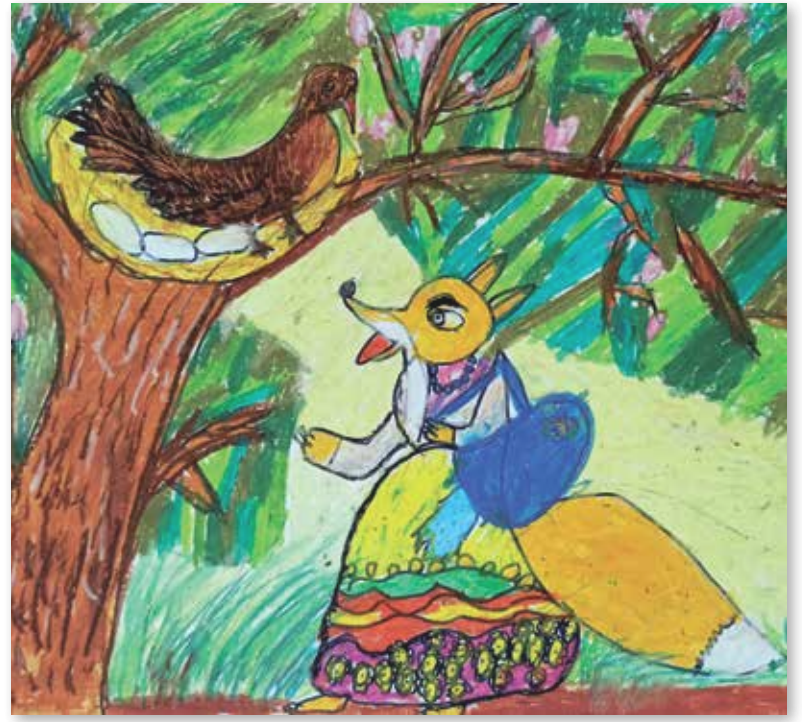
**Наградени творби от II Национален конкурс за детска рисунка
„Светът е цветен за всички детски очи“ – Русе 2021**

III награда

Виктор КИРИЛОВ

НАУЧИХМЕ ПЪТЯ НА ТОКА

Ние, учениците от 3 Б клас, на 21 ноември по-срещнахме гости. По време на Часа на класа, дойдоха сътрудници от дружеството, което доставя ток. Тяхното посещение беше във връзка със заложените теми в учебната програма за представяне на различни професии пред учениците.

Нашите гости ни разказаха много интересни неща за електрическата енергия, като например какъв е пътя на тока – откъде идва и къде се разпределя и по какъв начин може да бъде произведен ток. Ваня от EVN ни разказа как безопасно да използваме електроуреди и контакти (запомнете – никога не бъркайте в тях, нито с пръсти, нито с предмет), разказа ни за кабелите по стълбовете навън, както и кой отстранява повредите по електрическата мрежа – това са специално подготвени хора от дружеството, които носят обезопасено облекло, обувки и най-различни инструменти.

А знаете ли, че като си разтъркате ръцете за по-дълго време, получавате топлина и енергия!

Нейният колега, Жоро, ни демонстрира специалното облекло, като влезе облечен с него по време на

урока. Всички бяхме много изненадани – приличаше на космонавт. Той също разказа интересни неща – за професията електромонтьор, за това какво е напрежение и колко важни са мерките за безопасност при работа с електрически ток. Даде ни да пипнем облеклото, каската и да разгледаме инструментите.

Със съучениците ми имахме възможност да свързваме електрическа верига по специално направени макети, като всеки от нас успя да включи крушката, която трябваше да светне, ако сме свързали кабелите правилно.

Това посещение беше забавен, интересен и незабравим практически урок за нас. Имахме много въпроси, не успяхме да зададем всичките, но Ваня и Жоро ни обещаха да дойдат пак.

Раздел „Журналистика“ **индивидуално участие**

II възрастова група IV – VII клас/

I награда

Ема ПЕТРОВА

„ВСИЧКО ТЕЧЕ, ВСИЧКО СЕ ПРОМЕНЯ“ ИЛИ ШАНСЪТ ЗА ПО-ДОБРОТО „УТРЕ“

(журналистическо есе)

Древногръцкият философ Хераклит е изказал мъдрата мисъл, че „всичко тече и всичко се променя“. В човешкия живот, точно както и в природата, всичко изменя своята форма и променяйки я, всъщност има огромния шанс да стане по-добро. Много от нас днес се оплакват, че живеем в „жестоки времена“, в момент на икономическа и финансова криза и ставайки свидетели на масовите протести по улицата, всъщност ние си правим извода, че живеем в „смутни времена“. Замисляйки се обаче много лесно ще открием, че тази криза не е просто криза в света, в който живеем – тя е криза и на нашия вътрешен свят, а оттам и криза на човека като част от общността.

Само преди няколко седмици в гр. Пловдив се организираха хомофобски прояви и чрез насилие се направи опит да се постигне промяна. Последното провокира протест на онези, които сочим с пръст и наричаме „различни“, хората, борещи се за своя кауза, нарекли я промяна. Оказва се, че в днешно време има изключително много хора, които не са научени

да уважават и ценят другите. Това са хора, които изначално не са успели да обикнат себе си, да открият грешките вътре в тях, след което търсят проблемите в другия. Този „крясък“ за промяна от двете страни идва да покаже, че промяна е необходима, ала постижима ли е тя и по какъв начин можем да достигнем до нея?

На първо време трябва да се научим да обичаме себе си, след което да обикнем и другите. Хората, макар и различни, имат изконно човешкото право да живеят. Всички ние обичаме, страдаме, радваме се и тъгуваме, всички ние живеем на този свят и макар в различни условия и при различни обстоятелства, имаме възможността да избираме. Законите ни дават право да се борим за нещата, които считаме за изначално правилни и приемливи. Но пътят на истинската промяна е всъщност път на единението, на единогласието, на онзи консенсус и компромис, който ще превърне тази промяна в градивна, ще ѝ придаде смисъл и значение.

Протестите на „различните“ в Пловдив, последвани по-късно и в цялата страна, са всъщност онзи отчаян вик за промяна, от който се нуждаем всички ние. Това е промяна в човешките разбирания, промяна, която да ни направи единни и в която различието да не е „страшно“ и „плашещо“, а приемливо и разбрано. Това е онази промяна, след която всички ние ще бъдем „еднакви в различията си“, в която ще оценим различните, ще ги приемем и ще продължим да живеем в онзи сякаш бленуван свят на щастието, в който единственият съд ще бъде човешката съвест.

Паралелно с протестите, провокирани от хомофобски прояви, в цялата страна се водят протести за една истински значима промяна. В тях надигат глас онези хора, борещи се за истинската, значимата и

смилената промяна. Стремежът им за постигането на държава, в територията на която всички са щастливи и няма недоволни е стремеж на всички нации и народи, във всички исторически времена и преходи. Но, ако протестът е онзи повик за промяната, онзи крясък на недоволството, то трябва отново да зададем въпроса доколко и как тази промяна може да бъде постигната и не стои ли тя в едни изначално човешки „промени“, които трябва да постигнем в самите нас, за да ги предадем след това на останалите и заедно да постигнем едно по-добро „утре“?

Пишейки всичко това си мисля, че целта на всички хора е прогресът и развитието. За да се достигне до промяна, трябва да има единство. Единство в самата идея за промяна, ала тя се крие първо в нас самите. Трябва да се опитаме да приемаме различните и да не ги съдим, защото промяната започва от всеки един от нас. Можем да постигнем много, ако поне малко се опитаме да променим начина си на живот. Ако подаваме ръка на изпадналия в беда, ако дарим без да очакваме нещо в замяна, ако помогнем на ближния в нужда или ако само подарим една усмивка на случайно преминал около нас непознат, то тогава ние сме постигнали една малка промяна, която е път към големите и значими изменения. На пръв поглед незначителни, тези малки промени, тези подарени усмивки ни правят в истинския смисъл на думата човеци. Любовта и обичта към другия, съпричастността, разбирането към другия са онези водещи принципи, които се превръщат в път към промяната. Ако вместо да протестираме за мръсния въздух, замърсената природа и изсечените дървета си наложим заедно да почистим замърсеното, ако всеки един от нас посади по едно дърво или реши в този ден да иде на работа пеша, а не с автомобила

си, тогава тази промяна неминуемо ще дойде. Ако се научим да ценим хората такива, каквито са, ако им подаваме ръка, независимо от това, че са различни и приемем, че всяко различие ни прави уникални по своята същност, тогава промяната ще дойде. Ако се научим преди всичко да бъдем човеци и преоткрием човешкото, тогава промяната ще дойде. И ще бъде истинска. Значима.

„Всичко тече, всичко се променя“. Променя се времето, променят се хората, променят се обстоятелствата, променя се и природата. Всичко около нас рано или късно се изменя, но в центъра на този процес често стои човекът. Като носител на знанието, именно той има силата да промени, но и изборът дали ще го направи за добро или за лошо. Разумът ни дава възможността да избираме, но заедно със свободата и правото на избор идва и отговорността. За да създаваме промяната и за да прекрояваме света така, че той да става едно по-красиво, по-хубаво и по-добро място за живеене ние трябва да се научим да поемаме отговорност за действията си. Защото промяната не е просто „викът“ на народа или „шепотът“ на човека. Промяната е осъзнат избор. Избор към по-добро. Нека заедно да постигнем това по-добро – Обичайки, Уважавайки и Разбирайки.

I награда

Дара АСЕНОВА

НЕВИДИМАТА ВОЙНА – КОРОНАВИРУСЪТ КАТО ВРАГ И ПОУЧИТЕЛ

(журналистически очерк на една пандемия)

Преди броени месеци всичко беше нормално. Светът беше нормален. Хората живееха по обичайния начин, с обичайните ангажименти, тревоги и нужди. Ядосвахме се на това, че трябва да работим по цял ден, на задръстванията и огромния трафик по улицата, на случайно побутнал ни минувач. Единствено пронизващият студ подсказваше, че приближава новата година, а хората с трепет очакваха новото начало, защото то е шанс за промяна, възможност за по-добро.

Празниците минаха твърде бързо, а новата година с бавни стъпки навлизаше в живота ни и ни подготвяше изненади, за които никой от нас не беше подготвен. В края на 2019г. в Китай се съобщиха първите данни за новопоявил се вирус, поразяващ дихателната система на човека. По-късно той беше наречен Covid-19. Репортери, лекари и редица учени описаха заразата като потенциално опасна и застрашаваща човека. Много бързо броят на болните започна да се увеличава, а медиите неспирно превърнаха темата в страшна, плашеща и стресираща обществото новина.

С бавни крачки коронавирусът приближаваше и към България. Убедени, че подобно на редица други вируси и този бързо ще отmine, стига да запазим търпение, хладнокръвие и дисциплина, лекарите ни убеждаваха, че опасността е далеч, но с всеки изминал ден тя се оказваше все по-близо и по-близо. Така, няколко месеца след началото на заразата в Китай,

Световната здравна организация обяви световна пандемия. Наложиха се строги правила, за да се опази животът на хората. За един кратък миг познатият живот на хората се измени дотолкова, че ние бяхме принудени не просто да се откажем да живеем, а да се откажем от всичко първично човешко.

В рамките само на няколко месеца ние скрихме усмивките си зад маските, приглушихме гласовете си зад онези предпазители, които ни гарантират живот, закрихме лицата си зад шлемове от пластмаса, изменихме ежедневието си. В рамките само на няколко месеца се отдалечихме от приятелите и близките си, затворихме се в домовете си и забравихме, че зад огромните огради на нашите крепости се крие светът, а в него протича животът. Тези толкова бързи и резки промени не пропуснаха и образователната система, която бе принудена да премине на онлайн обучение и милиони ученици по цял свят заеха местата пред мониторите на компютрите си, за да се докоснат до магията на знанието.

Незнанието от своя страна роди подозрения. Подозренията създадоха конспиративни теории. Изведнъж вирусът се превърна в творение на зли гении или в световна измислица. Паралелно с това милиони хора се бориха за живота си и научаваха за една диагноза, колкото непозната, толкова и страшна. Последното се допълваше и от факта, че почти всички световни лидери нарекоха пандемията „Трета световна война“ – война с невидим враг. И ако у едни този невидим враг предизвикваше паника, то за други той беше просто политическа измислица, за която не си струва да губим от времето си.

Нарекохме този коронавирус невидим враг, ала всъщност този невидим вредител може да се окаже онази промяна, която да научи човека да се радва на истински важните неща в живота. Месеците, в които

бяхме затворени по домовете си могат да се превърнат в един кратък житейски миг, показващ ни колко важно е всъщност да бъдем навън, да споделяме, да обичаме, да бъдем с най-близките ни хора. Маските ни показаха, че не бива да мълчим тогава, когато искаме да крещим; че не бива да спираме да се усмихваме и да подаряваме моменти на истинска радост, дори на онези непознати, с които днес се разминаваме и на които се усмихваме в знак на съпричастност под маските ни, ала те така и не виждат този човешки жест. Пандемията ни показа, че човекът никога не е и няма да бъде по-силен от природата. Тази световна криза ни показа, че никоя икономика, никоя държава, било то и Велика сила, не е достатъчно силна, за да се изправи дори пред един микроскопичен враг. Всичко това са онези поуки, които всеки един от нас трябва да изведе сам за себе си, поуки, в които да повярва, за да променим живота си така, че да бъдем щастливи, когато един ден отново излезем навън без маски и се усмихнем на света. Защото светлината ще дойде отново и по-доброто ще почука на вратите ни. Ще дойдат отново онези мигове, в които ще прегръщаме без да се страхуваме, ще копнеем толкова силно да докоснем другия, зажаднели за човешка ласка, ще говорим неспирно и без ограничения, ще забравим за дистанцията и забраните. Ще дойде онзи момент, в който учителите ни отново ще се усмихват без да носят маски, моментът, в който няма да се притесняваме, че някъде там ни дебне един толкова малък и същевременно толкова опасен враг.

...Ще дойде време, в което отново ще се обичаме. И ще бъдем щастливи. Нека обаче, когато то настъпи, ние да бъдем готови да го оценим. И да превърнем този „невидим враг“ в човешки поучител с видими резултати. Само така ще победим!

II награда

Велислав ВАСИЛЕВ

КОЙТО ОБИЧА ЖИВОТНИТЕ, ОБИЧА И ХОРАТА!

*Общински приют „Тонка Петрова“ в Шумен .
Днес ще ви срещнем със Златина Пенева – директор на приюта за животни и четириногите любимци. А поводът за нашата среща е организираният от децата на ЦПЛР-ОДК „Анастас Стоянов“ благотворителен базар, средствата от кампанията в размер на 1600 лева бяха дарени под формата на храна на безстопанствените кучета и котки на Шумен. И любов!*

Велислав Василев: *Здравейте, представете се на нашите читатели.*

Златина Пенева: Казвам се Златина Пенева и съм управител в общински приют „Тонка Петрова“ в гр. Шумен

Велислав Василев: *Вие сте се посветили на животните. Времето е жестоко, жестоки са понякога и хората... Кога и как се случи това, каква беше причината да отворите сърцето си за тях?*

Златина Пенева: Преди да започна да работя в приюта бях служителка в банка, но в един момент реших, че трябва да работя това, което обичам. Обичта ми към животните ми е страст през целия мой живот. Още от малка хранех кучетата по улиците купувах им закуски от джобните, които ми даваха родителите ми. Бях безкрайно щастлива, когато ми разрешиха да си взема куче за домашен любимец – бях в шести клас, то ми донесе толкова много щастие и утвърди моята отговорност и организираност.

Казаха, че хората ,които обичат животните, обичат и хората. напълно съм съгласна с тях-не може да бъде добър с хората този, който е жесток с животните. И така това мое хоби от малка се превърна в моя професия сега.Който обича животните, ибича и хората!

Велислав Василев: Какво е усещането хобито да се превърне в професионална реализация?

Златина Пенева: Това ми носи много положителна енергия и емоции. При животните няма интриги и злоба. Когато едно куче те обича то те обича завинаги без условия единственото, което то иска е добро отношение и обич и ще те обича до края на живота си. В приюта аз намерих спокойствието, което търсех. Тези кучета са още по-благодарни, защото те познават единствено живота на улицата и за тях някой да покаже добрина, обич, и ласка значи много.

Велислав Василев: Да даряваш обич и топлина е богатство! Повече даваш или повече получаваш?

Златина Пенева: От сутринта ни посрещат с радостен лай, скачат в дворовете нетърпеливи да получат внимание от нас. Това е доста трудно, защото те са много безбройни от улиците, изоставени, бивши домашни любимци-все изгубени души. Зато ва тук ролята на доброволците, идващи в приюта да разхождат кучетата ни е много важна. Щастлива съм, когато идват деца, организирани от щастливият си ръководители (с разрешението на родителите, разбира се).Те даряват кучетата с вниманието, за което те се нуждаят.Винаги съм твърдяла, че обичта към животните и възпитава в семейството и започва от ранна детска възраст.Такива деца порастват добри, състрадателни и великодушни.

Велислав Василев: Вие и вашите любимци бяха главните виновници за кампанията, организирана от децата на ЦПЛР-ОДК,,Анастас

Стоянов“Успяха ли те да оставят частица от себе си в приют „Т. Петрова“?

Златина Пенева:Бях много изненадана и безкрайно благодарна, когато ми се обади директорката на ОДК-Шумен и ми съобщи,че децата, обучаващи се там са решили да дарят събраните средства (под формата на храна) от организирания от тях коледен базар.С труда си и желанието да дарят те направиха нашите любимци още по-щастливи с храна, която е нужна, тъй като през зимните месеци, заради студеното време те хапват повече. Когато видиш усмихнатите лица на децата, виждащи какво правят за бездомните животни се успокояваш, че има надежда. Животните нямат глас, имат обаче очи, в които можем да видим душата им – благодарност, преданост, обич, молба, все неща прости и лесни за нас, а толкова важни за тях.

Велислав Василев: Благодаря ви, Госпожо Пенева за отделеното време. Благодаря ви, че бяхте с нас, Тийн вестник и нашите читатели! И финал – Какво ще пожелаете на децата на Шумен?

Златина Пенева: Бъдете себе си, деца. Бъдете съпричастни и добри! Обичайте! Хората и животните! Все повече и повече хора си пожелаваме ние, от приют Тонка Петрова, да се интересуват от нашите любимци, да ги даряват с ласка и внимание – те не искат много.Те не поставят условия за любовта си и ни обичат такива, каквито сме.Успех пожелаваме в следващите кампании на Добротворството!

Грижа, обич, топлина получиха бездомничетата от децата при нашата среща. Ще има и други, със сигурност!Когато сърцето е голямо, думите са излш-ни, а даряваме ли – нека бъде безвъзвездно. Кому е нужно повече от протегната приятелска ръка, вяра, надежда и любов! Защото, който обича животните, обича и хората! Бъдете добри, приятели!

II награда

Анелия СПАХИЕВА

БЕЛИЯТ ПРАХ

Разказ

Тази нощ тя си легна рано. Бързаше да затвори очи и да се потопи в света на сънищата. Само в този свят се чувстваше истински щастлива. Сгуши се в ъгъла на малкото легло и заспа. Сънуваше прекрасен сън. Изведнъж се стресна и подскочи. Разбра, че баща ѝ се е прибрал. Сърцето ѝ се сви. Сълзи се стекоха отново по прекрасните ѝ сини очи. Пое дълбоко въздух и зачака. Не минаха няколко минути и последваха писъци. Повтаряше се от години. Всеки ден, всяка вечер. Пияният баща не спираше да удря майка ѝ, а тя – дребното момиченце, беше безпомощна, не можеше с нищо да помогне. Стоеше в стаята си и се надяваше този път всичко да приключи по-бързо, но то не спираше. Крясъци, стонове, удари. Тези звуци малката Светлана трудно понасяше. Този път не издържа, излезе от стаята и се опълчи на баща си. Непоносимо бе за нея да бъде свидетел на страданията на майка ѝ – най-близкия човек.

– Престани! – изкрещя Светлана. Гласът ѝ прониза стаята като светкавица. Пияният мъж не я забеляза и продължи да нанася ударите си върху майка ѝ, лежаща на пода.

– Не чуваш ли? Остави я! – продължи да вика през сълзи момичето.

Баща ѝ спря за миг. Обърна се към нея и без да се замисли я зашлеви през лицето. За първи път го правеше. За първи път посягаше на любимата си дъщеря. Светлана се прибра отново в стаята. Цяла нощ не

мигна. Дори и не плака, а само се страхуваше. Сърцето ѝ биеше силно.

Съмна се. Нараненото момиче чакаше изгрева на слънцето с нетърпение. Облече се бързо и тръгна за училище цял час по-рано и същият този час преобърна живота ѝ. На път за училище тя видя на ъгъла зад блока група непознати момчета. Изглеждаше, че се забавляват с нещо. Привлечена от смеха им, тайничко поиска да бъде част от тях. Дълго ги наблюдава отдалеч и накрая събра смелост и се приближи до тях. Заговори ги, попита ги:

– Добро утро, момчета! Какво толкова забавно правите, че смехът ви раздира улицата? Чак тайничко ви завиждам...

Те я поканиха при тях с примамливи отговори и също толкова примамливи погледи. Светлана се замисли. Пред очите ѝ се появиха спомените от снощи. Видя лежащата си на пода майка. Спомни си шамара, който понесе. В такъв момент мнозина мечтаят да зърнат бяла лястовица, вярвайки, че срещата с нея ще им донесе късмет. Други бленуват да измолят от митично същество пари, луксозен живот, скъпа кола или околосветско пътешествие. А тя мечтаеше да забрави. Млъкна за минута... Изведнъж със сигурен глас проговори:

– А ще мога ли да забравя?

– Ей, момиче, не само ще забравиш, но и ще ти бъде забавно! – отново през смях, такъв какъвто на нея ѝ липсваше, отговориха те.

– Ах, как искам да забравя! – каза тя тъжно и в следващия миг поиска от техния „еликсир“.

Едно от момчетата ѝ подаде пликче с бяло съдържание. Светлана до момента не бе виждала подобно нещо, само беше слушала. Без да задава повече въпроси, тя просто опита. Само след няколко минути

вече изглеждаше щастлива. Смееше се и се чувстваше добре. Хареса ѝ...

Всеки ден започна да излиза по-рано за училище. Постепенно стана част от групата на „веселите“ момчета. Дори веднъж помоли да си вземе за вкъщи. Нещастното момиче не бе изпитвала подобни чувства на радост от доста дълго време. Всеки път след приема на този опиат тя се пренасяше в свят, подобен на този от сънищата ѝ. Забравяше за проблемите, изглеждаше така сякаш е най-щастливото момиче на света. Но само за част от времето... в следващия миг тя отново се сблъскваше със суровата действителност. И за да може да потъва постоянно в забрава, Светлана започна да приема пликчето с бяло съдържание все по-често. Не искаше вече да страда, непосилно ѝ беше това бреме. Когато чуваше, че баща ѝ се приближава, вземаше бялото пликче и бързаше да го приеме. По този начин облекчаваше болката си, приемаше нещата по-леко, но...

Но този път беше различно. За пореден път пияният баща нападна безпомощната жена. Този път крясъците бяха по-силни от обикновено. Светлана отново се бе свила в ъгъла на стаята и плачеше неотетешимо. Дори дозата, която прие, не можеше да я успокои, затова взе второ и без да мисли прие и него, но в ушите ѝ продължаваха да звучат писъците на майка ѝ. Последва нова доза и след миг тя се свлече на земята. Цяла нощ прекара лежейки на пода. Откриха я чак на сутринта. Заведоха я в болницата и там разбраха жестоката истина за дъщеря си. Разбраха, че детето им е дрогирано. Бяха потресени. Не можеха да повярват. След дълъг разговор с лекарят осъзнаха грешките си. Осъзнаха, че причината за състоянието на скъпоценния им дар – Светлана, са те и по-точно баща ѝ – най-големият виновник.

Мина време и възвърналите се любов и хармония в семейството помогнаха на Светлана да се възстанови бързо и да се прибере вкъщи. Тя вече не бе зависима. Семейството ѝ отново бе сплотено. Сякаш бялата лястовица, която се появява веднъж на сто години, бе влязла и в техния дом.

III награда

Дария ДИМИТРОВА

Ексклузивно интервю с Петър Моканина, специално за Конкурса за литературно творчество и журналистика „Стоян Михайловски“

Журналистът Дария Димитрова се среща с един обикновен човек с голямо и благородно сърце. Темата на разговора бе: „Времето е жестоко“. Предоставяме Ви затрогващото интервю, в което овчарят дава оценка на времето, в което живее, разказвайки историята на едно злощастно семейство, сравнявайки го с живота през 2020 година.

Д. Д: За теб има ли малки и големи хора?

Моканина: Има малки хора, обречени на вечно зло, страдащи, които в нравствен план са големи, пренебрегвайки себе си заради себеподобните.

Д. Д: Срещал ли си някога в живота си такива хора?

Моканина: Случайността ме срещна с беден селянин, баща, който, пренебрегвайки своите представи и убеждения за живота и света, бе тръгнал да търси чудото.

Д. Д: Какво ти сподели той?

Моканина: Ясно личеше, че душата на непознатия бе обзета от страдание, гонеше го мъка по последното му живо чедо. Животът е бил жесток и несправедлив към него-измрели му две-три дечица, още малки, останала му само една момичка, гледал я като очите си, но по жътва една зъмя легнала на

гърдите ѝ и оттогава вехнела.

Д. Д: Как се бе отразила жестоката орис на майката?

Моканина: Тя бе сломена от теглото, жълта, превита, краищата на черната ѝ забрадка висяха свободно, сякаш пречупени криле – ясен белег, че я разяждаше тежка мъка.

Д. Д: С какво историята им те трогна?

Моканина: Младо бе момичето им-едва двайсетгодишно, едничко, обично чедо, слабичко, с востъчно бледо личице. Нито един доктор не могъл да му помогне. Дружките му до една се изпоженили, а на него още не му бе излязъл късмета-ергените търсят сега богати жени, не гледат морал и къщовност.

Д. Д: Какъв цяр диреха тези обезверени, стъпкани от злата си орис родители?

Моканина: Бяла лястовичка-според слуховете се явила в Манджилари. Тази чудодейна птица, дето се появявала на сто години веднъж, на часа изцелявала болния, щом я зърнел

Д. Д: Ти повярва ли на тази мътва?

Моканина: В началото отрекох-бях чувал за бял бивол, бяла мишка и бяла врана, но за бяла лястовичка-не.

Д. Д: Знаеш ли на какво е символ чудодейната птица?

Моканина: На надеждата, щастието, любовта и късмета.

Д. Д: Смяташ ли, че ако я намерят, момичето щеше да се излекува?

Моканина: Болезнената истината е, че бялата лястовичка нямаше да донесе изцеление на бедното дете, но никой няма право да отнема надеждата на вярващия.

Д. Д: Как постъпи ти?

Моканина: Разкъсвайки се между съмнението и вярата, изрекох благородна лъжа.

Д. Д: *Кое те накара да изречеш тази неистина?*

Моканина: Времето, в което живеем е жестоко, животът на обикновените, скромни, работливи хора е безмерно незаслужено страдание. Изпълнен е с изпитания, непрестанна борба със злото, води ги към отчаяние и безверие. Остава им единствено чудото, но в живота има и нерешими ситуации и непреодолими беди.

Д. Д: *Какво оценка можеш да дадеш на живота на хората през 2020 година?*

Моканина: Времето, в което вие живеете е не по-малко жестоко-властват парите, омразата, безразличието, не се ценят човешката доблест, чест, сърдечност, съпричастие. Деца умират от глад, безотговорно се унищожават природните дадености. Дом, семейство, отговорност са вече отживелица.

Д. Д: *Какъв изход предлагаш за младото поколение?*

Моканина: За да има промяна, да не бездейства, да върви все по тяля, защото пътят е промяната. Пожиците са накацали лястовички, все черни, но нека то да не губи надежда, защото бялата лястовичка съществува!

III награда

Мелек ЩЕРЕВА

ЗА СКРИТИТЕ ГЕРОИ В СМУТНИТЕ ВРЕМЕНА – РАЗКАЗЪТ НА ЕДИН ЛЕКАР ЗА БОРБАТА СРЕЩУ COVID-19

(интервю)

Лекарят трябва да бъде психолог, лекарят трябва да бъде надеждата за своите пациенти. Лекарят трябва да бъде опора на своя пациент.

Световната пандемия от SARS-CoV-19 промени живота на хората в цялата планета. Новият вирус се превърна в причина за паника сред всички народи и държавни власти и провокира коренна промяна на нашето ежедневие. Именно той обаче ни показва, че в борбата между живота и смъртта стоят истинските герои, облечени в бели престилки, те се превърнаха в онези ангели-спасители, които всеки ден, всеки час, всяка минута се грижат за десетки болни.

Настоящото интервю представлява разговор с д-р Ивана Петрова, следва медицина в МУ-Пловдив. От 2018г. е специализант в отделението по УНГ в УМБАЛ „Пълмед“, гр. Пловдив, а тази година взема трудното решение да работи като доброволец в Covid-отделението на същата болница.

За призиването на лекарската професия, трудностите пред лекарите, борбата с вируса и перспективите в условията на световна пандемия, говори д-р Петрова:

1. Как и защо избрахте лекарската професия?

Лично аз избрах тази професия, защото исках нещото, с което се занимавам цял живот да има смисъл, да ме кара да се чувствам полезна за хора; за много

хора, които не познавам; за хората, които имат нужда от помощ, които страдат и искат да живеят.

Удовлетвореност е да помогнеш, да избавиш някого от болката, да спасиш човешки живот!

2. Какво е да си лекар в XXI век и пред какви трудности е изправен съвременният лекар?

Лекарската професия е предизвикателство сама по себе си. Независимо от постиженията на съвременната медицина, поемането на отговорност над човешкия живот е една от най-трудните задачи, с които може да се нагърби един човек.

Технологичното оборудване и възможностите на 21-ви век са неща, които единствено могат да ни помогнат в практикуването на професията, за да можем да помогнем на хората по-бързо, по-пълноценно и по-ефективно.

3. Колко трудна е битката между живота и смъртта?

Всеки опит да бъде описано това колко трудно е да заставаш между живота и смъртта всеки ден, би смалил неговото значение. Това не може да бъде изказано с думи. Това е преживяване!

4. Вече месеци наред живеем в условия на пандемия. За едни тя е теория на конспирацията. За други страх и смъртна заплаха. Как изглежда тя през погледа на лекарите?

През погледа на лекарите пандемията представлява истинска „война“, от която ние всички заедно трябва да излезем победители!

За лекарите опасността, която крие пандемията е истинска, тежка. Но трябва да се опитаме да приемем ситуацията като поредното предизвикателство, с което просто е необходимо да се справим и да се опитаме да свикнем да живеем.

5. Вие сте работили с пациенти суспектни за

КОВИД 19. Какви са условията за работа с тези пациенти?

За лекарите, които всеки ден имат контакти с десетки пациенти работата с тези, които са суспектни с КОВИД 19 е ежедневие.

За нас пациентите са хора, на които трябва да се опитаме да помогнем безусловно. В условията на пандемия всеки контакт с хора, независимо от това дали са пациенти или не, крие риск да бъдем заразени. Затова всички трябва да сме внимателни, а не само ние, лекарите. От своя страна лекарите не трябва да позволяваме страхът да ни попречи в изпълняването на професионалните ни задължения.

6. Какво виждате у своите пациенти – страх, притеснение, загуба на духа или борбеност и стремеж за живота?

Всеки един от пациентите ни носи своите индивидуални особености, някои от тях са по-спокойни, с дух и борбеност, други по-страхливи и апатични.

Дали тази ситуация ще породи смут или борбеност у тях, зависи, както от техните индивидуалните особености, психична настройка и емоционално състояние, но и от начина, по който се грижим ние като професионалисти за тях. Лекарят трябва да бъде психолог, лекарят трябва да бъде надеждата за своите пациенти. Лекарят трябва да бъде опора на своя пациент.

7. Какво е за Вас КОВИД 19 и пред какви лични и професионални предизвикателства Ви изправи?

КОВИД 19 е предизвикателство не само за лекарското съсловие, но за целия свят. То ни научи да бъдем по-дисциплинирани, всеотдайни към нашите пациенти, едновременно по-осторожни към нашите пациенти и към нашите близки.

8. Хората казват, че доброто винаги побеж-

дава. В тази неравна битка какъв е шансът да победим? А дали тази победа ще бъде бърза?

Победата в тази „неравна битка“ е относителна. Дали доброто ще победи зависи от това как ние гледаме на ситуацията.

Ние, хората, трябва да свикнем да живеем с мисълта, че КОВИД 19 не е единствената болест, а поредното инфекциозно заболяване. Вероятно ще настъпи момент, в който ще открием ваксината, много се надяваме това да стане скоро и тогава това ще се превърне в поредното предизвикателство зад гърба ни. Но не трябва да забравяме, че винаги ще има болести и трудности в живота, с които е необходимо да се борим не единично, а заедно.

А победата на доброто се изразява в това, че то ни научи да бъдем по-човечни, единни, дисциплинирани!

9. Лекарите се оказаха онези скрити герои, които ежедневно прекрояват хиляди човешки съдби. Как се чувствате като героите в белите манти?

Лекарите сме скритите герои в белите манти, които и преди, и сега, и в бъдеще ще прекрояват хиляди човешки съдби. Пандемията е само поредното предизвикателство, пред което сме изправени като професионалисти.

10. На какво ни научи КОВИД 19 нас, хората, вас – лекарите и лично Вас – като човек?

Научи ни на това, че ние като човечество сме много уязвими, независимо от големия технологичен напредък, който сме достигнали. Този напредък ни заслепява и ни кара да си мислим, че сме творци на съдбата си. Но все още си оставаме безсилни както пред природните стихии, така и пред част от заболяванията.

11. Смятате ли, че коронавируса ще проме-

ни света и хората? Как?

Смятаме, че коронавируса вече коренно е променил света!

Тази промяна засяга всички аспекти на социалната сфера – икономическа, социална, политическа. От друга страна всички ние се научихме да поставяме здравето си на първо място, дори с цената на финансови загуби и социална дистанция.

12. Имате ли момент, в който се страхувате да се заразите себе си или семейството си?

Всеки ден отиваме на работа със съзнанието, че е възможно да се заразим и в следствие да заразим своите близки, своите семейства, но нашата професия изисква да загърбим всичките си страхове и да оправдаем очакванията към нас.

13. Имате ли момент, в който искахте да се откажете от професията или съжалихте, че сте избрали нея?

Ние лекарите на първо място сме хора. Ежедневно сме изправени пред множество трудни професионални дилеми, което понякога ни обезсърчава, но личната удовлетвореност от това да помагаш е нещото, което ни подсеща всеки божи ден защо сме поели през този труден път и ни помага да продължим по него.

14. Кое е онова, което като лекар бихте искали да кажете на хората?

Както казах по-горе – ние, лекарите, на първо място сме хора, както всички останали имаме своята нужда от пълноценен живот и както от нас се очаква да бъдем винаги всеотдайни професионалисти, ние също се нуждаем от разбиране от страна на хората, от страна на нашите пациенти. Ние също имаме страхове, ние също имаме очаквания, ние също имаме семейства. Ние сме, както всички други!

Раздел „Журналистика“ **индивидуално участие**

III възрастова група /VIII – XII клас/

I награда

Невена ЖЕЛЯЗКОВА

„ВРЕМЕТО Е ЖЕСТОКО“

„ПРОЛЕТТА НЕ НОСИ НОВ ЖИВОТ, А ОТНЕМА“
(хронология на едно заболяване или очерк за
мама – преценете Вие!)

„Без бряг е времето...“ (Шекспир)

И тази пролет настъпваше бавно. Като невидима фея с коси, изтъкани от лъчите на пролетното слънце, с вплетен венец от най-уханните и пъстри полски цветя, Тя пристъпваше бавно, на пръсти, със сияйна, топла усмивка и докосваше като с вълшебна пръчка всичко по пътя си. Небето се огласи от песните на пролетните птици, навсякъде около себе си човек можеше да усети аромата на свежа трева, напъпили храсти и дървета... До средата на месец март! Тогава времето се превърна в жестоко!

Природата се пробуждаше за ново начало след дълбокия тягостен сън, дълбоко в душата ми се бяха загнездили безпокойство и уплаха от несигурното и неизвестно бъдеще. Стоях притихнала в стаята си и размишлявах усамотена над новините, които получих по-рано през един хладен мартенски следобед.

Майка ми беше диагностицирана с едно от най-опасните и коварни заболявания, пред които се е изправяло човечеството – чудовищна болест, отнемаша живота на милиони през вековете –РАК! В главата ми нахлуваха хиляди мрачни мисли. Опитвах се да насоча енергията си изцяло в положителна посока, но реалистът и песимистът в мен надделяха и обсебиха съзнанието ми. Трепетно очаквах предстоящите събития и единственото нещо, което знаех, беше, че ни предстои дълга битка...

С времето заболяването прогресираше. Ракът бавно, но агресивно унищожаваше всяка клетка от тялото на мама и безмилостно пръскаше отровата си в целия ѝ организъм. Въпреки че болестта беше установена в трети, предпоследен стадий, всички въщи дълбоко се надявахме на чудо и вярвахме, че мама ще получи изцеление. Тя пък, напук на съдбата, се опитваше да запази спокойствие, да мисли позитивно и не спираше да се усмихва. Надеждата светеше в още младите ѝ очи, красиви и усмихнати очи!

Времето минаваше бавно и монотонно. Епидемичната обстановка в страната доведе до частично затваряне на болничните заведения и ограничаване броя на специалисти в отделенията. Точно тогава ни се наложи да се сблъскаме с корумпираната българска здравна система. Вниманието и грижите се купуваха не с отчаяни погледи и миловидни лица, а с големи суми пари...

Март се изтъргули и настъпи Април. На моменти мама губеше вяра. Искрата в очите ѝ губеше блясъка си, ведрата ѝ, лъчезарна усмивка изчезваше. Гледаше замечтано към живописната горичка от балкона на апартамента ни и притихнала, с трепет очакваше новини от болницата. В края на Април получихме вестта за назначена лъчетерапия. Радостта въщи

някак се завърна. Но се наложи мама да премине през поредното тежко изпитание – операция за поставяне на трахеостома, която допълнително утежни дните ѝ през последните няколко месеца. Пътуваше всеки ден до Варна, за да провежда лечението. Пътванията ѝ се отразяваха добре, а терапиите понасяше с „лекота“. Дори болна, тя отново се стараеше да обедини семейството ни. Започнахме да отделяме повече време един на друг. Топлите следобеди обичахме да прекарваме сред природата и искрено се наслаждавахме на всеки слънчев лъч. Усмивката на мама сияеше с цялото си очарование, а вярата и надеждата озаряваха очите ѝ. Такава я виждам и сега!

Юли и Август бяха преломните месеци от живота ѝ. В началото на седмия месец от годината я приеха в болница поради излив на течност в белия дроб. Наложиха се дробът да бъде пробит и да се постави дренаж, който да източа събралата се течност. Болезнена процедура, изтърпяна стоически в името на живота. Мама се завърна в „добра“ форма за 15-я рожден ден на сестра ми /24.07/. Беше щастлива!... Радваше се, вглеждаше се с одухотворени очи в сестра ми, изживяваше удовлетворение и задоволство. Първородната дъщеря, лелеяна и чакана години, родена след инвитро, бе пораснала, умна, някак поженствена...

Радостта на мама бе кратка. След 5 дни се наложи да се върне обратно в болница, поради настъпили усложнения. След направен скенер повечето пулмолози в болницата изградиха хипотеза, че карциномът е засегнал и органите на дихателната система. За да потвърдят с точност, трябваше да направят биопсия, но в състоянието на мама поставянето на упойка беше невъзможно... До 13.08. мама остана в болничното заведение – захвърлена и непогледна-

та от медицинския персонал. Леля пътуваше всеки ден до Варна, за да положи необходимите грижи: да я нахрани, измие, преоблече, почисти трахеостомата. На 13.08 мама се прибра. За да ѝ осигурим достатъчно стерилна и чиста среда, аз и сестра ми се преместихме в къщата на леля и свако, а самата леля остана при мама, у дома. Болестта я беше изпила. Мама беше много слаба и немощна. Не можеше да се движи самостоятелно, но винаги, когато ни чуеше, отваряше очи и ни даряваше с най-прекрасната си усмивка. Още си спомням последния път, в който зърнах сияйните ѝ очи. Никога повече не съзрях милостивата ѝ усмивка...

Измина седмица. Събудих се през една августовска сутрин, без да съзнавам, че ще ми се наложи да получа най-тежката вест. Любовта и вярата в сърцето на мама не успяха да издържат на житейските изпитания и тя ни напусна на 23.08. Отпътува към безкрая. И кой знае – може би вече е достигнала своя бряг – пристанът, на който душата ѝ е намерила вечен покой...

Времето за мен и сестра ми се превърна в безвреме – в безбрежен и стихийен океан от мъка. Безсилни сме да плуваме срещу течението му и да се борим с превратностите. Времето беляза душите ни и остави дълбоки рани в младите ни сърца. Но вярвам, че То, Жестокото време, ще ни направи по-силни!

**... „Мили момичета, животът е БОРБА!
Понякога труден, понякога лош,
но вие не бъдете с него на нож!
Обичайте го, вярвайте му!
Главите си дръжте високо!“**

I награда

Ния ЩЕРЕВА

ВРЕМЕТО Е ЖЕСТОКО

*„Истинското приятелство се обръща към вътрешните качества на душата и е безразлично към славата и външната сила“
Василий Гросман*

Днес ще ви разкажа за приятелството, нуждата и готовността, които често неподозирани се крият в душите ни; за приятелството, което можеш да дадеш и да намериш там, където най-малко очакваш....

Ще ви разкажа една кратка история, а после ще ви накарам да се замислите над въпросите, които ще задам и ще ви оставя да мислите толкова дълго, колкото е необходимо, за да може след време сами да стигнете до заключението, че има хора, които с делата си не търсят слава и признание....

В един малък град, носещ име с последната буква на азбуката, имаше момиче, към което Животът бе проявил своята жестокост още от момента на раждането му. Макар малка и крехка, оставена на грижите единствено на майка си и на безразличието на институциите, нашата малка героиня се бореше с времето, болестта, социалната изолация и разбира се, с жестокостта на самодостатъчните хора... И всичко би било монотонно, еднакво и скучно, ако в живота на това момиче не се бе появила малка група деца, които хората след време нарекоха „Магазин „Сладурите““.

Два кашона и една покривка, струпани на прашния площад, шепа ластички и група подрастващи, които със сръчните си ръце вплитаха ластичка след

ластичка, цвят след цвят и „произвеждаха“ от сутрин до вечер гривничка след гривничка така, че щандът от два кашона и една покривка да се отрупа с „подаръци срещу дарение“.

Не оставайте с впечатление, че „магазинът“ потръгна, че хората се трупаха на опашка, за да се сдобият с най-хубавото от най-хубавите „бижута“ или, че с щедро сърце започнаха от първия ден да пускат монети в кутията за дарения.... Децата – герои на нашия разказ, „опитаха“ вкуса на недоверието, погледите на подминаващите ги хора и жлъчните коментари, но все пак добре, че някои житейски приказките имат хубав край.... Детски усмивки, сърдечни погледи, кратки или дълги разяснения и ето, че хората от този малък провинциален град разбраха, защо „сергията“ от два кашона и една покривка е магазин за надежда.

Ден след ден кутията за дарения се пълнеше с монети и банкноти, които „скочиха“ в банковата сметка на момиченцето с тъжни очи, а после, благодарение именно на това, от далечна Индия долетя лекар, който даде надежда....

Два кашона, една покривка, шепа ластички и група „сополанковци“ (като любезно ги наричаха скептиците) направиха магия и това, което жестокостта на времето, в което живеем и безразличието на институциите премълчава, получи гласност и одобрение... Магазин „Сладурите“ помогна и не помогна.... Помогна на едно момиче и неговата майка, но не помогна за това възрастните да се замислят, че не е „работа“ на децата да даряват надежда... Или е точно работа на децата, когато умората е налегнала възрастните и те са се отказали от битката за достоен живот.

Тук е мястото да се запитаме, трябваше ли именно група деца да събират пари и да даряват надежда?!

Тук е времето да се запитаме, децата на България ли трябва да са тези, които да научат възрастните как да бъдат отговорни? Тук е времето да се запитаме, къде са институциите и възрастните хора, които би трябвало да създават обществени блага, сигурност и не на последно място... да даряват надежда?

В България има много деца, които ден след ден „опитват“ от жестокостта на времето, в което живеят... От острието на отчаянието и безразличието. От горчилката на това да си се предал без дори да опиташ. Ежедневието ни е изпълнено с молби за надежда на деца от всякаква възраст и макар че магазин „Сладурите“ отдавна е затворен, някой друг, някъде, дарява надежда....

Тук е моментът да се замислим защо живеем във времето на „два кашона и една покривка“ , на дарителски кутии по магазините и на банкови сметки с молба за надежда? Тук е времето да се замислим в какво вярват децата с различни потребности, в какво вярват и на какво се надяват техните родители, когато гледат тъжните детски очи и защо няма възрастни, които, заемайки отговорните си постове, да виждат онова, което е видимо за всички останали?

Тук е времето да се запитаме, защо никой днес не казва “ Хайде да променим живота и времето за децата на България!” Днес и сега е моментът някой да каже НЕ! да извика това, защото децата са тези, които биха могли, когато пораснат да променят бъдещето. Децата са тези, които във време на жестокост, безразличие, егоизъм и самодостатъчност, могат да върнат усмивката на едно малко момиче и неговата майка, но трябва да има някой, който да дари надежда и на тях самите А най-голямата надежда е, че възрастните ще се променят и няма да има нужда от спешни магазини за надежда.....

Нека върнем усмивката на лицето на всяко едно дете, защото колкото и да е жестоко времето, грейналите детски очи, звънкият, смях и тропачите по паважа крачета ще заличат безразличието и ще увлекат всички в онова прекрасно предизвикателство – приятелство, подкрепа, солидарност и загриженост, човешка съпричастност, милосърдие...и когато всичко това се случи, няма да има хора, които да кажат, че времето, в което живеят е жестоко.....Защото времето сме ние и то е такова, каквито са били ние, хората.

II награда

Хюлия ШАКИР

ВРЕМЕТО Е ЖЕСТОКО

Не знам дали трябва да започна с времето или с жестокостта, защото и за двете има много, което може да се каже. Времената се променят от ден на ден, никой не може да определи дали това се случва в положителна или отрицателна насока. А жестокостта, тя за съжаление е невидима за простото око и скрита от нас, от собственото ни его. Само за кратък миг ние можем да видим малка част от всичко, което се крие зад егото ни. Но не и да кажем какво сме видели, за всички е различно, собствената ни жестокост затормозява душите ни повече от останалото на този свят, а това е една от причините, поради която предпочитаме да не я виждаме.

Времето е динамично, променливо и неподвижно. Това ни влияе. Голяма част от нас не може да се приспособи към промените, които могат да представляват най-различни неща. За определени хора това са промените, които настъпват в личността им с годините, за други промените в средата им, а в най-лошия случай - големите промени на далеч, и точно защото са далеч, ние не очакваме да ни застрашат. А тези, които се адаптират и променят, поради условията, често губят своята личност, докато се опитват да се нагодят на всичко, което се случва. И може би, и вие като мен, се чудите защо. Този вечен въпрос, чиито отговор се опитвам да намеря и все повече се лутам в търсенето на невъзможното решение. Защо трябва да се променяме, да променяме мнението си, за да се приспособим към околността? Нека си го

признаем, защото обществото до преди 20–30 години отхвърляше всички с различно мнение от общоприетото – мнението, което е „грешно“. Но аз мисля, че няма грешни мнения, а хора които не могат да ги осмислят и да ги приемат, така като приемат своето собствено мнение, което също може да бъде прието за „грешно“, ако само за миг бъде видяно през призмата на някого другото. Всеки има „правилно“ и „неправилно“, но важното в случая е да дадем на себе си възможността да гледаме през чуждата гледна точка и да не живеем в наш въображаем свят. Свят, в който има само един правилен отговор, нека се опитваме да не живеем в тази заблуда. Не можем да сравняваме живота с точните науки, защото в живота решението на задачата – две плюс две варира от две до две хиляди. А уравненията са най-различни от задачите, които децата в детската градина решават с пръсти, до висшата математика. И тук идва ред на жестокостта. Тя се крие в дълбините на душите на всеки един от нас, макар ние да не го осъзнаваме. Крие се и в онова, което казваме, или по-точно в нещата, които не можем да кажем, за съжаление нещата, които не казваме в днешно време са доста повече и доста повече ни тежи, не можем да се погледнем от страха и срама, затаен дълбоко в нас. В днешно време работата на журналистите не е да казват какво се случва в света, тяхната работа е да се опитат да разберат какво се случва и ако го направят, да пречупват информацията през чужда призма, която да угажда на всички „светила“, за да може всички да бъдат сигурни, че не е възможно обществото, по никакъв начин, да не разберат какво се случва зад кулисите... да бъде заблудено и дори запаметено от красивите маски на актьорите на сцената, без да има възможност публиката да вижда намръщените

физиономии на артистите. Публиката е щастлива и се смята за информирана, продължава да плаща за всеки следващ спектакъл и да вярва на всяка следваща лъжа.

Смятам, че трябва да се дава възможност на всички да изразяват своето мнение свободно и всеки да се опита максимално да разбира другия и да не го напада, за да може говорещия да не изпитва страх. Най-вече правото на изразяване на мнение свободно трябва да се дава на журналистите, защото те са тези, от които се информира обществото и тези, които определят масовото мнение.

II награда

Николай ЛАЗАРОВ

„ЧОВЕК Е ОБРЕЧЕН ДА БЪДЕ СВОБОДЕН“ (проучване на DEEP AND DARK WEB)

„Човече, познай себе си!“ – така пишело над входа на светилището в Делфи. Хилядолетия човекът опознава себе си. Какво е човекът? Още първите философи оценяват критично качествата му. Циникът Диоген е първият, който „търси човека“ с факла посред бял ден, защото истинските хора били рядкост. Аристотел го нарича „социално животно“, подчертавайки ролята на обществото в живота му. А Ницше определя човека като „болно животно“, отказало се от биологическите инстинкти в името на ненужен морал. А днес човекът е добавил ново изпитание пред своето съществуване. Това е виртуалното пространство, станало нова сфера на изява на човека и човешкото, носеща неограничени възможности и ужасяващи опасности. Готови ли сме да направим правилните избори и да използваме свободата, която новите технически възможности ни дават? Готови ли сме да бъдем свободни?

DEEP AND DARK WEB е известно като едно от най-опасните места в онлайн пространството. Какво толкова има в DEEP AND DARK WEB, че GOOGLE усилено се опитва да прекрият съществуването им и да ограничи достъпа до тях. Какви тайни се крият там и с какво ни застрашават? Тайните провокират любопитството. Затова се захех с проучване, търсецо отговори за мистериозната тайнственост около тази врежа.

Скоро научих, че DEEP AND DARK WEB са вътреш-

ни мрежи за разговори на тайнствени картели и личности, криещи се под различни фалшиви имена. Там не само се пласират наркотици и оръжия, но се извършва доста странна активност по отношение на човешките права. Отне ми много време, докато разбера как да се добера до мрежата. Влязал за пърни път в нея, попаднах на странно видео, започващо с думите: „Изгледай това видео само, ако си готов! Запомни! Това си остава тук и сега!“. Недоумявах на какво ще стана свидетел и продължих да гледам. Посредата на видеоклипа настъпи страшна сцена на насилие, която много ме шокира. Попитах агента си защо е това насилие, а той ми отговори: „Не се притеснявай! Престори се, че не си го виждал и продължи живота си.“ След първия, се появи втори клип със същия надпис. Това много ме стресна, защото неможах да го затворя. В този момент осъзнах, че това е поредица от клипове и докато не свършат всички, няма да мога да си върна контрола над компютъра. Помислих се: „Боже, Боже! До къде може да стигне човешката лудост.“ Ужасът продължи, докато най-накрая си върнах контрола над комютъра.

След видяното живота ми се преобърна. Накара да се замисля дали институциите не трябва да защитят обществото чрез по-строг контрол над подобни мрежи. Наистина ли могат да бъдат толкова ненаказуеми?! И само те ли носят отговорност? Нима нездравото любопитство на такива като мен не позволява влиянието на подобни мрежи да расте?

Изминаха няколко месеца след първото ми влизане в DEEP AND DARK WEB, докато се реша да споделя с приятели за преживяното. Те проявиха интерес и желание сами да видят всичко – явно не знаеха, какво бреме е да преживееш подобна среща с жестокостта и насилието...

Човекът е съчетание на крайности – добро и зло се борят в душата му. Разширяването на човешките възможности засилва самочувствието му до безбрежните предели на виртуалната вселена. Готови ли сме да направим правилните избори и да използваме свободата, която новите технически възможности ни дават? Готови ли сме да бъдем свободни? Човекът трябва да осъзнае отговорността на днешните решения, действия и бездействия, да предвиди последиците, защото:

„Човек е обречен да бъде свободен!“

А бъдещето започва от днес и от днешните решения!

II награда

Богомила НИКОЛОВА

ВРЕМЕТО Е ЖЕСТОКО

(есе)

Тъй като не можем да контролираме времето, ние контролираме себе си. Тук си задаваме въпроса: „Времето ли е жестоко или ние? “. Нямам вяра на хората , които се осланят на времето. Очакват,то да дойде , да им се отдаде, да го притежават. Ще си кажете: „Време има!“, но за мен „Време няма!“. Време няма , то изтича с всяка стотна, секунда, минута. Ние сме жестоките, които го правим такова, каквото е в наши дни – мрачно, грубо, студено, жестоко . Днес, в забързаното си ежедневиe, е трудно да се вгледаме в себе си и околните, и виновният за всичко случващо ни се е животът.

Ако за миг Апостола на българската свобода можеше да слезе на Земята и да погледне през суровата призма на живота отвън, какво ли би видял в градчето ни? Би се спрял при стареца, ровещ в контейнер с надежда за сухо крайче хляб, за да оцелее и тази нощ. Би усетил болката на майка, плачеща над шепа с пръст, изгубила рожбата си в нелепа катастрофа, заради някого, който е бързал. Ние сме направили това да е така, не времето – ние сме жестоки. Най-вероятно бихме подминали с наведена глава.

Поглеждайки в покрайнините, там, в далечината, се виждат и селцата. Вглеждайки се по-добре, единственото, което ще видим са руини от срутени сгради – празни и пусти, стенещи за помощ. Шепнещи гори, плачещи за войводите. А там, в ъгъла, под липата, на чердже, стара майчица с влажни очи и

сбръчкани длани... Чакаща „бялата лястовица“, както Йовковите герои... Децата ѝ на чужда земя хляба си изкарват – назад не поглеждат.

Живеем сега – не във времето. Сега, във време на пандемия, когато управляващите са разединени, а народът – сплотен. Будни хора има! Във всеки крайчец на държавата ни се водят протести. Все пак „глас народен – глас божи“. Вирусът стана бизнес. Лекарство няма, но излекувани има! Играе се игра на световно ниво, в която ние сме пионките и накъдето ни мръднат – натам! Преживяхме и „затвора“, и „намордниците“. Беше ад! Политиците, премиерът си намалиха заплатите, а на някои от нас ги спряха. Дете без родители тук, без работа и дом – на улицата. В мъгла, с много въпросителни, и никой на помощ. Това не се вижда отстрани, това се изживява, и го казвам, защото в този момент това дете бях аз! И не времето е било жестоко, а хората в него – ние, вие, те! Убедена съм, не съм била само аз в тази ситуация, може би дори и ти, който четеш. За сметка на това имаше и главни действащи лица в държавата ни, на които им се отрази добре вторият автомобил, третата вила в чужбина и откраднатите пари. Не бе справедливо! Настъпиха глад и обърканост в хората, криза, смърт ... И нима времето е жестоко? Или ние?

Нека,повече да живеем, по-малко да мразим. Да не се осланяме на времето, а на нас самите. Ако трябва да избирам между жесток човек и жестоко време, предпочитам жестокото време!

Защото знам, че утре времето ще е хубаво!

III награда

Георги СПАХИЕВ

ЖИВАТА ПАМЕТ НА ЕДНО МАЛКО „ПОЗАБРАВЕНО“ СЕЛЦЕ

Разказ

У всеки човек е заложено чувство на привързаност и обич към родния край, а от там и към народ, и към Родина. В родния дом или далеч от него, човек винаги носи в себе си приятното и топло усещане за привързаност към града или селото, където се е родил, към полята и към горите, където е бродил, към хората, с които е живял. Макар да е естествено и дълбоко това чувство, то се нуждае от постоянно укрепване и поддържане.

Ето защо аз искам да Ви запозная с живата памет на едно малко „позабравено селце“, но с дълга история на съществуване, чието население, въпреки трудните условия на живот е оцеляло. Всеки родил се тук, все някога ще поиска да се върне по свидните му места. Природата около старото и новото село привлича окото с невероятната си красота. А докоснеш ли се до нея, ще потекат спомени, които ще сгреят душата и развълнуват сърцето на човек. Ето защо и аз се захванах да напиша тази скромна, но впечатляваща история за селото на моята майка – Ново Ляски. Това ми костваше много труд, но откровено казано ми носеше удовлетворение. Дали съм успял, ще кажете Вие!

Много са легендите за заселването на китното старо селце Ново Ляски, намиращо се в ребрата на един от върховете на Пирин. Книги, останали от онова време, няма, нито пък надписи по камъни, но моят прадядо, който за щастие е още жив, ми разказа следната

история, която пък му е разказана от неговия дядо:

„Някога някой си овчар на това място намерил изворче вода под едно лясково дърво, където и до днес има малка чешмичка. Овчарят бил от село Гостун. В споменатото село имало една от стотиците декари ниви, която се казвала „Лясковската нива“ и била дял на този овчар. На него му харесала тази околност за животновъдство и си направил подслон под изворчето: Денем ходил, където ходил, а нощем се прибирал в колибата си. Отивал на пазар в Неврокоп. Колибата на овчаря била построена под една леска, от тук идва и името на селото. Той бил християнин и от него се размножило селото. За поднасяне на молитви към Бога хората си построили малка черква „Свети Никола“, която била неосветена. Кой е бил първият поп на това християнско творение не се знае..“

За мен това е легенда, вероятно и за много други. Днес Горно Ляски е малко селце, разположено върху една котловина на юг, западно от Пирин планина, оградено от най-високия връх „Свети Дух“ и други по-малки негови събрата, които го предпазват от силните ветрове. Слънчево, но каменисто място. Хората добре знаят, че къщата може да бъде построена на каменисто място, но хлябът се ражда само там, където обилно грее небесното светило. Върхът „Свети Дух“ е целият с вековни букови и борови гори, ниските височини също са обрасли с различни по вид дървета. Към „Свети Дух“ всяка сутрин ляскалии отправят поглед, за да видят какво ще бъде времето – ако се е закачила за него тънка мъгла, значи ще бъде дъждовно, а може и буреносно...

Идва време, когато хората, започват да слизат надолу от планината и се преселват под върха. Животът горе в планината замира. Не се чуват хорските стъпки, няма плач на малки деца, спират и песните на хо-

рата. Животът в Ново Ляски започва по нов начин – модерен. Новото променя и хората спрямо годините.

Високо в пазвите на планината, преживяло многото си векове, отреден от Бога и оплоден от усилията на хората живот, свидното на сърцата ни старо село Горно Ляски отдавна се е превърнало само в спомен, останал завинаги в душите на млади и стари. Тази светиня има рядката съдба да съхрани и продължи поколения свои жители, да звънят в него гласовете на деца, да преживява важни събития. И накрая да прелее енергията си в бъдещето на едно ново село, а то самото да обрасне в бурени, да стихне в тревата и подивелите овошки, да попие в пръстта на старите гробове.

Такава участ му отрежда провидението – от старите къщи в него да останат едва различимите камени купчини и само вятърът да прозвънява в камбанарията на старата църква като признак, че нещо се случва. За жителите на това мъничко селце, преживели постепенно погиването на родното им старо място, от всеки ъгъл, от всеки камък, от всяка тревичка тук извира силният спомен на случвалото се някога.

Хората тук се отличават с добрина, сплотеност и гостоприемство. На чиято и врата да потропаш ще те посрещнат като скъп гост, ще те нагостят с най-хубавото, което са приготвили, ще ти предложат нощувка. Ако си щастливец да гостуваш около Коледа, ще можеш да опиташ и от прочутия лясковски чумлек. Наистина е вкусен. Дано някой път имате късмета да го опитате!

Не съм роден в село Ново Ляски, но съм късметлия, че познавам живота и бита на тези хора по щастливата случайност, че майка ми е родена там. Щастлив съм, че имам възможност да прекарам голяма част от детството си в землището на Старо и Ново Ляски.

Това са обекти, които колкото и пъти да обикаляш, все ще те викат с онзи древен глас: „Ела, отново при нас!“

III награда

Данаил АЛЕКСАНДРОВ

БАБА МИ Е БИЛА ЕДНА ОТ СПАСЕНИТЕ...

Данаил

Казвам се Данаил, нормален тийнейджър от 21 век, живееш в Русе. Ще ви разкажа историята на моята еврейска баба:

„Бях 15-годишна ученичка в Ломската гимназия, когато започна Втората световна война. През 1942 се заговори за масово изселване на евреите. Един мартенски ден на следващата година се разнесе слухът, че на пристанището са пристигнали влакове с евреи от Македония. Веднага хукнахме натам и видяното ме ужаси. От мръсни конски вагони се протягаха ръце и крещяха „Аqua, Aqua“ (вода, вода). Лица почти не се виждаха. Сякаш крещяха протегнатите ръце. Тогава си помислих: „Какво ли ни чака?“. Някой вече бе донесъл казани с вода и супа, но охраняващите влака със смях ги преобърнаха ...

Съгласно общия план на КЕВ всички мъже евреи между 18 и 48 години от България и Македония трябваше да бъдат депортирани в трудови лагери и брат ми Моис бе един от тях. После назначиха ликвидатори на еврейските имуществата и ни задължиха да носим жълти значки. След това забраниха на евреите да работят и можеха да излизат само по два часа на ден. Мама се принуди да продава разни вещи от дома, за да се изхранваме, а накрая продаде и последната ни надежда – шевната си машина. Последва изселването на евреите от големите градове и в нашата малка къщица приехме семейство от София.

Станах ремсистка, но скоро ни арестуваха заед-

но с останалите момичета от петорката ни. Докато траеше процесът, ни задържаха в едно от училищата, превърнато в затвор. Тъй, като бяхме малолетни, ни осъдиха на по шест месеца лишаване от свобода. Майка ми ме бе научила да гледам на карти. Аз не вярвах на тези неща, но ми бе забавно да го правя. Не щеш ли, в училището, в което бяхме задържани, имаше някакво полицейско началство. Предишният ден от дома му бяха изчезнали златни бижута на жена му. Някой му бе казал, че мога да гледам на карти и той ме извика. Подаде ми едно тесте карти с думите: „Момиче! Ако познаеш кой е крадецът, имаш право на половин час свиждане с майка ти. Ако не познаеш обаче... мисли му!“ Треперейки, взех картите и започнах да ги нареждам. Накрая му казах: „Господин старши, картите показват, че жена в черно е причинила злото.“ А той рече: „По дяволите! Знам коя е.“ Последвал обиск в дома на заподозряната и бижутата били намерени, а аз получих обещаното свиждане. Тогава разбрах колко е полезно знаенето на чужд език. Ние, българските евреи, говорим помежду си на шпаньол (ладино). Това е архаичен испански език от времето на Мигел Сервантес. Но за случая го вмъквахме по следния начин в разговора ни с мама: „Как е татко?“ (Бълг.) и „Защо има черни знамена в двора на училището?“ (Ладино). „Баща ти е добре“ (Бълг.) и „Царят умря!“ (Ладино). „А как е брат ми? Пише ли?“ (Бълг.) и „Как е умрял?“ (Ладино). „Пише, пише.“ (Бълг.) и „Хитлер го отрови.“ (Ладино). „Брат ми пише ли кога ще си дойде?“ (Бълг.) и „Защо го отрови?“ (Ладино). „Не знам кога ще си дойде.“ (Бълг.) и „Царят бил против депортирането ни.“ (Ладино)...

Дойде 1944 година. Бяха взети мерки за депортирането на българските евреи. Списъците бяха изготвени и се държаха в полицейското управление.

Багажът ни бе готов и всяка нощ спяхме с дрехите и с мисълта, че всеки момент ще дойдат да ни отвеждат към влаковете в неизвестна посока. Мама обаче имаше план за моето спасение. Зад входната врата бе скрила чаша лют червен пипер. Планът беше трогателен, саможертвен, с неясен край: когато дойдат войниците, тя да им хвърли в очите пипера, а аз през това време да избягам през задния прозорец в двора на баба Петруна (българка) и да се скрия при нея. Тя бе предупредена и ме чакаше всяка нощ. Слава Богу, този план не се осъществи! Защото освен Царят срещу депортирането ни застанаха Българският парламент, българският Патриарх, българската Църква и най-вече БЪЛГАРСКИ НАРОД!

Това бе историята на моето юношество. Сега историците търсят нюанси, нищят събитията под различни ъгли. Аз нямах време за анализи – просто изживях всичко. Не претендирам за точността на историческите факти и дати, защото спомените избледняват. Но болката остава. И тази болка има само едно лечение – горчиво, неприятно, трудно за преглъщане – ИСТИНАТА...”

Данаил

За мен това е част от семейната ни история – спомени, съхранени от моите майка и баба. Слушал съм я много пъти, преживявах я по свой начин...

Но днес, дори и след толкова години, антисемитизмът не е умрял. Има хора, които смятат Хитлер за гений, за личност, на която се възхищават, без да осъзнават чудовищните му престъпления. Наскоро един мой познат нарисова пречупен кръст. Запитах го дали знае какво означава? Той не само знаеше, че е символ на фашизма, а дори спомена, че Хитлер

бил велик. Попитах го дали знае какво е направил? Отвърна, че е убил над 3 000 000 души. Тогава, му обясних, че е виновен за смъртта на над 6 000 000 евреи, без да броим останалите. Той отговори, че ще продължава да му се кефи. Тогава го запитах дали ще го „изкефи“, ако някой отвлече цялото му семейство, отдели го от родителите му и го хвърли в концентрационен лагер, от който може и да не излезе? Замълча, не ми отговори. Искрено се надявам, че съм го накарал поне да се замисли. Ще се радвам, ако такива като него осъзнаят какво всъщност е фашизмът.

Не съм специалист по история, нито политически анализатор, но примерите, които виждам около себе си, ми доказват, че омразата, ненавистта и невежеството са опасни и трябва да се заклеймяват. Аз смятам, че за фашизма трябва да се говори, да се пише, да се чуе истината и най-важното да не се забравя. Забравим ли, това може да се повтори!

Казват, че ако спасиш един човешки живот, спасяваш цяла Вселена. А ако унищожиш шест милиона живота...?

III награда

Джейда АХМЕД

АЛЮЗИИ, МЕСТА И ДУМИ

Наш гост е младата и талантива ученичка от ХГ, която представи своя проект „Алюзии, места и думи“ С радост приех отпращаната от нея покана да бъда част от събитието. Днес тя е гост на нашето издание. И дойде моментът да ви запозная с Юри и силата на словото!

Джейда Ахмед: Здравей, Юри! Представи се на нашите читатели.

Юриета Иванова: Казвам се Юриета Ивелинова Иванова, на 17 години съм и уча в СУ „Йоан Екзарх Български“ – Шумен.

Джейда Ахмед: Какво за теб е изкуството?

Юриета Иванова: Изкуството е начин на изразяване за всеки, който се докосне до него.

Джейда Ахмед: Какви са впечатления ти за старата и съвременната литература

Юриета Иванова: Литературата винаги ме е впечатлявала. Смятам, че всяка литература си има своите плюсове и минуси, тъй като отразява епохата, в която е създадена и това я прави трудновъзприемчива в някои случаи. Днес, в 21. век е трудно да разберем Паисий и неговите подбуди да създаде „История славянобългарска“, а той никога не е очаквал, че Захари Карабашлиев ще напише „Хавра“, да речем.

За себе си мога да кажа, че напоследък чета предимно българска литература. Отговаряйки, се абстрахирам от задължителните произведения, които учим в училище. Чета съвременни български автори – напоследък Захари Карабашлиев (за когото споме-

нах), Радослав Гизгинджиев – помагат ми да изградя представата си за съвременното през чужди очи. Това не означава, че не чета класическа литература – за да имаш широко познание в дадена област, трябва да я проучиш до основи, а и е интересно да разбереш какво е интересувало обществото преди теб.

Джейда Ахмед: От кога пишеш? Кога бяха твоите първи стъпки в областта на поезията...

Юриета Иванова: От кога пиша? Не знам, може би започнах да правя опити за писане на около 12-13 години. Майка ми пише много красиви стихотворения и си спомням, че когато бях още мъничка много ѝ се възхищавах и исках да бъда като нея. Опитвах се да създавам текстчета, но не ми се получаваха много добре. Имах желание да изпъкна с нещо, а не можех нито да рисувам, нито да пея. Първото си, смея да кажа, хубаво стихотворение написах през 2016 – много тежка загуба ме провокира да пиша. От тогава често изразявам емоциите си на белия лист под една или друга форма.

Джейда Ахмед: Разкажи ми за твоите първи творби. Какво те вдъхнови да започнеш и какво те вдъхновява, за да продължиш?

Юриета Иванова: Вече казах, първоначално талантът на мама ме провокира да искам да бъда като нея. Не ми се получи и спрях. Случиха се обрати в живота ми, изгубих много ценен за мен човек и така „прописах“. В момента пиша често, за всичко, защото поезията, а и литературата не са само чувства. Свикнали сме есента да е смърт, а пролетта – раждане. Старая се моето творчество да провокира читателя да изгражда образите и изводите – сам.

Джейда Ахмед: Как се роди идеята за проекта „Алюзии, места и думи“?

Юриета Иванова: „Алюзии – места и думи“ е про-

ект, който разработвам по програмата “Able mentor”. Искях да докажа, че младите хора четат и пишат. Така се роди проектът, който решихме да разделим на две – литературно писане и литературно четене. На литературното писане авторите трябваше да създадат текстове (проза и/или поезия) за определено време на три различни места – подлезът на ЖП гарата, битакът, университетът. А на литературното четене представихме произведенията от първия етап, други авторски текстове и си поговорихме за литературата, която впечатлява.

Джейда Ахмед: Кой е Антоний Димов? Разкажи ми малко повече за ментора ти – Антоний Димов!

Юриета Иванова: Ха-ха. За Ментора е трудно да се говори. Ние сме като земята и небето, като Хаоса и Космоса, на пръв поглед. Но имаме и допирни точки, които, мисля си, ни направиха стабилен екип. Той е дълбоко подреден в мислите си и заблуждава с външния си вид. Когато видиш човек с брада и колело, си казваш, че няма начин той да чете книги и да знае нещо повече от другите. А всъщност не е така. Той е изключително умен и начетен човек и работата с него ме научи на много!

Джейда Ахмед: Как се чувстваше по време на втория етап на проекта, т. е. представянето на проекта ти пред публиката?

В публиката присъстваха много различни личности, които си „играха“ по различен начин с думите. Какви мисли породиха думите им в теб?

Юриета Иванова: Аз съм много чувствителна и притеснителна личност, макар че се старая да прикривам тези си черти. Бях много притеснена преди двата етапа, но преди втория сърцето ми биеше

много, много бързо. Има огромна разлика между това да бъдеш част от публика и да говориш пред публика. И още по-голяма разлика между това да водиш тържество в училище с подготвени реплики и да водиш своето събитие, с твои думи. Въпреки това с огромно удоволствие казах всичко, което исках да кажа. В публиката имаше много и различни хора, а това ме направи изключително щастлива. Повечето участници от първия етап, учителите ми, приятели, хора, с които се запознах минути преди събитието. Удовлетворението, което изпитах не може да се опише с думи. Хубаво е да виждаш очи, които ти доказват, че всички усилия са имали смисъл.

Всеки текст силно ме докосна. Направи ми впечатление, че произведенията от първия етап бяха различни и това ме изненада, тъй като всички пишаме на еднакви неща, но пък всеки е видял нещо различно. Дълбоко ме трогнаха и хората, които нямат литературен талант, но ни споделиха своята визия за словото, своите любими книги. На някои хора от публиката дори отправих предизвикателства. Смятам, че успяхме да докажем много с това събитие и най-вече разбихме представите за по-възрастните, че младото поколение не чете. То не само чете, а и пише и всички, които присъстваха го видяха с очите си.

Джейда Ахмед: Каква е целта на проекта?

Юриета Иванова: Вече споменах-чрез него искахме да докажем на себе си и на другите, че в Шумен има будни млади хора, които създават литература, интересуват се от нея, ценят я. Мисията е изпълнена, а и надградена, тъй като освен млади хора с нас бяха и доказали се специалисти в областта на литературата и не само – Галина Михайлова, авторът на химна на Шумен – Антонин Горчев, учители и преподавателе-

ли по български език и литература, преподаватели в други области, ценители на литература.

Джейда Ахмед: Какво предстои след това, т. е. какви са твоите бъдещи планове?

Юриета Иванова: Бъдещето е пред мен, така че плановете ми са доста обширни. Започвам работа по издаването на сборник, който да включва произведенията на авторите от първия и втория етап на „Алюзии – места и думи“. Не след дълго ми предстои да предприема нова крачка в живота си, започвайки висше образование и съм отделила огромна част от времето си на подготовка за новото начало. Иначе – планирам да пътувам, да чета и опознавам, тъй като творчеството е свързано и с широк спектър на посетени места пък и пътуването е смисъл – колкото повече пътуваш, толкова повече виждаш, толкова повече срещаш и пишеш – различни неща, вдъхновяващи, красиви и не толкова....

Джейда Ахмед: Желая ти успех в поетичното изкуство и творческо вдъхновение!

I награда

Кристиян ЮЛЗАРИ
Александра ДРАЛЧЕВА

БЪЛГАРСКИЯТ ТУРИЗЪМ И COVID-19: „ЧУЖДЕНЦИТЕ ГИ НЯМА – СЛЕДОВАТЕЛНО НЯМА БИЗНЕС“

Юни. С края на извънредното положение и отслабването на мерките за ограничаване на заразата от COVID-19 в България, туристическият бранш бавно започва да се подготвя за предстоящия, изпълнен с несигурност летен сезон. На 22 юни отваря само един от хотелите на Елена Иванова в Слънчев бряг в очакване на първите туристи, избрали българското Черноморие за своята лятна ваканция.

Хотел „Империал“ отваря с намален капацитет между 50% – 70% и двойно по-ниски цени на предлаганите услуги в сравнение с предходния летен сезон. Две седмици по-късно става ясно, че натрупаните загуби от нереализирани нощувки възлизат на половин милион лева и пред Елена Иванова стои дилемата дали хотелът ѝ да продължи да работи.

В края на август, когато приключва и т.нар. „висок“ летен сезон, най-големият български курорт на Черно море – Слънчев бряг, изглежда по-различно от всякога. От обичайните англоговорящи туристи няма и следа, плажовете са полупразни, а цели хотелски комплекси са останали затворени.

“Около 30% от хотелите не отвориха изобщо. Имаше хотели, които отвориха, за кратко поработиха, а

след това затвориха.”, каза пред sCOOL Media Елена Иванова. Според нея Слънчев бряг преживява най-тежкия летен сезон, на който тя е ставала свидетел в последните 22 години.

При нормални условия, сезонът по българското Черноморие започва около Великден и приключва в края на октомври, но заради разпространението на COVID-19 тази година повечето хотели отвориха в края на юни/началото на юли с рекордно ниска заетост и с очакване сезонът да продължи най-късно до края на месец септември. „От една страна имаме много къс сезон, и от друга страна продаваме на цени, които са между 35% и 50% по-ниски от годините назад.”, казва Иванова.

Данните на Националния статистически институт показват, че само за месец юни 2020 г., приходите от нощувки в България са намалели с 88,8% в сравнение със същия месец на минала година.

Без чуждестранни туристи сезонът е обречен

По данни на браншови организации, туризмът у нас разчита 80% на чуждестранни посетители. Именно стотиците отменени чартърни полети, липсата на информация и противоречивите сигнали от българското правителство отказаха мнозина чуждестранни туристи да летуват в България през този сезон.

„Основно бяха българи и румънци, и все още са.”, коментира Иванова. Заради несигурността от бързопроменящата се ситуация с разпространението на COVID-19, браншът разчита главно на летовници, които пристигат със собствен транспорт. В края на август по улиците на Слънчев бряг, освен българи и румънци, се забелязват украинци, поляци и малко на брой немски туристи.

На юг, където традиционно почиват голяма част

от българските туристи, хотелите и къщите за гости са пълни, но не такава е ситуацията в националните ни курорти, които заради огромната си леглова база, разчитат предимно на чуждестранни туристи, пристигащи с чартърни полети.

През август 2019 г., на двете морски летища във Варна и Бургас са били обслужени малко над 3,800 чартърни полета. За същия месец на тази година те са само 600, съобщи за sCOOL Media от „Фрапорт“, операторът на летищата. През миналия септември е имало над 2,000 чартърни полети, но от „Фрапорт“ сега очакват безпрецедентен спад от 80 процента.

„Чужденците ги няма – следователно няма туризъм“, категорична е Диана Колчева от Клуб на хотелиера – Несебър. Според нея, липсата на летовници от държави като Великобритания трудно може да бъде компенсирана от българите, решили да подкрепят родния туризъм.

„Българите масово практикуват уикенд туризъм или дълъг уикенд, но не и почивки, които са типични за европейските туристи, от 7 или 14 нощувки“, заяви тя.

Елена Иванова все още не е взела решение кога ще затвори хотелът си, но по всичко личи, че той би продължил да работи най-късно до 30 септември. „Има резервации за месец септември, но те са твърде малко, за да си заслужава да работим.“

Закъснелите мерки на държавата

Мярката за запазване на заетостта, по-известна като 60/40, която покрива 60% от заплата и осигуровките на служителите, беше приета с недоверие от страна на туристическия бранш.

sCOOL Media изпрати писмено запитване до Министерството на туризма във връзка с ефективността

на мерките за подпомагане на туристическия бранш в условията на пандемия, но до публикуване на материала, отговор от ведомството не беше получен.

Преди дни министър-председателят Бойко Борисов оповести данни в социалните мрежи, според които 200 000 души са се възползвали от мярката „60/40“, като по този начин са запазили работните си места.

На първи юли започна да действа нов вариант на мярката „60/40“, включващ допълнителни 290 лева помощ за запазено работно място в едни от най-засегнатите сектори в резултат от пандемията от COVID-19 – туризъм, хотелиерство, ресторантьорство и пътнически транспорт. По този начин, според управляващите, помощта достига 80% от заплащането на служителите и бе представена като „80/20“ от бившия министър на туризма Николина Ангелкова и социалния министър Деница Сачева на брифинг след заседание на Министерски съвет.

Елена Иванова е на мнение, че допълнителните 290 лева се представят погрешно в съотношение „80/20“, тъй като допълнителната помощ, достъпна от първи юли, се полага върху вече известната мярка „60/40“, а не върху индивидуалната заплата на всеки от служителите, което в повечето случаи не покрива 80% от цялото възнаграждение. „При заплата от 2000 лева, 80% са 1600, но това не е 80/40“, пояснява Иванова.

Друг голям минус на допълнителна помощ от 290 лева е, че тя се отнася за хората, назначени на работа преди 13 март. „Хората, които назначихме за сезона нямат право да се ползват от тези 290 лева. Те могат да се възползват само от мярката 60/40 за времето на тяхната заетост. Тоест тук 80/20 няма.“, обясни още Иванова

По думите ѝ, тя се е опитала да се възползва и от мярката „Заетост за теб“, според която държавата поема минималната работна заплата и осигурителните вноски за период до три месеца, ако работодател наеме безработни лица от Бюрата по труда. Късно въведената мярка и дългата бюрократична процедура обаче е направило възможно Елена Иванова да включи ефективно наетите работници чак след 15 август. „Това са хора, които ще работят най-късно до 30 септември, което не знам дали е от особена помощ за тях“, посочи тя.

Според Диана Колчева от Клуб на хотелиера – Несебър, мерките за намаляване на безработицата освен, че не работят, имат и сериозен проблем по отношение на твърде „тегавата и тромава“ процедура по кандидатстване.

Поуките от сезона

Необходимостта от реклама пред останалите държави, че страната ни е безопасна дестинация, е била ключова за привличането на чуждестранни туристи, смята Елена Иванова. Тя е на мнението, че правителството ни е направило грешка като не е осигурило транспортен коридор между Великобритания и България, от което страната е изгубила „безкрайно много“.

„Българското Черноморие е свободна зона от COVID-19 и само заради това трябва да има много туристи, които желаят да останат здрави, да стабилизират своята имунна система и да изкарат едно прекрасно лято“, смята Диана Колчева от Клуб на хотелиера – Несебър.

Това твърдение идва на фона на завишен брой на новорегистрирани заразени с COVID-19 в България през последните седмици и решението на герман-

ския институт „Роберт Кох“ да обяви областите Варна, Добрич и Благоевград за рискови региони. Документирани бяха множество случаи на германски туристи, които, след завръщането си от България, са дали положителна проба за Ковид-19.

Въпреки всички негативни последствия от пандемията, хотелиерите отчитат и положителната страна на ситуацията – масовото завръщане на българите по родното Черноморие. Иванова си обяснява тенденцията българските туристи да избягват националните ни курорти заради разбирането, останало още от комунистическо време, че те са за чужденци. „Сега, когато българите са значително застъпени в българските курорти, се вижда, че те са толкова доволни от почивките, че ние имаме изключително позитивни отзиви точно от нашите сънародници. Смятам, че българите преоткриха родното Черноморие“, пояснява Иванова.

Тя гледа с оптимизъм към следващия туристически сезон и е категорична, че дори ситуацията с COVID-19 да остане без промяна, хотелът ѝ ще работи отново. „Това, с което излизаме от този сезон е много ценно – опитът от работата в условията на COVID-19. Ние придобихме такъв опит, че се чувстваме сигурни да отреагираме, каквото и да последва оттук нататък.“

II награда

Екип млади репортери, клуб „Млад журналист“ при ЦПЛР, гр. Стара Загора

НА ПРЪСТИ В КЪЩАТА НА ГЕО

Красивата ни Стара Загора се слави като градът на поетите, правите улици и липите. Липите цъфтят напролет и разнасят нежния си аромат из целия град, придавайки неповторимо възшебство. Една от правите ни улици води до къщата, където е живял един от емблематичните поети и белетристи – представител на експресионизма в българската литература – Гео Милев, къща музей Гео.

Днес, ние журналистите от клуб „Млад журналист“ при ЦПЛР ще ви разходим из нейните потайни красоти, скрили съкровищата от времето на Гео.

Отваряме масивната автентична дървена врата, малко плахо и с нескрита тайнственост. Тя поскърца, сякаш ни говори; заповядайте, но тихо! Още не престъпили и попадаме във възшебството на времето, където история и модернизъм са се съгласували в хармония. От ляво е вековният дъб, посаден от поета, който хвърля могъщата си сянка в красивия и подреден с изящество, вкус и старание двор – пълен с чешмири, цветя и красиви храсти, а белият дувар напомня за чистотата на словата, които Милев е редял. До него е старинният кладенец, запазил спомена за студената чиста, бистра вода. Каменни плочи водят до малката къща, където е живял Гео.

През 1952 година се ражда идеята за превръщането на къщата в Стара Загора, където е израснал Гео Милев, в музей. Основни инициатори тогава са неговите приятели поети Николай Лилиев, Николай Райнов, Ламар, Людмил Стоянов, Иван Хаджихристов, Иван Мирчев и др. Идеята се реализира с помощта на майката на поета, жена му, неговия брат Борис и четирите му сестри, и редица други родственици и приятели на Гео Милев, както и цялата обществено-ност на Стара Загора. На 27 септември 1953 година музеят е открит.

Първата стая, в която влизаме е гостната, там казват, че бащата на Гео-Мильо Касабов е посрещал на чаша вино приятелите си. Макар, че като цяло в тази къща, в това семейство, алкохолът не е бил на почит, а напротив. Мильо Касабов е възпитавал децата си да се пазят от тютюна и спиртните напитки. Тук е и популярната снимка, на която са всичките десет души от семейството, обитавали къщата, построена в 1901 година. Една от сестрите на Гео – Пенка Касабова-Пеша, както са и викали, е първата българска висшистка в българското предучилищно образование, завършила го в САЩ. Ту са и другите две дъщери – Мария и Веска, които също учат, но и остават в САЩ.

Интересна е и снимката на малките спортисти от гимнастически клуб „Старозагорските юнаци“, сред които е и малкият Гео. Има и един уред-стерео-оптиком, увеличително стъкло под което са се разглеждали различни картички, продавани в книбарницата на баща му.

Стаени, хубави спомени пази и стаята на родителите на Гео, където той обичал да се заобикаля с книги. Родителите му се опитвали да го дистанцират малко от четенето, и да си почива, защото и като малък Гео е имал голям диоптър очила. Но често-неус-

пешно. Гео чевръсто изтропвал едно хоро и казвал “Ето, починах си” Бащата на Гео Милев често правил различни гимнастически уреди в градината, но те също не били в интереса на Гео.

В къщата на Мильо Касабов е имало истинска библиотека, с различни книги, които той и будният му син раздавали на децата да четат с истински библиотечни картончета.

Ако слезем в пристройката, първото нещо, което ще ни направи впечатление е една огромна стая-с особено разположение, с едно голямо легло посредата, на което са спели двете баби. Станно се открива пред нас едно малко помещение-баня, в което се влиза прз леглото, и което има своята странна, интересна история. Там децта са чакали реда си, за да се изкъпят но и за да се изявят на сцената. Да, сцена! Тук Гео прави театър. Сцената е голямото легло, а децата чакат в банята, за да се изявят-там се преобличат. Гео се изявява като режисьор, едва 12-13 годишен, под негово ръководство на сцената-легло се играят сценки, разказват се приказки и притчи и събират публика не само от домашните, но и будни старозагорци. Посредством и с „магияния“ фенер, Гео предствя на публиката какво се случва у нас, и по света.

В последната стая е портретът на княз Фердинанд, рисуван от Гео Милев на вътрешната стена на долапа в кухничката. Подобни карикатури, шаржове има и в учебниците и тетрадките на Гео, който скучаел в час и рисувал.

През годините музеят решително се променя. Много посетители от страната и от чужбина изискват съвременни и модерни условия, които старата къща с малки стаи и коридорчета не предоставя. В началото на 70-те години се изгражда експозиционната зала към музея. Самата експозиция претърпява

няколко решения. Първоначално тя е с високи пана с фотоси, а от средата на 80-те години открива врати най-новата експозиция на музея, която и до днес е сред най-модерното, което е създадено в сродните музеи. Осветлението, музиката, визията и специалните светлинни и музикални ефекти в експозицията създават усещането за спектакъл. Тук кипи целогодишна работа – провеждат се множество предствания на книги, театри, концерти. Тук правят изяви творци на перото и музиката, съвместно с ученици и деца. А лятото, под китните сенки в двора на милевта къща идват малки деца да рисуват, пеят и се забавляват, оставяйки живеца на новия живот в синхрон с историята.

Не на последно място, името на Гео Милев стана патрон на инициирания от нас национален ученически конкурс за журналистика „Гео Милев“, който вече две години събира дарбите на деца и младежи от цяла България, готови да се потопят в сложните, но и много интересни и пенливи води на журналистиката.

Ние, младите журналисти на Стара Загора, Ви казим, бъдещи наши гости на нашия град, да се потопите в прекрасната атмосфера на Гео! Заповядайте!

III награда

Екип Габриела ВАСИЛЕВА и Светлозар БЕНЕВ

ВРЕМЕТО Е ЖЕСТОКО ИЗОСТАВЕНИТЕ СГРАДИ НА БЪЛГАРИЯ (фоторепортаж)

След като дълги години са служили на обществото, но когато нуждата от тях отпадне, изоставените сгради постепенно преминават във владението на мълчанието и разрухата. Една от тези сгради е бившият леярски цех в град Исперих. Днес, изоставена от човешка грижа, сградата е обгрижвана единствено от природата. Растителността е приютила порутената постройка, запазвайки спомена за някогашната „Лудогорска слава“.

Леярски цех – гр. Исперих

Бившият клон на промишления комбинат „Лудогорска слава“ се оформя от 1 януари 1959 година като самостоятелно предприятие с два цеха – механичен и леярски.

През 1969 година производството на чугуненолеярния цех достига 3200 тона от сръчните ръце на работниците.

През 1991 година цехът затваря окончателно.

Специална награда на журито – за талантливо представяне в двата раздела на конкурса

Ради ЕВГЕНИЕВ

ВРЕМЕТО Е ЖЕСТОКО

Разочарован и разтревожен започвам да пиша това есе, защото времето е повече от жестоко днес. Поне за мен настоящето е ужасно и искрено искам да се промени. Търсейки промяната, осъзнах, че тя ще се случи с помощта на медиите. И пожелах да бъда журналист. Така ще допринеса за добрия диалог между хората. Ще направя своята крачка към възстановяването на разрушената хармония в нашия общ живот.

Не зная дали съм прав, но предполагам, че „жестокостта“ на времето не е предизвикана „свише“, а идва от хората. Както ние, хората, съществуваме във времето, така то „живее“ в нас. С други думи: напълно вярвам в посланието на Апостола на свободата – „Времето е в нас и ние сме във времето“. И ако днес обществото ни се намира на кръстопът, а всеобщото усещане е за някаква „жестокост“, то е защото и всеки от нас също е жесток към събратята си. Сякаш хората загубиха човешкия си облик.

Тревожи ме атмосферата, от която съм заобиколен, чудя се само аз ли виждам явленията негативни. Затова искам да споделя наблюденията си от ситуацията в моя квартал. Мястото е България, времето – 21. век.

Много ниско ниво на грамотност и без елементарно възпитание са повечето от съседите ми. Лъ-

жата е всекидневие. Начинът им на общуване е груб и жесток, надменни един спрямо друг. Постоянното им обиждане, злобата и завистта, с която се отнасят към всичко, не са преувеличени от моята чувствителност. Факт е, че осемгодишни деца пушат цигари. Може би заради неправилния начин на възпитаване и безгранично грубото отношение на родителите им (на които съм чест свидетел напоследък). Бедността ли е непоносима за тях?

Бих искал да се върне онова време, за което ми разказва моята баба, когато всички хора са имали по равно и не е имало грубо отношение и злоба. Това е било преди доста време. Контрастът между хората: „богати-бедни“, „красиви-грозни“, „имащи-нямащи“ не е съществувал. И други възрастни хора споделят, че тогава са живеели по-спокойно. Те разказват вдъхновено и замечтано за миналото си и това са редките случаи, когато виждам да играе усмивка по лицата им. Ето затова пожелах да се върне времето, за да ги виждам щастливи. Защото тяхната радост е и моя. В този смисъл времето е жестоко, то не се връща назад, а върви напред. И в настоящето аз виждам деградирани хора, които са погълнати от материалния свят и малко са тези, които си дават сметка, че нараняват другите около себе си. Разочарован съм да живея в такъв свят! Та нали няма как да знаем дали живеем веднъж или се прераждаме, за да се държат по този начин? Нима животът ни се измерва с това кой е по-красив, по-умен или по-богат? В крайна сметка не мога да променя живота на другите и оставам разочарован. Но и раздвоен! Защото всеки от нас носи частица от времето в себе си. Носим и доброто. И то може да ни спаси. Хората, за които ви разказах, са егоисти, защото са имали шанс да бъдат такива. Но ако те видят добри примери, биха могли

да променят поведението си. Може би не всички от тях, но...кой знае. Може би е възможно да видя отново усмивката на моята баба, но не предизвикана от носталгията по миналото, а породена от удовлетворение в настоящето. За тази промяна говоря.

ВРЕМЕТО ЛИ Е ЖЕСТОКО?

Лъгали са ме и продължават още,
с притеснение заспивам нощем.
Мислейки как да се справя,
с времето не мога да споря.

Духът ми като есенен лист се разпада,
заради неправдата страда.
Старото време забравям,
и пред страха не се изправям.

Само мислейки нощ след нощ,
няма как да събера мощ.
А сам искам да реша
как времето да променя.

Специална награда на журито – за впечатляваща идея и художествена интерпретация в раздел „Литературно творчество“

Мария ИВАНОВА

ПРИКАЗКА

В едно не чак толкова далечно царство, преди не много години, живяло едно тъжно момче. То не било принц, не било и рицар, на който му предстояло да се бие с дракони. Имало най-обикновена кестенява коса, която не блестяла като слънцето и очи в същият нюанс на кафявото, които не могли да се сбъркат със синьо небе. Било най-обикновен ученик в най-обикновено училище. Често предпочитало вместо домашните си да се бие с някое чудовище, но такива не се намирили. Или по-точно, имало ги в изобилие, но тръгнало ли да се бие с учителя си по математика, никой нямало да го възнагради за смелостта, а по-скоро обратното. След училище се прибирало с приятели. В къщи често нямало никого, защото родителите и по-голямата му сестра работели по цял ден и така то скоро измислило решение и на проблема с домашните. Просто престанало да ги пише. Вместо това прекарвало свободните си часове в игри, разговори по телефона, гледане на филми и всякакви други неща. Поддържало средно ниво в училище, колкото да не се набива на очи, имало малък кръг от приятели, страняло от книгите, карало се с родителите си... всичко, което правят обикновенните момчета. По някое време никой нямал по-

вод дори да се замисля за него. Станало почти незабележимо. И така, докато един ден изчезнало.

Първоначално никой не се притеснил. Казали си, че е отишъл някъде с приятели, и утре ще се върне. Но то не се върнало утре. Нито на следващия ден. Тогава доста хора се сетили за него. Започнали да лежат обяви, да го търсят, да звънят на негови познати, но нищо не излизало. Момчето било изчезнало.

Или не било точно така. Седнало на покрива на един блок, на два километра разстояние от дома си, над улица, по която вече били разлепили обяви с лицето му, то се чудело как се е озовало тук. Не го било планирало да липсва толкова дълго. Всъщност при всеки възможен момент от три години бе идвало на това място. Неговото, тайно място. Намерили го с приятел, който обаче повърнал от гледката към земята и било сигурно, че се е постарал да забрави за този момент. Нямамо кой да го намери тук. Но защо стояло толкова време там? И то се чудело това. По някое време истината дошла сама в главата му. Не искало да се връща. Към скучното си ежедневие и към невидимостта си. Животът му не бил лош, то го осъзнавало, и въпреки това на моменти искало да бъде лош. За да има за какво да се бори. Да може да се изправи и да каже, че е преживяло това и това и да вдигне гордо брадичка. Но то не било преживяло това и това. И не знаело как да го стори. Понякога си представяло, че се бие с дракони. Но щом отворело очи, вече не виждало срещу какво може да се бие. И с времето вече престанало да вижда и за какво може да живее. А след това, след това престанало да живее, започнало само да съществува. Просто правело стандартните неща, които правело всяка сутрин, не планирало нищо, не се вълнувало за нищо. Това била неговата история. Не особено трогателна или

сълзлива, не била невероятна и то не знаело какво може да стори, за да промени това. Тогава, на онзи покрив взело едно решение. Щом не можело да си промени живота, така че да стане нещо, от което да има смисъл, поне можело да стори това със смъртта си. Не знаело дали има отвъдно, но ако имало, може би там щяло да се чувства по-добре. Може би щяло да липсва на някой. Поне щели да говорят за него известно време. Поне нямало да е незабележимо, дори и за малко.

И така вече било решило какво прави на покрива. Искало да скочи от него. А и отдавна не бе чувствало нещо по-различно от глад или жажда. Може бо поне докато летяло надолу, щяло да усети страх. Или щастие. Дори разкаянието вършело работа. Стига да било просто нещо... Изправило се и бавно тръгнало към ръба. Крачка. Небето било синьо. С облачета. Няколко от тях приличали на костенурка. Дори фактът, че мислело за това на какво му приличат облаците в подобен момент, вече не му се струвало странно. Крачка. Няколко врабчета прелетели над него. Крачка. Вече виждало улицата и минаващите по нея коли. Зелените дървета. Хората, които тръгвали за работа или просто се разхождали. Крачка. Още само две и...и вратата към покрива се отворила. В най-неподходящия момент. Който и да бил, не можел ли да изчака още минутка?

На прага стояло едно момиче горе-долу на неговата възраст с ярко сини очи и облечана в също толкова синя рокля. Тя го гледала изумено и то несъзнателно отстъпило назад. После обаче се сепнало. Било толкова близо, и нямало нуждата точно сега някой да се сеща за него.

– Тръгвай си. След малко се махам.-казало то. Но момичето направило точно обратното. Започнало

да се приближава.-Казах ти да си тръгваш.-но тя вече била почти до него. Започвало да се притеснява дали тя не е глуха. – КАЗАХ ДА СИ ТРЪ...

– Няма – отговорила тя. Е, добре поне че не била глуха. Явно доста досадна, но щяло да се справи с това. Вече застанала до него, тя виждала каквото и то. Но противно на очакванията му да се отдръпне уплашено, на лицето и се появила усмивка. След известно време, вкоето и двамата се взирали в земята тя го попитала – Какво правиш тук?

Момчето се замислило какво да и отговори. Можело да я излъже. Не било нужно да казва за решението си. Но щом отворило уста да го направи, открило че иска да каже истината на някого, преди вече да е мъртво.

– Ще скачам.-отговорило. Тя вече щяла да го мисли за луд. Щяла да се опитва да го разубеждава или да избяга надолу. Не че имало значение, напомнимо си то. Но тя не направила нито едно от двете. Просто си стояла до него. Усмивната. Май прибързало със заключението че не е глуха, тя сериозно ли не го чула. След малко, просто за да наруши мълчанието, понеже изглеждало като че тя няма намерение да го направи, то я попитало-А ти?

– Аз съм тук, защото харесвам да усещам вятъра, а и си търсех място, на което да ходя, когато искам да съм сама.-след малко мълчание добавила-Моята причина ми се струва по-добра от твоята.

То я изгледало втренчено. И малко ядосано. Не искало да умаловажават действията му. Как така нейната причина де по-добра? И как така си търсела място, на което да ходи, когато иска да е сама. Това си било неговото място, и си оставало такова дори и след смъртта му. Нямало да го дава на никой друг. Не забелязало кога е седнала, докато не чула гласа и.

– Искаш ли да седнеш до мен, преди да скачаш?
– не, не искало. Искало тя да си тръгне. Или да направи нещата малко по-драматични, така че да не се чувства все едно дори краят му е нещо без значение. Не трябвало така ли да се случват нещата? Но тя не изглеждала като да иска да направи нито едно от двете. Момчето решило поне да и обясни как този покрив е вече зает и трябва да си намери друг. И заради това седнало до нея. Само заради това, повтаряло си то. Не искало да говори с никой, или да забавя действията си. От тази височина улицата не се виждала. Само високите дървета и планината, далеч пред тях. Все едно се били пренесли на друго място.

– Разкажи ми за себе си.

– Моля?

– Чу ме.

– Защо ми е да правя нещо такова?

– Не те карам да правиш нищо. Искам просто да я чуя. И след като го направя ще ти кажа моето мнение. А и се съмнявам, че си се замислял за това. Как би се описал, не как би искал хората да те запомнят...а кой си. Това което има значение за теб. Ако след това все още си решен да умреш, направи го. Няма да те спирам. Всеки сам решава как да живее живота си и дали въобще да го живее.

Момчето се замилило. Първоначално въпросът му се сторил странен. Но това му впечатление бързо изчезнало. Няколко секунди по-късно въпросът му се струвал най-нормален. Замислило се за какво да и разкаже. Не че имало много за разказване, но все пак...Започнало да говори за дните, прекарани със слушалки в ушите, докато карало колело за вечерите, в които гледало тавана и свързвало малките точици по него, докато се полчели форми. За любимия му стол на терасата, от който гледало звездите.

За първата книга която прочело само и за първата книга, която изхвърлио през прозореца, защото любимият му герой умрял. За първият му истински приятел, който го запалил по видеогрите. За това как когато били малки играели на игра, в която целта била да оцелеят на непознато място с малко предмети. Е, непознатото място било хола им, но си представяли че наоколо има високи дървета, или само пясък, или океани...всеки ден било различно. За това как не обичало много пица и това било най-странното нещо за него. За това как мечтаело да отиде на някоя звезда, но също толкова искало да обиколи света. Да пише за приключенията си. Може би да се опита да оцелее само в някоя далечна гора. Дори не знаело как е стигнало до тази част от разказа си. Момичето не го прекъснало нито венъж, взирало се напред, но го слушало внимателно. И без да разбере от колко време говори, то и разказало всичко. Всичко, което мислело че е. Обърквало го леката усмивка, която стояла на лицето и през почти цялото време, през което говорело. Когато приключило, настъпила тишина. И после смях. Момичето се държало за корема, смеейки се силно.

– И, и ми казваш, че ти искаш да умреш. Та ти искаш да живееш. Понякога се бъркат, но са доста различни.

– Не е вярно! Животът ми е бъркотия. Голяма, голяма бъркотия.

– Нима не искаш да живееш? Наистина не искаш да отидеш в онази гора, така ли? Не искаш да караш колело отново? Да намериш още някоя песен? И всичко това защо? Защото не знаеш какво да правиш с живота си? Живией го. Не е нужно за всичко да има точно определен начин на правене. И това е едно от тези неща. Така че накрая, когато моментът, в който

наистина трябва да се разделиш с живота си, да не съжаляваш. Наистина ли мислиш, че ако сега е този момент, щеше да се чудиш дали да го правиш? Освен това бъркотииите са едни от най-шарените неща. А и не знаеш какво ще излезе от нея.

Мълчание.

– Хей.

Мълчание.

– Хей.

– Права си. Права си, не искам да скачам.

– Добре.

– Добре.

– А сега искаш ли да слезем и да си вземем дюнери, освен ако си толкова ненормален, че освен пицата и тях да не харесваш?

Усмивка.

– Обичам ги.

– Ами хайде.

Специална награда на журито – за цялостно представяне и в двата раздела на конкурса

**ЦПЛР-ОДК „Анастас Стоянов“-Шумен
Клуб „Журналист“**

Никол ИВАНОВА

ВЕРЕН СТРАЖ

За трудните уроци, които ни водят към мъдростта...

*Бъди човек със сянка,
а не безплътна сянка със човек!*

На всеки четири години Луната се обръща към Земята. Но тя се обръща към едно специално място. Обръща се към едно отдавна забравено от Бога място, къща оставена на произвола на съдбата – навътре в гората, където животът е спрял. Растения и животни живеят в хармония. Никой не пречи на никого и никога нищо не се случва. Освен на този специален ден от четвъртата година. И ето – Луната се обръща с усмивка на уста. И поглежда надолу към градината, забравена от хората извън гората. Безкрайната тишина вече я нямаше в запустялата къща... Макар че не бяха влизали хора от много години, за да се върне детският глъч в градината и в голямата къща. Там беше тихо освен в тази нощ. Луната ги погледна и изведнъж нещо помръдна. Там долу, от подклоните на едно дърво...

Събуди се първото цвете – глухарчето. Прозя се и се огледа на ляво и на дясно, малко сънливо. Всичко беше започнало да се събужда. И изведнъж тишината се превърна в радостен глъч. Цялата гора слуша-

ше и наблюдаваше как градината с цветя на отдавна починалата ми баба се събужда и разхубавява както преди. Всички цветя започнаха да излизат от местата си и да си говорят. А това глухарче гледаше и слушаше по-големите цветя. Слушаше историите им пълни с много радостни игри. За бабата в градината, която се е грижила за тях през годините, с толкова любов... За нейните деца, които са изоставили къщата и как преди старицата да умре са идвали в нея всяка събота и всяка неделя. Докато цветята си спомняха за радостните малки деца, които стъпваха по студената почва и се любуваха на цветята в бабината градина, глухарчето влезе в къщата и започна да разглежда голите и празни въздишащи от самота стаи. Видя снимките по голямата зелена ракла, която седеше от страни на леглото на бабата. И докато глухарчето се разхождало из къщата времето си отлетя като птиче през есента. Зазоряваше се. Слънцето срамежливо надничаше от хълма .Глухарчето от толкова лутане из къщата на бабата не можа да разбере кога неусетно се изниза нощта като зърна на стара броеница... В мига, в който стигна до вратата на къщата слънцето изгря. Глухарчето остана в къщата на бабата побеляло и увяхнало. А неговите пухчета излетяха из цялата градина. От пухчетата на глухарчето се родиха още глухарчета – всяко от тях има по един негов спомен – от онази специална вечер. Едно помнело бабината къща, друго помнело снимките от зелената ракла, а трето помнело разговора с цветята в градината...

Слънцето напичаше меденорусите ми коси, сплетени на две тежки плитки-същинска зряла ръж, които тежко падаха връз бялата бродирана възглавница. Като че ли някой ме галеше по още сънените клепащи...

Подухна лек ветреца, носещ аромат на жарко лято и красиви детски спомени, вратата изскърца глухо и

...един мокър , но изпълнен с любов език изми съня от лицето ми... Старото, вярно куче на баба! Още се мотаеше безцелно тук... А ние го мислехме за безследноизчезнал!

– Шаро, братле, как ме откри! Боже, колко е хубаво! Мислехме те за изчезнал, къде се покри, приятелче ... Толкова време те нямаше!!!

Верен страж се оказа Шаро! Пазач на старата варосана къща на село, пазач на моите детски спомени..От този ден Шаро вече е градско куче, верен страж на моето детство, който върна усмивката на лицето ми!

Четири лапи и едно вярно сърце! Чудесата ги носим вътре в нас! Те не се виждат с очите, а се усещам само със сърцето...

Галин НИКОЛОВ

ОЧАКВАНЕ

Очаква ме отново утро теменуженосиньо,
с насладата на лъчи игриви,
за мен е то вълшебно огниво,
за събждане мечтите мои живи...

Прегръщат отново мен звездите,
далеч от бреговете на мислите ми невинночисти.
На кръстопът оловнотежки прохождат пак мъглите,
надеждата като криле на птица ме понесе.

Стъпки влюбени нашепват, път проправят-
далеч от пъстра хорска суета,
кехлибарени звездите обич отразяват,
в танц пробудени от вихъра на любовта!

Разтапят се сред пясъка до болка нажежен, горещ...
прогонени от морски вкус солени, син и свеж,
сред призрачните сенки на безбрежното море
проблясва само споменът за мен – сиротното момче.

Специална награда на журито – за талантлива интерпретация на темата в раздел „Журналистика“

Жади АВРАМОВА

ВРЕМЕТО Е ЖЕСТОКО

Независимо от това колко важни са политическите събития днес, аз твърдя, че личният свят на всеки от нас е също значим за обществото. В моя разказ ще стане дума за социалната политика в България и за резултатите от нея. Един от нейните резултати съм самата аз – дете, живеещо в приемно семейство вече пет години. Искам да ви разкажа история, която е далеч от светлините на прожекторите, тя касае моя живот, както и живота на онези други деца, които са в кръга на социалната система.

Смятам журналистите за съвестта на нацията. Те са медиатори между обществото и отделния човек. Чрез разказа си се надявам да бъда чута от много хора, за да ги утеша, ако са в подобна ситуация. Това е причината да избира журналистиката за своя професия – искам да посочвам проблемите, които виждам.

Моята история, макар и невръстно дете да съм все още, е истинската ми борба да оцелея в социалната неправда, за да имам шанса да живея живот като всяко останало дете в България на моята възраст. Понякога се питам какво толкова искам, че да бъда лишена от най-ценното, а именно това да имаш свой дом и в него да живее задружно твоето семейство. Животът всеки ден ме наказва с това да бъда

самотно дете, дете без родители, дете без корени.

Всеки ден аз съм изправена пред несигурността, която се превърна в моя сянка и в мой делник, защото аз съм невръстно момиче, което се отглежда в семейство на приемни родители. Времето е жестоко към мен, защото с настъпването на всеки следващ ден нараства и неизвестността в бъдещия ми живот.

Не искам да си спомням своето детство и минало, защото те са символ на насилие, гняв и омраза на родителите ни към нас – своите деца. Ние бяхме пет деца и бяхме бедни, ходехме гладни, голи и боси, преживяващи от милостинята на добрите хора от селото, в което живеехме. Не разчитахме на родителите си. Аз бях най-голямото дете, което се грижеше за по-малките си братя и сестри, за да оцелеем, макар и недохранени и с кръпките по дрехите. Моето детство е различно – детство, което винаги ще ми напомня за мизерията и глада, пред които бяхме изправени аз и моите братя и сестри. Детство, което се отъждествява с лишение, болка, срам и изпитание за мен.

Всичко се промени с идването на социалните работници и полицията преди пет години. Те ме отведоха на едно непознато място, в непознато за мен семейство. Това се оказа моята малка надежда, вяра и сила, че аз ще мога да мечтая, нещо, което не ми се беше случвало досега в моя живот. Бях на десет години. Това семейство промени моите навици, научи ме да бъда отговорна, да бъда редовна в училище и да стана отличник на класа. Щастлива съм, че вече имам семейство, но то може би ще бъде за кратко, докато не се появят отново социалните и полицията, за да ме отведат в друг дом и отново всичко да започне отначало – с нови хора-герои и аз, която оставам вещ на социалната система, а не човек с чувства.

Всъщност изпитвам предимно болка, тъга и самота.

Изпитвайки всеки ден неправомерното наказание на живота върху себе си (а то трябваше да се стовари върху моите биологични родители), си мисля за прекрасното детство на всички онези деца, които са имали родители. Децата, които са тичали по детските площадки и са скачали на въже. А не като мен – да ходят, за да просят парчето хляб и вода, така необходими за по-малките ми братя и сестри.

Днес, когато съм пораснала, виждам себе си като част от омагьосания кръг на социалната система, която всеки ден институционализира деца, живеещи в риск. Този кръг се завърта между биологичните родители, приемните родители и евентуалните осиновители. Бездушните закони завъртат този кръг, но не търсят отговорност. Например от хората, които са ни създали и захвърлили в мизерията. Същите тези хора продължават да създават поредните си деца – нашите братя и сестри, които със сигурност ги очаква социалната и човешка бедност. Всеки в омагьосания кръг казва, че се грижи за нас, но истината е, че ние (децата) сме в оковите на социалните закони, чакайки нашите биологични родители да се откажат от нас, за да продължим в търсенето на други родители-осиновители. Ако те не се появят, тогава ще бъде изправена пред нови предизвикателства – настаняване в жилище за социално слаби.

Дете съм на социалната система! Искам да мечтая

и да уча! Дете съм, което иска да има дом и приятели! Искам само малко сигурност и семейна топлина – искам да усетя истинската майчина любов и силната бащина прегръдка! Мечтая някой ден да бъда промяната в социалната ни система. Мечтая да преодолея болката от несправедливостта, която съм изживяла. Мечтая да няма деца-жертви на социалната система и „бездушни“ закони.

Знам, че животът е сила, която носи промяната.

Голяма награда – статуетка „Стоян Михайловски“ за литературно творчество

Даница КОСТОВА

УСТРЕМ

Да се издигаш е красиво чувство –
крилата ти са леки, ти се рееш,
извивка всяка нежно е изкуство
и на себе си усмихваш се и пееш.
И си високо, и щастлив, и сам,
а хората, които не летят,
са далеч, далече, те са там,
където хората с крилата не блестят.
А пък другите, с крилата, са високо.
Далече са, но пак са там, отвъд.
Ти следваш своя собствена посока,
дори и да вървиш по нечий път.
А небето се простира непонятно,
ефирно и божествено, и страшно,
кожата ти пари меко, неприятно,
но сега единственото важно
е да се издигаш. Нагоре и нагоре,
и нагоре, а крилата ти са леки.
А страхът ти е позорен.
Но няма вече облаците меки.
И усещаш как във теб буксуват
Желание. Възможности. И срам.
Но всичките усилия си струват!
Понякога изплъзва ти се, знам.
И знам, че погледът ти пари от тъга,
а слънцето топи крилата ти.

Но не. Те са само черни от ръжда
и всеки вик засяда глухо на устата ти.
Но облаците още са под теб
и скриват мътната човешка бездна
и твоят дребен мътен силует
за тези, без крила, е сянка звездна.
Крилата ти тежат, но пак блестят,
а хората с крила ти се усмихват.
Сега и редом те до теб летят
и звънко, но с усилие подвикват.
И нагоре пътят вече не е лесен,
ала гордо обикаляш небосвода
и отново ти издигаш се във песен
защото, щом не падаш, близко си до Бога.

Даница КОСТОВА

ПТИЦИТЕ НА ЛИЛЯНА

Взе пудрата. С грациозно движение потупа леко първо лявата, после дясната си буза. Апартаментът беше тих, а зората се процеждаше все така безмълвно през прозорците и осветяваше тоалетката от потъмнял махагон. Жената, която гледаше в огледалото, беше руса, с едва подаващи се бели корени и най-зелените очи, които можеше да видиш. Скулите ѝ бяха силно изразени, като изопнати, въпреки бръчките, в погледа ѝ предизвикателно танцуваха топли искри, а устните ѝ бяха извити в мека усмивка. Името ѝ беше Лиляна.

Слънцето беше започнало да преваля. Жената изви леко врата си, за да се огледа. Белегът под дясната ѝ буза беше отдавна избледнял. Трудно се набиваше на очи дори и да не се старееше да го покрие, както правеше постоянно, твърдейки че не ѝ харесва да го вижда в огледалото. Истината беше, че обичаше да се чувства красива. Калин преди често ѝ казваше, че е красива.

През няколко минути поглеждаше през прозореца на апартамента покрай близкия морски бряг, сякаш очакваше нещо.

Папагалът в стаята дремеше. Повечето хора се дразнеха от честите му внезапни крясъци и опити за песнопения, но на жената ѝ доставяха удоволствие. Тя беше спокоен и внимателен човек на величествената възраст от 56 години. Кръгът ѝ от контакти беше тесен и тя се старееше да запълва често създаващата се тишина както може.

Погледна вече над 20-годишната птичка с умиление. Тя се казваше Рико и не беше кръстена на нико-

го конкретно; също така беше последният подарък, който беше получила от покойния си съпруг Калин. Животното беше също толкова шумно и изразително колкото него. От време на време жената се натъжаваше.

Рико издаде тих писък и се наежи. Беше се събудил. Лиляна се сепна и се засмя тихо. Тя още помнеше момента, когато го получи – дори да не бе сигурна какво беше времето или коя част на деня беше, в ума ѝ често изникваше топлата усмивка на починалия ѝ любим. Това по-късно се оказа една от последните му усмивки преди изненадващият му инфаркт.

Чу се продължително писукане. Лиляна отиде в кухнята да извади месото, което беше сготвила, от фурната. Сръчно грабна червените си ръкавици на папагалчета, подарък от малката ѝ дъщеря Мария, и дръпна главата си да се предпази от парата. Остави храната на подредената за гости маса. С лека въздишка отиде до ъгъла на стаята и повдигна капака на своя старинен грамофон – една от любимите ѝ вещи.

Беше любителка на антиките, но не заради типичната носталгия по прехода, която често формира такъв интерес у по-възрастните. Звучите от пишещата машина, грамофонните плочи и ежечасните появявания на кукувичките на часовниците сякаш бяха единственият начин да запълни тишината и да излезе от създалия се от нея вакуум. Често се чувстваше като удавник под натиска ѝ.

Нещо, което си мечтаеше да направи бе да покаже тези свои вещи на бъдещите си внуци. Беше ѝ се случвало да си представя как обикаля антиквариати с някоя от дъщерите си и заедно избират следващата велика придобивка, ала никоя от трите не споделяше до толкова страстта ѝ и тя не искаше да нахалства. Беше глуповата мечта, ала тя беше обикновена

жена и така и не се отказваше от надеждата, че ще ѝ се удаде шанса да предаде нататък любовта си към старинните предмети.

Като се замисли, много от тях бяха принадлежали на съпруга ѝ.

Средната ѝ дъщеря – Далия, двадесет и шест годишна – нямаше късмет по отношение на създаване на семейство. Преди две години се раздели с годеника си след спонтанен аборт. Най-голямата Антоанета, на 28, и най-малката на 23 така и не бяха намерили своите любими все още.

Лиляна винаги беше искала голямо семейство, но никога не бе си и помисляла да притиска дъщерите си. Не можеше да си позволи да постави своята мечта над тяхното щастие.

Тя пусна разсеяно една от плочите. След около пет минути на фона на приятната мелодия (и периодичните опити на Рико да ѝ подражава) се чу звънец. Дребната жена вдиша и издиша, оправи черните си поли и провря пръсти през късата си права коса в опит да я изглади; не че имаше нужда.

Искрите в очите ѝ сякаш повторно засияха, когато отвори входната врата и пред нея се появиха три усмихнати млади момичета. Едно от тях имаше синкави очи като баща си, докато другите две бяха с най-ярко зелените очи, които някога можеш да видиш. Макар и дребни сами по себе си и трите бяха по-високи от майка си. Последва прегръдка и шумни поздравявания, шумолене и въртене насам натам, докато дъщерите на Лиляна не седнаха до нея на покрития с вълнено одеяло диван.

Те започнаха да ядат от храната, която жената бе сготвила, говореха с пълна уста и разказваха глупави шеги, с които я разсмиваха. И трите бяха все така пълни с живот, каквито бяха като малки, досущ като

баща си.

И трите бяха облечени в семпли черни рокли.

Точно в пет часа следобед, всички заедно напуснаха апартамента, унесени в тих разговор.

Лиляна не пропусна да забележи нежната усмивка, която не слизаше от лицето на малката Мария, но тя настояваше, че няма причина.

Четирите жени вървяха с умерена крачка покрай брега. Разговаряха по леки, неангажиращи теми, но настроението им, макар все още приповдигнато, бе станало с една нотка по-сериозно.

Не след дълго достигнаха своята дестинация – градското гробище.

Мълчаливо влязоха, продължиха до третата редица и свиха надясно. Под надвесените клони на млада бреза се показа надгробен камък с вградена снимка; на нея беше изобразен усмихнат до уши мъж около четиридесетте, със синкави очи. Отдолу беше гравирани „Калин Радев Иванов“

Антоанета тихо извади запалка и четири свещи от чантата си. След малко усилие – изведнъж се бе появил вятър – свещите бяха запалени и една по една жените ги поставиха там, където имаше място, в съд наподобяващ каменна чаша.

Лиляна гледаше с усмивка дъщерите си. Очите ѝ се насълзиха.

Макар те да не познаваха добре баща си (синеката Антоанета беше на 6 години, когато той почина), трите момичета всяка година посещаваха гроба му заедно с майка си. Без нито един пропуск.

Така и не я оставиха да почувства истински самотата.

Тя прочете наум за хиляден път надписа на камъка:

„Обичан син, съпруг и баща. Твоят смях вечно ще

огласява нашите души. Почивай в мир. 17.04.1960 – 04.08.1998“

Преди да се усети възрастната жена прегръщаше децата си, сякаш животът ѝ зависеше от това.

Като видя, че няколко сълзи се отронват от очите на Лиляна, Мария се отдръпна изведнъж, самата тя просълзена.

– Изчаквах подходящия момент, но тъй като той може би никога няма да настъпи напълно, ще го кажа – при тези думи тя хвана кокалестите пръсти на майка си – Ще ставаш баба!

Чуха се няколко дружни ахвания; не мина повече от секунда преди поредната прегръдка на момичетата Иванови.

Последваха безкрайни разговори, кръстосани разпити и смях през сълзи. След известно време, Лиляна помоли дъщерите си за малко време насаме.

Щом те излязоха от гробището, жената безмълвно допря устни до камъка с най-широката усмивка на света.

Усещаше се, почти сякаш Калин знаеше за новината и гордо се усмихваше от снимката. Нещо прошемоля в клонките на брезата. Тя вдигна поглед и видя как към небето се понесе малко ято птички. Може би заради замъглените ѝ от щастливи сълзи очи, но ѝ се стори, че сред тях зърна и една снежнобяла лястовичка.

След като се прибра у тях, Лиляна сякаш за пръв път от много време намери утеха в тишината. Вместо да потъне в нея, тя се издигна, все едно за пръв път се е научила да плува.

Почти чуваше мелодичен детски смях, отразяващ се в стените и създаващ ехо в главата ѝ.

Със звучно тананикане тя свали палтото си. Докакто го закачаше, Рико привлече вниманието на сто-

панката си с нечленоразделен крясък. Гледайки го сам-самичък в клетката си, идея осени възрастната жена.

Месец по-късно, домът на Лиляна за пръв път бе оглушен от крясъците на два красиви шарени папагала.

Голяма награда – статуетка „Стоян Михайловски“ за журналистика

Дейвид ГЕОРГИЕВ

Журналистическо есе на тема „Времето е ЖЕСТОКО“

Времето е жестоко... Да!

И преди да кажа, каквото мисля, искам да разберете значението на думата „жестокост“ и последиците от нея. „Жестокост“ значи „безпощадност“ и „безчовечност“. Безпощадни са действията на хората от XXI-ви век, а безчовечност се чете в очите на хората. Но защо?..

Колкото повече израствам, виждам, че времето наистина е жестоко. И като че ли времената стават все по-страшни, а вместо светлина и добро царят тъмнината и жестокостта. Злобата, завистта и стремежът към парите промениха хората, а стремящите се към любовта, грижата и опазването на околната среда, към промените и чистото и свято бъдеще, са „изчезващ вид“ и трудно се намират в тълпата от забили поглед в земята мъже и жени. Булото на срама, на жестокостта и на страха отдавна е закрило техните очи. Дойде време, в което хората се превърнаха в консуматори, мислещи единствено за себе си и за това как да бъдат колкото се може по-жестоки към другите. А трябва ли?

Новините станаха проводник на жестокостта. Станаха основен източник на злобата. Новините са тези, които всяка вечер съобщават за трагични случаи, за световни проблеми. Жестокостта ни връхлита и ни

запраща все по-надолу в бездната на страха. А защо?

Всеки мисли за своите облаги и работи върху това с какво може да попречи на някой друг да се развива и живее. Тъмните мисли и действия все повече превръщат света и времето в жестоки. Човекът стана жесток първо със събратята си, а после и като цяло с всичко, което го заобикаля. Жестокостта, родена от него, е като жива „болест“, която „заразява“ все повече и повече хора. Може би жестокостта е най-заплашителния и бързо разпространяващ се „вирус“ в наши дни, но против него не се предприемат никакви мерки. Жестокост лети във въздуха, тя е сред хората... уплаха и злоба!

Човешка глупост ли е жестокостта?

През годините човекът е разбрал, че може да контролира периметъра около себе си със страх у другите; със сила. Злото чука на вратата. Но това зло се различава от злото преди 100, преди 200 години. То набира все повече сила и се „храни“ с жестокостта на хората. И ако не спрем да „ръсим“ зло, то ще загубим един светъл и красив свят; ще загубим времена на мир и любов.

И аз се питам : Откъде идва всичко това?

Отговорът – гнева. Всеки от нас се е сблъсквал с грубостта и злобата, но малко са тези хора, които умеят правилно да реагират на обидите и ненавистта. Повечето от хората се поддават на злобата и грубостта, на жестокостта, но правят ли го умишлено?

Думата „завист“ се прокрадва във все повече човешки животи. Именно завистта разпалва и по наташни последствия като гняв, който в продължение на годините се превръща и в жестокост. Защо ви говоря всички тези неща? Струва ми се, че вътрешният ми глас ми шепне: „Да! Злобата няма почивен ден.“

Злобата пада като гръм от ясно небе, а очите на

завистта са винаги по-големи и от тези на страха. Злоба е имало винаги, но тя никога не е била толкова силна, както сега. Силата ѝ върлува около нас, подпалена от алчни хора – хора, които не се интересуват какво могат да направят с решенията си, които вземат.

Светът е огледало – каквото поставиш пред него, това отразява; каквото направиш, това ще ти се върне, колкото и далеч във времето да ти се струва. За жалост хората избират индивидуалните си мисии, държат се далеч от общите идеи и „рушат“ света, в който живеят. „И има ли го светлото бъдеще?“ – ще попитате вие.

Никой не притежава кристална топка, за да каже какво ще е бъдещето ни. Всички обаче притежават собственост, различно мнение и сила на действията си. Дали времената ще стават все по-тъмни и непрогледни, зависи само и единствено от нас. Всички трябва да се обединим в обща кауза, която ще „освети“ пътя ни. Трябва да живеем в хармония с природата и другите, далеч от лоши мисли. Но ако това, което правим, противоречи на хармонията и добрите дела, ние ще сме обречени да останем заклещени в „клетката“ на нашето жестоко време.

НАЦИОНАЛНИЯТ УЧЕНИЧЕСКИ КОНКУРС ЗА ЛИТЕРАТУРНО ТВОРЧЕСТВО И ЖУРНАЛИСТИКА „СТОЯН МИХАЙЛОВСКИ“ – РУСЕ се провежда ежегодно, тематично и има за цел развиване на творческото въображение и талант, укрепване на човешките ценности – родолюбие, човечност, доброта, взаимно уважение, признателност, патриотизъм, етническа толерантност, отговорност, споделяне на литературни дарби и създаване на творчески контакти. XIII-ят Национален ученически конкурс за литературно творчество и журналистика „Стоян Михайловски“ – РУСЕ`2020 бе подчинен на темите: „СПЕЧЕЛИХМЕ ЕДИН ПРИЯТЕЛ, А ТОВА НЕ Е МАЛКО“, „БЯЛАЛА ЛЯСТОВИЧКА. ИМА ЛИ Я!“ и „ВРЕМЕТО Е ЖЕСТОКО“. Творбите на децата бяха посветени на 100-годишнината от рождението на Джани Родари, 140-ата годишнина от рождението на Йордан Йовков и на 125-ата годишнина от рождението на Гео Милев.

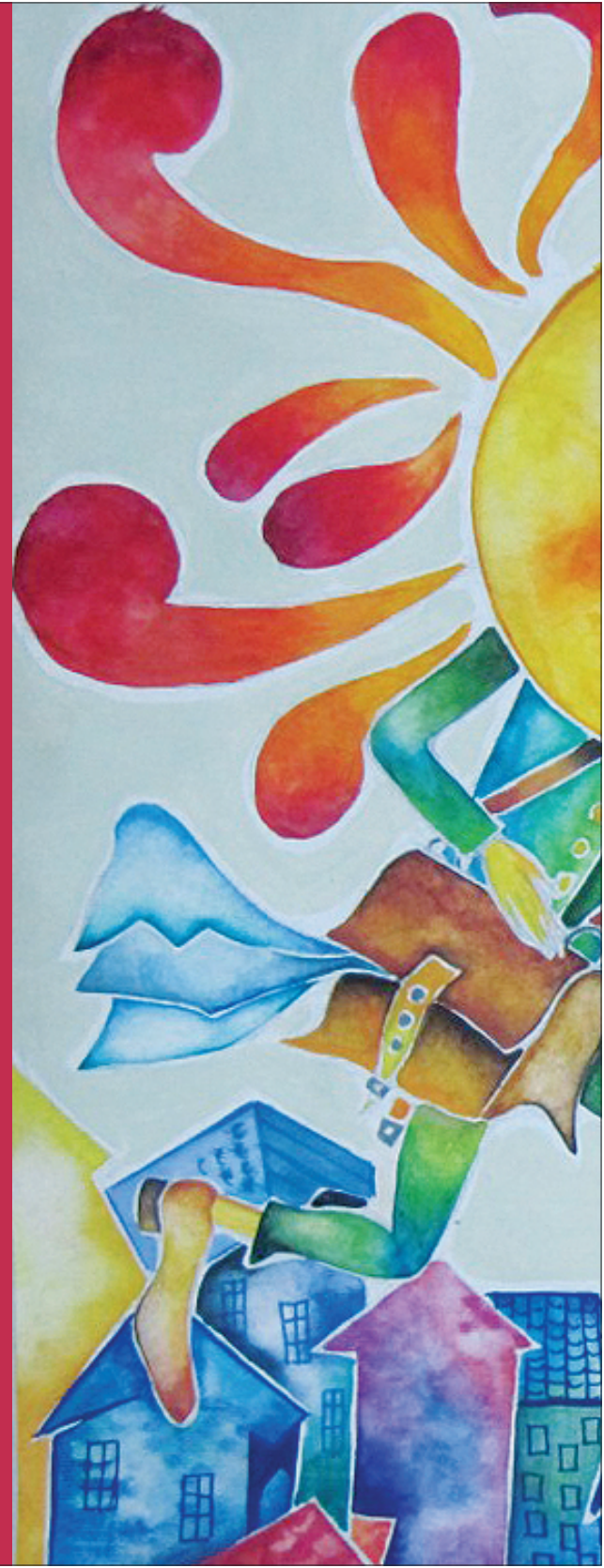
Информация за конкурса може да откриете на сайта: <http://mihailovski.ekip101.com>

Изказваме благодарност на дългогодишния ръководител на Клуб „Журналистика“ към ОбДЦКИ – Русе, инициатор за създаването на конкурса и член на компетентното жури Пламен Атанасов и неговите млади колеги Георги Иванов, Марина Иванова, Кремена Цанева и Панайот Желязков, които създадоха и поддържат този сайт!

НАЦИОНАЛНИЯТ УЧЕНИЧЕСКИ КОНКУРС ЗА ДЕТСКА РИСУНКА „СВЕТЪТ Е ЦВЕТЕН ЗА ВСИЧКИ ДЕТСКИ ОЧИ“ – РУСЕ е посветен на 1 юни - Международен ден на детето. Ежегоден е, тематичен и има за цел провокация на таланта и въображението на деца от цялата страна на възраст от 6 до 18 години в областта на изобразителното изкуство. II –ят Национален ученически конкурс за детска рисунка „Светът е цветен за всички детски очи“ Русе – 2021 бе обявен в два раздела: РИСУНКА и ИЛЮСТРАЦИЯ. Творбите на учениците бяха посветени на годишнини от рождението на детски и юношески автори както следва: Ран Босилек – 135 г., Борис Априлов – 100 г., Карло Колоди – 195 г., Джек Лондон – 145 г., Станислав Лем – 100 г.

Информация и за двата конкурса може да откриете на нашата страница във фейсбук: **Обдцки Русе**.

Сборник с творби на ученици, наградени
в XIII Национален ученически конкурс
за литературно творчество и журналистика
„Стоян Михайловски“ – Русе 2020
и II Национален конкурс за детска рисунка
„Светът е цветен за всички детски очи“ – Русе 2021

*Изданието е осъществено по проект, финансиран
от Програма „Култура“ на Община Русе за финансиране на събития
и проекти в областта на изкуствата и културата за 2021 г.*